

คุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงาน
ข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง
จังหวัดตาก

นางสาวชไมพร สุริยศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR) are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

Quality of Life of Displaced Persons from Fighting Under Registration of MOI and UNHCR in
Mae La Temporary Shelter Thasongyang District Tak Province

Miss Chamiporn Suriyos

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Mental Health

Department of Psychiatry

Faculty of Medicine

Chulalongkorn University

Academic Year 2012

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

คุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้น
ทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวง
ใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราว
บ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

โดย

นางสาวชไมพร สุริยศ

สาขาวิชา

สุขภาพจิต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงบุรณี กาญจนถวัลย์

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะแพทยศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์โสภณ นภทร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงศิริลักษณ์ สุภปีดิพร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงบุรณี กาญจนถวัลย์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(นายแพทย์ไพรากร ถมยางกูร)

ชไมพร สุริยศ : คุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของ
 กระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิง
 ชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก. (QUALITY OF LIFE OF
 DISPLACED PERSONS FROM FIGHTING UNDER REGISTRATION OF MOI AND
 UNHCR IN MAE LA TEMPORARY SHELTER THASONGYANG DISTRICT TAK
 PROVINCE) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รศ.พญ. บุรณี กาญจนถวัลย์, 156 หน้า.

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้หนี
 ภัยจากการสู้รบและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียน
 ของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิง
 ชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้หนีภัยจากการสู้รบ
 จำนวน 110 คน โดยใช้แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัย
 โลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) และได้ทำการแปลเป็นภาษาพม่า ซึ่งทดสอบ
 ความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ โดยมีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.88 สถิติที่ใช้ได้แก่ t-test,
 One-way ANOVA และ Multiple Linear Regression Analysis

ผลการศึกษาพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบร้อยละ 87.3 มีคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับ
 ปานกลาง และสำหรับคุณภาพชีวิตรายด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทาง
 สังคม และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 76.4, 80.0, 68.2 และ 80.0 ตามลำดับ และ
 ปัจจัยที่มีผลกับคุณภาพชีวิตโดยรวม ได้แก่ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ
 เพศ ภูมิลำเนา การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ การรักษาพยาบาล ความพึงพอใจใน
 การอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน ความเพียงพอของ
 อาหารและความเพียงพอของเครื่องนุ่งห่ม ($p < 0.05$) ส่วนปัจจัยที่สามารถทำนายคุณภาพชีวิต
 โดยรวมของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ได้แก่ ความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้าน
 แม่หละ สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน และการรักษาพยาบาล ($R^2 = 0.505$)

ภาควิชา.....จิตเวชศาสตร์..... ลายมือชื่อนิสิต.....
 สาขาวิชา.....สุขภาพจิต..... ลายมือชื่อ อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
 ปีการศึกษา.....2555.....

5474366730 : MAJOR MENTAL HEALTH

KEYWORDS : QUALITY OF LIFE / DISPLACED PERSONS FROM FIGHTING /
MAE LA TEMPORARY SHELTER

CHAMIPORN SURIYOS : QUALITY OF LIFE OF DISPLACED PERSONS FROM
FIGHTING UNDER REGISTRATION OF MOI AND UNHCR IN MAE LA
TEMPORARY SHELTER THASONGYANG DISTRICT TAK PROVINCE.
ADVISOR : ASSOC. PROF. BURANEE KANCHANATAWAN, 156 pp.

This research is cross-sectional descriptive research. The objective is to study the quality of life and factors relating of displaced persons from fighting under registration of MOI and UNHCR in Mae La temporary shelter, Thasongyang district, Tak Province. The research data collected from 110 samples. The subject of the study consisted of 110. The instrument for collecting data was the demographic questionnaire and questionnaires assessing quality of life (WHOQOL-BREF-THAI) which is translated into Burmese version with the reliability alpha coefficients of 0.88 respectively. The statistics utilized in this study were t-test, One-way ANOVA and Multiple Linear Regression Analysis.

The results were showed that the overall quality of life of displaced persons from fighting was at moderate level (87.3%). Their quality of life in physical, psychological, social relationships and environment aspects were also at moderate level (76.4%, 80.0%, 68.2% and 80.0% respectively). The One-way ANOVA test revealed that time living in Mae La temporary shelter, sex, homeland, supports from other agencies, satisfaction to live in Mae La temporary shelter, treatment, relationships with neighbors, food and clothing sufficiency ($p < 0.05$). And the three predictive factors overall quality of life were time living in Mae La temporary shelter, satisfaction to live in Mae La temporary shelter and treatment ($R^2 = 0.505$).

Department : Psychiatry Student's Signature.....
Field of Study : Mental Health Advisor's Signature.....
Academic Year : 2012

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงบุรณี กาญจนถวัลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด และคณะกรรมการสอบอันประกอบด้วย รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงศิริลักษณ์ ศุภปีติพร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ นายแพทย์ ปรากฏ ถมยางกูร กรรมการสอบ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ และการตรวจแก้ไข วิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายแพทย์สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการใช้ เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI)

ขอขอบพระคุณ นายสมชาย ไตรทิพย์ชาติสกุล นายอำเภอท่าสองยาง และ นายปรีชา พุ่งตระกูลชัย ปลัดอำเภอหัวหน้าพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ ที่อนุญาตและอำนวยความสะดวก ในการเก็บข้อมูล ขอขอบพระคุณผู้หนีภัยจากการสู้รบพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่และพี่ชาย ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา และขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นทุกคนที่ให้อกำลังใจและให้ความช่วยเหลือทั้งด้านการเรียนและการทำวิจัยและมีมิตรภาพอันดี รวมไปถึงเพื่อนร่วมงานทุกท่าน พี่ น้อง และเพื่อนทุกคน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำต่างๆ เป็นอย่างดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามของการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
ข้อจำกัดของการวิจัย	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ผู้หนีภัยจากการสู้รบ.....	8
หน่วยงานที่รับผิดชอบผู้หนีภัยจากการสู้รบ.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต.....	15
ความหมายของคุณภาพชีวิต.....	15
องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต.....	17
การประเมินคุณภาพชีวิต.....	20
ประวัติความเป็นมาของผู้หนีภัยจากการสู้รบ.....	22
ที่ตั้งสภาพภูมิประเทศทั่วไป.....	24
อาณาเขต.....	25
ประชากร.....	25

	หน้า
การปกครองและการบริหารจัดการ	25
การบริหารจัดการขององค์กรเอกชนและเกณฑ์การแจกจ่ายอาหาร	30
สาธารณูปโภค.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
รูปแบบการวิจัย.....	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	35
วิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้หนีภัยจากการสู้รบ.....	45
แสดงสถิติเชิงพรรณนาคคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบ.....	50
วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ กับคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการ สู้รบ.....	53
การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ.....	102
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอ	103
สรุปผลการวิจัย.....	104
อภิปรายผลการวิจัย.....	107
ข้อจำกัดในการแปลผล.....	113
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	113
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป.....	114
รายการอ้างอิง.....	115
ภาคผนวก.....	120
ภาคผนวก ก เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย เอกสารแสดง ความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ฉบับภาษาไทย.....	121
ภาคผนวก ข แบบสอบถามการวิจัย ฉบับภาษาไทย.....	131

ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือ ข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัย ไบอินยอม	
เข้าร่วมการวิจัย ฉบับภาษาพม่า.....	139
ภาคผนวก ง แบบสอบถามการวิจัย ฉบับภาษาพม่า.....	149
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	156

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	อัตราการแข่งขันเสียบียงอาหาร.....	30
2	แสดงคุณภาพชีวิตแยกตามองค์ประกอบรายด้าน.....	41
3	ผลการวิเคราะห์ จำนวน ร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต และปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบ...	45
4	คุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้หนีภัยจากการสู้รบ.....	50
5	คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพร่างกายของผู้หนีภัยจากการสู้รบ.....	50
6	คุณภาพชีวิตด้านจิตใจของผู้หนีภัยจากการสู้รบ.....	51
7	คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมของผู้หนีภัยจากการสู้รบ.....	52
8	คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบ.....	52
9	การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิต โดยรวมกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและจิตสังคมของผู้หนีภัยจากการสู้รบ.....	53
10	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนคุณภาพชีวิต โดยรวมกับปัจจัยส่วนบุคคลระหว่างกลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมในประเทศพม่า.....	58
11	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนคุณภาพชีวิต โดยรวมกับปัจจัยในการดำรงชีวิตระหว่างกลุ่มที่มีการรักษาพยาบาล.....	58
12	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิต โดยรวมกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน.....	59
13	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิต โดยรวมกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ.....	59
14	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิต โดยรวมกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ.....	60

ตารางที่	หน้า	
15	การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านร่างกายกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและจิตสังคมของผู้หนีภัยจากการสู้รบ.....	63
16	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านร่างกายกับปัจจัยส่วนบุคคลระหว่างกลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมในประเทศพม่า.....	68
17	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านร่างกายกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน.....	68
18	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านร่างกายกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ.....	69
19	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านร่างกายกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ.....	69
20	การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต และปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมกับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของผู้หนีภัยจากการสู้รบ.....	72
21	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคลระหว่างกลุ่มที่มีศาสนา.....	77
22	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคลระหว่างกลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมในประเทศพม่า.....	77
23	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจกับปัจจัยในการดำรงชีวิตระหว่างกลุ่มที่มีการรักษาพยาบาล.....	77
24	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน.....	78
25	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ.....	78

ตารางที่		หน้า
26	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ กับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ.....	79
27	การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิตปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบ.....	82
28	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมกับปัจจัยส่วนบุคคลระหว่างกลุ่มที่สถานภาพสมรส.....	87
29	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมกับปัจจัยส่วนบุคคลระหว่างกลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมในประเทศไทยมา.....	87
30	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมกับปัจจัยส่วนบุคคลระหว่างกลุ่มที่มีลักษณะการอยู่อาศัย..	87
31	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน.....	88
32	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ.....	88
33	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ.....	89
34	การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมกับปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต และปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบ.....	92
35	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมกับปัจจัยส่วนบุคคลระหว่างกลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมในประเทศไทยมา.....	97

ตารางที่	หน้า
36	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้าน สิ่งแวดล้อมกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่มีสัมพันธภาพ กับเพื่อนบ้าน..... 97
37	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้าน สิ่งแวดล้อมกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่ได้รับการ ช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ..... 98
38	แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้าน สิ่งแวดล้อมกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่มีความพึง พอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ..... 98
39	การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุของคุณภาพชีวิต โดยรวมของผู้หนีภัยจากการสู้ รบ..... 101

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สงครามและมหันตภัย ไม่ว่าจะเกิดขึ้น ณ ที่แห่งใด ต่างก่อให้เกิดความเสียหายทั้งในชีวิตและทรัพย์สินอย่างมากมายมหาศาลได้ทั้งนั้น และสิ่งที่เกิดขึ้นตามมาอีกประการหนึ่ง นั่นก็คือ มีประชากรจำนวนหนึ่งจำเป็นต้องอพยพย้ายถิ่นฐานจากบ้าน และจากประเทศของตน เพื่อไปสู่สถานที่ที่มีปลอดภัยและมั่นคงกว่า และในที่สุดก็ได้กลายมาเป็นผู้หนีภัยจากการสู้รบ (The displaced person from fighting) มีผู้หนีภัยจากการสู้รบประมาณกว่า 18 ล้านคน ซึ่งได้รับผลกระทบจากสงครามและมหันตภัยที่ร้ายแรง ซึ่งก่อให้เกิดการบาดเจ็บทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ความหวาดหวั่น และความหวาดกลัว ก่อนหน้านั้นผู้คนส่วนใหญ่ได้ให้ความสนใจเฉพาะตัวเลขของจำนวนผู้เสียชีวิต โรคที่เกิดจากทางกาย และการเกิดความชอกช้ำทางจิตหลังจากเจอกับเหตุการณ์รุนแรงเท่านั้น (trauma) แต่ในปัจจุบันนี้ได้ให้ความสนใจกับปัญหาทางด้านจิตสังคม (psychosocial) และสุขภาพจิต (mental health) มากยิ่งขึ้น⁽¹⁾

ในประเทศไทยมีพื้นที่พักพิงชั่วคราว ทั้งหมด 9 แห่ง เรียงตัวพาดอยู่บนเส้นแนวชายแดนไทย-พม่า และพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก เป็นพื้นที่พักพิงชั่วคราวที่ใหญ่ที่สุดในจำนวนพื้นที่พักพิงชั่วคราวทั้งหมด และได้สร้างขึ้นในปี ค.ศ.1984 โดยผู้หนีภัยจากการสู้รบส่วนใหญ่เป็นชาวกะเหรี่ยง ซึ่งหลบหนีความรุนแรงของสงครามจากทางฝั่งพม่า ตะวันออกเข้าสู่ประเทศไทย โดยส่วนใหญ่ประชากรเป็นชาวคริสต์ และพุทธ แต่ก็มีบางส่วนที่เป็นอิสลาม ที่มาอาศัยร่วมกันเป็นระยะเวลานาน ซึ่งบางคนอาศัยอยู่มากกว่า 10 ปี โดยไม่สามารถที่จะเคลื่อนย้ายตัวเองออกจากพื้นที่พักพิงชั่วคราว (temporary shelter) เพื่อประกอบอาชีพได้ อย่างไรก็ตาม พื้นที่พักพิงชั่วคราว (temporary shelter) แห่งนี้ก็ประสบกับปัญหาที่ยิ่งใหญ่ในการที่จะจัดการกับประชากร ด้วยไม่สามารถที่จะส่งตัวผู้หนีภัยจากการสู้รบเหล่านี้กลับคืนสู่ประเทศแม่ได้ เนื่องจากสถานการณ์ที่คุกรุ่นของการเมืองการทหารในพม่า จึงยังผลให้รัฐบาลเกิดความลำบากใจในการดูแลคนเหล่านี้ เพราะงบประมาณในการเลี้ยงดูยังมีตัวเลขที่สูงนั่นเอง แต่อย่างไรก็ดี ยังมี

องค์กรโลกบางองค์กร เช่น สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ หรือ UNHCR (United Nations High Commissioners on Refugees) ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสภาพความเป็นอยู่ทั้งในด้านสิ่งของอุปโภคและบริโภค รวมไปถึงยารักษาโรค นอกจากนี้รัฐบาลไทยยังได้ประสานงานกับองค์กรเอกชนต่างประเทศในการให้ความช่วยเหลือต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านอาหาร วัสดุก่อสร้างที่อยู่อาศัย ตลอดจนให้ความดูแลด้านสาธารณสุขและสาธารณูปโภคต่างๆ แต่ถึงกระนั้นความช่วยเหลือนี้ก็ยังไม่เพียงพอ เพราะไม่สามารถที่จะจัดการการศึกษาในระดับสูงต่อไปได้ ทั้งอาหาร เครื่องใช้ รวมถึงยารักษาโรคก็ประสบปัญหาขาดแคลนอยู่เช่นกัน

ปัจจุบันตัวเลขของผู้หนีภัยจากการสู้รบจากพื้นที่พักพิงชั่วคราวทั้ง 9 แห่งในประเทศไทย ภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ มีอยู่จำนวนทั้งสิ้น 88,486 คน และพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ ซึ่งเป็นพื้นที่พักพิงชั่วคราวที่ใหญ่ที่สุด และมีจำนวนผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ มีจำนวนสูงถึง 27,886 คน⁽²⁾

จากจำนวนประชากรของผู้หนีภัยจากการสู้รบที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ ซึ่งมีจำนวนมากและส่วนใหญ่ได้อาศัยอยู่เป็นระยะเวลาาน การถูกจำกัดพื้นที่อาศัยโดยผู้หนีภัยจากการสู้รบเหล่านี้ไม่สามารถเดินทางออกนอกเขตพื้นที่พักพิงได้ การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก การถูกคุกคามทางเพศ ปัญหาสารเสพติด รวมไปถึงปัญหาเรื่องความเป็นอยู่ สาธารณูปโภคต่างๆ การด้อยโอกาสทางการศึกษา การสาธารณสุข ซึ่งสาเหตุเหล่านี้สามารถส่งผลให้ผู้หนีภัยจากการสู้รบเหล่านี้มีสุขภาพจิตและสุขภาพกายไม่ดีเท่าที่ควร และที่สำคัญที่สุดคือส่งผลกระทบต่อชีวิต ความเป็นอยู่ และคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบนั่นเอง

ด้วยปัญหาและสภาพความเป็นอยู่ของผู้หนีภัยจากการสู้รบทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาคุณภาพชีวิตและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบว่าเป็นอย่างไร เพื่อที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการส่งเสริมคุณภาพของผู้หนีภัยจากการสู้รบต่อไป เพราะผู้หนีภัยจากการสู้รบก็เป็นมนุษย์คนหนึ่ง ที่มีศักดิ์และสิทธิ์ของความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกันทั้งสิ้น

คำถามการวิจัย

1. คุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทย และสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตากเป็นอย่างไร

2. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของ กระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราว บ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก มีอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของ กระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราว บ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อกับคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้น ทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พัก พิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

สมมติฐานการวิจัย

ไม่มี

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive design)

ประชากร คือ ผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนกับกระทรวง มหาดไทยและ สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสอง

ยาง จังหวัดตาก ที่มีอายุระหว่าง 18-60 ปี และมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเข้าและไม่เป็นไปตามเกณฑ์การคัดออก ซึ่ง เกณฑ์การคัดเข้า (Inclusion criteria) ในที่นี้คือ (1) อายุระหว่าง 18-60 ปี (2) เป็นผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติแล้ว (3) ยินดีให้ความร่วมมือเข้าร่วมในการวิจัย และ เกณฑ์การคัดออก (Exclusion criteria) ในที่นี้ คือ (1) ไม่สามารถสื่อสารได้อย่างเข้าใจ โดยสาเหตุที่เลือกพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ เพราะพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละเป็นพื้นที่พักพิงชั่วคราวที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย จึงถือเป็นตัวแทนของผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ดีที่สุดได้

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

ตัวแปรต้น (independent variable)

- ปัจจัยส่วนบุคคล

เพศ อายุ รายได้ จำนวนพี่น้อง สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราว ภูมิลำเนาเดิม

- ปัจจัยด้านสุขภาพ

โรคประจำตัว ความพิการ สาเหตุความพิการ

- ปัจจัยในการดำรงชีวิต

ความเพียงพอของอาหาร ความเพียงพอของเครื่องนุ่งห่ม การได้รับการรักษาพยาบาล ที่อยู่อาศัย

- ปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อม

การได้ทำงานกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่พักพิงชั่วคราว การมีเครือข่ายที่เดินทางไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สาม สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน การได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราว การมีเครือข่ายที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิง ความคาดหวังในชีวิต

ตัวแปรตาม (dependent variable)

คุณภาพชีวิต ซึ่งประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์สังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

ข้อจำกัดการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนกับกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติมีอายุระหว่าง 18-60 ปี และอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตากเท่านั้น จึงไม่สามารถเป็นตัวแทนของผู้หนีภัยจากการสู้รบทั่วทั้งประเทศได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

คุณภาพชีวิต (Quality of life) หมายถึง การประเมินค่าที่เป็น จิตพิสัย (Subjective) ซึ่งฝังแน่นอยู่กับบริบททางวัฒนธรรม สังคม และสภาพแวดล้อม ประเมินโดยเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL – BREF –THAI) ซึ่งพัฒนาโดย สุวัฒน์ มหัตถินันต์กรกุล และคณะ ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้มีการแปลแบบสอบถามจากภาษาไทยเป็นภาษาพม่า เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีความแม่นยำและถูกต้องที่สุด

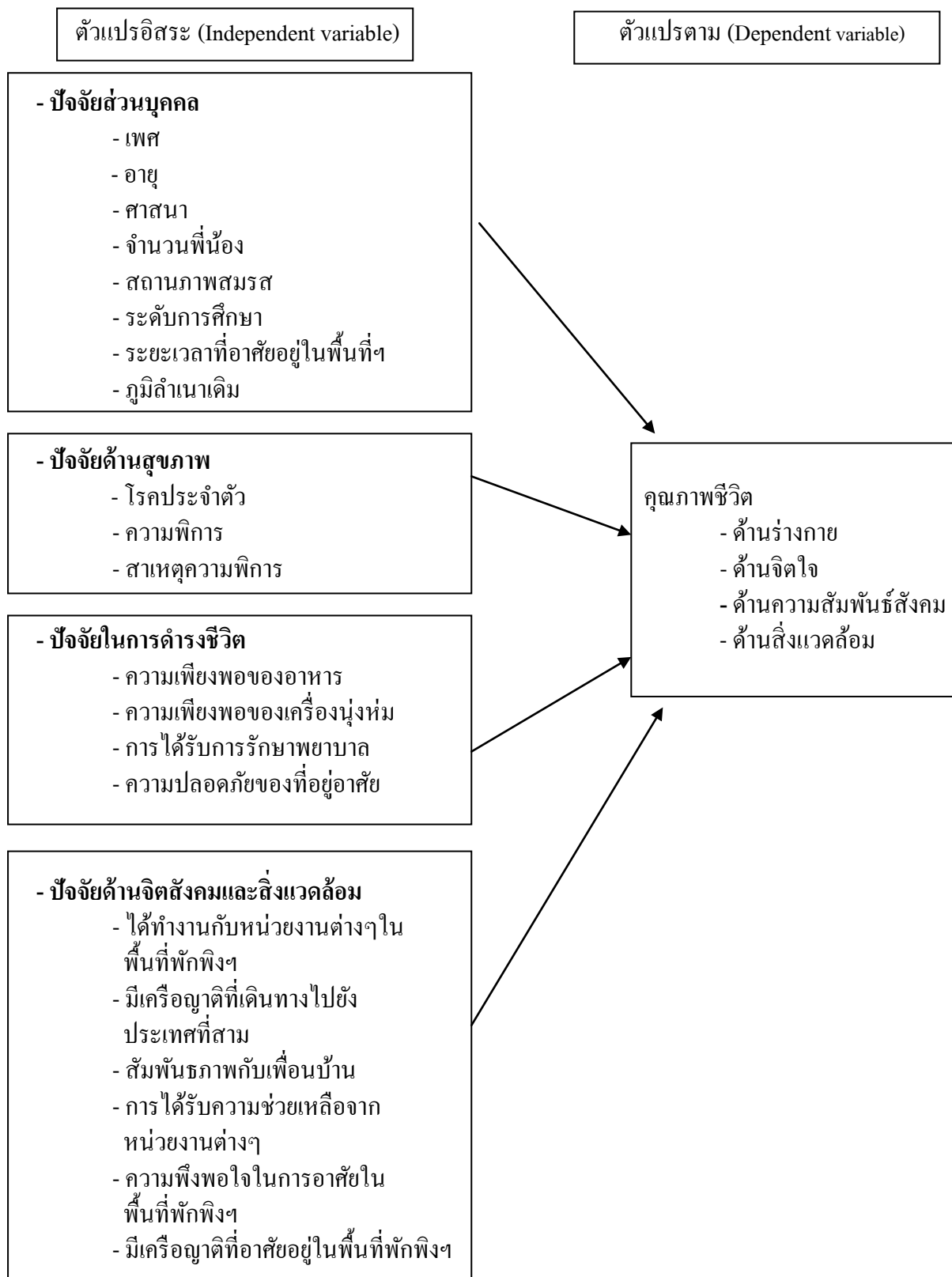
ผู้ลี้ภัยจากการสู้รบ (Displaced Persons from Fighting) หมายถึง กลุ่มบุคคลที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยด้วยสาเหตุของการสู้รบระหว่างรัฐบาลพม่าและกองกำลังชนกลุ่มน้อย ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ทำการศึกษาในผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนกับกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก อายุระหว่าง 18-60 ปี

พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ เป็นพื้นที่ที่พักอาศัยของผู้หนีภัยจากการสู้รบระหว่างรัฐบาลพม่าและกองกำลังชนกลุ่มน้อย อยู่ในเขตพื้นที่ของอำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางให้องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนตระหนักถึงชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้หนีภัยจากการสู้รบ และรับรู้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น อย่างเข้าใจ
2. เพื่อนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัยในประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยรวบรวมรายละเอียดแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

1. ผู้หนีภัยจากการสู้รบ
2. คุณภาพชีวิต
3. พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้หนีภัยจากการสู้รบ

เหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพม่าตั้งแต่ก่อนปี 2527 ที่ก่อเกิดรูปแบบการสู้รบระหว่างทหารพม่ากับกองกำลังชนกลุ่มน้อย ที่มีฐานที่ตั้งปฏิบัติการเรียงรายตลอดแนวชายแดนไทย-พม่า เป็นไปในลักษณะที่ว่าเมื่อถึงช่วงฤดูแล้งทหารพม่า จะเข้าโจมตีกองกำลังชนกลุ่มน้อยอย่างรุนแรง แล้วก็ถอนตัวจากพื้นที่ชายแดนเมื่อเข้าสู่ฤดูฝน เนื่องจากประสบปัญหาการเคลื่อนย้ายอาวุธหนักและการสนับสนุนอุปกรณ์

ยุทธศาสตร์ดังกล่าวของทหารพม่า ทำให้ประชากรชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่างๆ ที่ได้หลบหนีการสู้รบเข้ามาในประเทศไทย สามารถเดินทางกลับเข้าไปอยู่อาศัยในหมู่บ้านเดิมของตนได้อย่างปลอดภัย และสร้างความมั่นคงให้กับฐานที่ตั้งจุดต่างๆ ได้เสมอมา จนช่วงปี 2527 ทหารพม่าได้ปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ใหม่ เนื่องจากสามารถเคลื่อนย้ายกำลังทหารที่เคยนำไปใช้ในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์พม่ามาใช้ในการปราบปรามกองกำลังชนกลุ่มน้อยได้ นอกจากนี้ยังได้ตัดเส้นทางเข้ามาในพื้นที่ชายแดนที่เคยเป็นเขตอิทธิพลของชนกลุ่มน้อย เมื่อทหารพม่าสามารถยึดฐานที่มั่นของชนกลุ่มน้อยได้ ก็ได้วางกำลังประจำไว้ในพื้นที่โดยไม่ถอนกำลังกลับในหน้าฝนที่เคยปฏิบัติมา

เหตุการณ์ในครั้งนั้นจึงส่งผลให้ชนกลุ่มน้อยที่หลบหนีเข้ามาพักพิงในเขตไทย ไม่สามารถเดินทางกลับเข้าไปอยู่อาศัยในหมู่บ้านเดิมของตนได้ โดยเกรงว่าจะไม่มีความปลอดภัย การหลบหนีเข้ามาของชนกลุ่มน้อยจากพม่าเริ่มขึ้นในช่วงฤดูแล้งของปี 2527 จากการที่ทหารพม่าส่งกำลังเข้าโจมตีฐานปฏิบัติการของกะเหรี่ยงในพื้นที่ตรงข้าม อ. ท่าสองยาง จังหวัดตาก เป็นผลให้ราษฎรกะเหรี่ยงราว 18,000 คน หลบหนีเข้าไทยนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ราษฎรกะเหรี่ยง มอญ คะยา ที่อาศัยอยู่บริเวณแนวชายแดนด้านตรงข้าม อ. พบพระ อ. แม่สอด อ. แม่ระมาด อ. ท่าสองยาง จังหวัดตาก อ. สบเมย อ. แม่สะเรียง อ. ขุนยวม อ. เมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน อ. สังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ก็พากันหลบหนีเข้ามาในเขตไทยเป็นระยะๆ เมื่อถูกทหารพม่าเข้าโจมตีฐานปฏิบัติการกองกำลังชนกลุ่มน้อยจนเป็นผลให้มีชาวกะเหรี่ยง ชาวมอญ และชาวคะยา หลบหนีเข้ามาอยู่ในเขตไทยเป็นจำนวนมาก

รัฐบาลไทยจึงได้มีนโยบายในการจัดพื้นที่เพื่อให้ภัยต่อการควบคุม เพราะในระยะแรกของการเข้ามาในประเทศไทยของผู้อพยพสัญชาติกะเหรี่ยงบางส่วน ซึ่งมีความสัมพันธ์อันดีกับคนไทยกะเหรี่ยงตามแนวชายแดน ได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานกับญาติพี่น้องบ้างหรือตั้งถิ่นฐานอยู่ตามป่าในช่วงแรกรัฐบาลไทยได้อาศัยการออกบัตรสีประจำตัวผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า จนเมื่อมีการเข้ามามากขึ้นของผู้อพยพ จึงมีการจัดการพื้นที่พักพิงชั่วคราวเพื่อรองรับจำนวนผู้อพยพที่เพิ่มมากขึ้น เช่น บ้านมอเกอ์ อ. พบพระ บ้านห้วยกะโหลก อ. แม่สอด บ้านห้วยบง อ. แม่ระมาด บ้านแม่หละ บ้านโซโกร อ. ท่าสองยาง จังหวัดตาก บ้านแม่ลามาลหวง อ. สบเมย บ้านแม่กองคา บ้านศาลา บ้านแม่สะเกิบ บ้านโพซอ อ. แม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน⁽³⁾

ดังนั้นเมื่อมีการอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย รัฐบาลโดยกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดสถานภาพของกลุ่มบุคคลที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยด้วยสาเหตุของการสู้รบระหว่างรัฐพม่าและกองกำลังชนกลุ่มน้อยนี้ว่า “ผู้หนีภัยจากการสู้รบ” (Displaced Persons from Fighting) นอกจากนี้ยังกำหนดว่าบุคคลเหล่านี้เป็นผู้เข้ามาเองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย (Illegal Entrant) ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และในการนี้ คณะรัฐมนตรีไม่เคยมีมติคณะรัฐมนตรีผ่อนผันให้ผู้หนีภัยจากการสู้รบพักอาศัยอยู่เป็นการชั่วคราวตามมาตรา 17 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มีเพียงมติสภาความมั่นคงแห่งชาติ และแนวทางปฏิบัติที่ผ่อนปรนให้อาศัยอยู่ใน

พื้นที่พักพิงชั่วคราว เพื่อรอการส่งกลับเมื่อเหตุการณ์การสู้รบยุติลง หากผู้หนีภัยจากการสู้รบ ลักลอบออกนอกพื้นที่ควบคุม จะถูกจับกุมดำเนินคดีข้อหาเป็นบุคคลต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง⁽⁴⁾

ผู้หนีภัยจากการสู้รบเหล่านี้ จึงไม่มีฐานะเป็นผู้อพยพหรือผู้ลี้ภัย (Refugee) แต่รัฐบาลไทย ยินยอมให้อยู่ในอาณาเขตประเทศไทยได้ และยอมให้องค์การระหว่างประเทศและองค์กรเอกชนต่างๆ เข้าไปช่วยเหลือดูแล โดยมีข้อผ่อนผันและเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลกลุ่มนี้ 3 ประการคือ

1. ยอมให้อยู่ในอาณาเขตประเทศไทยได้เป็นการชั่วคราว เมื่อผู้หนีภัยจากการสู้รบข้าม ชายแดนเข้ามาประเทศไทยจะอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือให้ที่พักพิงชั่วคราวในพื้นที่ ปลดปล่อยบนพื้นฐานของมนุษยธรรม
2. ผู้หนีภัยจากการสู้รบดังกล่าวนี้ ต้องอยู่ในพื้นที่ที่ประเทศไทยจัดให้เท่านั้น และ สถานที่นั้นเป็นเพียงพื้นที่พักพิงชั่วคราว (Temporary Shelter) มิใช่ศูนย์ผู้อพยพ (Refugee Camp)
3. เมื่อการสู้รบในประเทศของตนสิ้นสุดลงหรือเมื่อภาวะความไม่สงบ ความไม่ปลอดภัย ดังกล่าวผ่านพ้นไป ผู้หนีภัยจากการสู้รบต้องเดินทางกลับประเทศของตนทันที โดยฝ่ายไทยจะเป็น ผู้อำนวยความสะดวก และช่วยเหลือให้เดินทางกลับประเทศด้วยความปลอดภัยและอย่างมีเกียรติ

สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (United Nation High Commissioner for Refugee - UNHCR) ได้ให้คำอธิบาย “ผู้ลี้ภัย” ว่าเป็น ผู้ที่ต้องตกเป็นผู้รับเคราะห์ตามอนุสัญญา สหประชาชาติว่าด้วยสถานภาพผู้ลี้ภัย ปี ค.ศ. 1951 และพิธีสารต่อท้ายปี ค.ศ. 1967 ซึ่งได้นิยาม ว่าผู้ลี้ภัยเป็นบุคคลที่มีความหวาดกลัวที่น่าเชื่อถือว่าจะถูกประหัตประหารด้วยเหตุผลทางด้านเชื้อ ชาติ ศาสนา สัญชาติ การเป็นสมาชิกของกลุ่มสังคมหรือมีแนวความคิดทางการเมือง ซึ่งอยู่นอก ประเทศที่ตนถือสัญชาติ และไม่สามารถหรือเนื่องจากความหวาดกลัว จึงไม่เต็มใจที่จะอยู่ภายใต้ ความคุ้มครองของประเทศนั้น⁽⁵⁾

ผู้ลี้ภัยในความหมายของอนุสัญญา ค.ศ. 1951 และพิธีสาร ค.ศ. 1967⁽⁶⁾

เนื่องจากได้เกิดสถานการณ์เกี่ยวกับการอพยพขึ้นในหลายภูมิภาคทั่วโลก จึงได้มีการตกลง ยอมรับอนุสัญญาว่าด้วยสถานภาพผู้ลี้ภัยในการประชุม ณ กรุงเจนีวา ค.ศ. 1951 ซึ่งเท่ากับประเทศ สมาชิกได้ยอมรับสถานภาพของผู้ลี้ภัยแล้วนั่นเอง โดยในระยะแรกได้นำบทบัญญัตินี้มาใช้บังคับ เฉพาะผู้ลี้ภัยในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ก่อนวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1951 แต่ต่อมาได้มีการขยาย

ขอบเขตการดำเนินงานตามอนุสัญญา ค.ศ. 1951 ออกไปอีก โดยมีพิธีสารต่อท้ายเมื่อปี ค.ศ. 1967 ทำให้ผู้ลี้ภัยที่เกิดขึ้นใหม่ทุกประเทศสามารถได้รับความคุ้มครองฉบับนี้โดยไม่จำกัดเวลา

ผู้ลี้ภัยในความหมายของอนุสัญญา ค.ศ. 1951 ได้กำหนดคุณสมบัติพื้นฐานไว้ 4 ประการ ดังนี้คือ⁽⁷⁾

1. บุคคลเหล่านั้นอยู่นอกประเทศอันเป็นถิ่นกำเนิด (They are outside their country of origin)
2. บุคคลเหล่านี้ไม่สามารถ หรือไม่ประสงค์ที่จะรับการปกป้องจากประเทศนั้นๆ (Unable or unwilling to avail themselves of the protection of that country or return there)
3. ความสามารถหรือการไม่ประสงค์ที่ว่านั้น เป็นเหตุมาจากความกลัวอย่างมีเหตุผลที่จะถูกทำลายล้างประหัตประหาร (Attributable to a well-founded fear of being persecuted)
4. ความกลัวที่จะถูกประหัตประหารดังกล่าวนี้ ต้องเป็นเหตุมาจากเชื้อชาติ ศาสนา สมาชิกกลุ่มเฉพาะสังคม หรือความคิดเห็นทางการเมือง (Race, Religion, Nationality, Membership of a particular social group or Political position)

สถานภาพของผู้ลี้ภัยได้ถูกกำหนดไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสถานภาพของผู้ลี้ภัย ค.ศ. 1951 แต่สิทธิในการกำหนดสถานภาพและสิทธิอื่นๆ จะได้รับการปฏิบัติต่อเมื่อรัฐให้ที่พักพิงและได้ปฏิบัติตามพันธกรณีและหลักมนุษยธรรม ซึ่งเป็นสิทธิเด็ดขาดของรัฐที่ให้ที่พักพิงจะพิจารณาตามปกติ ประเทศส่วนใหญ่จะยอมรับผู้ลี้ภัยก็ต่อเมื่อผู้ลี้ภัยกำลังถูกประหัตประหาร หรือมีเหตุอันเชื่อได้อย่างปราศจากความสงสัยว่าความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายผู้นั้นกำลังถูกคุกคามหรือไม่ได้รับความปลอดภัยในประเทศของตน⁽⁸⁾

ในกรณีของประเทศไทยถึงแม้จะเป็นสมาชิกสหประชาชาติ แต่ไม่ได้เป็นสมาชิกภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสถานภาพผู้ลี้ภัย ค.ศ. 1951 และพิธีสาร ค.ศ. 1967 ประเทศไทยมีนโยบายชัดเจนในการกำหนดสถานภาพของผู้ที่ทำการอพยพเข้ามาในประเทศไทยที่เป็นกลุ่มใหญ่ว่าไม่มีสถานภาพผู้ลี้ภัยและได้หลีกเลี่ยงที่จะใช้คำว่าผู้ลี้ภัยมาโดยตลอด เช่น เรียกผู้ที่เดินทางมาจากประเทศกัมพูชา เวียดนาม และลาว ว่าเป็น “ผู้อพยพชาวอินโดจีน” เรียกชาวพม่า กะเหรี่ยง มอญ ที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยก่อน พ.ศ. 2519 (ค.ศ. 1976) ว่า “ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า” พร้อมทั้งมี

นโยบายต่อบุคคลกลุ่มนี้ คือ การปฏิบัติที่ดำเนินไปโดยมิได้ขัดกับกฎหมายไทยและกฎหมายระหว่างประเทศ การช่วยเหลือใดๆ ให้เป็นไปได้โดยคำนึงถึงหลักมนุษยธรรม เท่าที่จำเป็นเท่านั้น

สาเหตุสำคัญที่รัฐบาลไทยไม่ให้สถานภาพผู้ลี้ภัยต่อผู้หนีภัยจากการสู้รบ คือ เห็นว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบยังไม่ได้ตัดขาดจากสัญชาติเดิม และยังสามารถส่งกลับมาตุภูมิได้ อีกทั้งยังถือว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่เข้ามาแสวงหาที่พำนักในประเทศไทยเป็นผู้หลบหนีเข้าประเทศไทยมิชอบด้วยกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 แต่เนื่องจากมีผู้หนีภัยจากการสู้รบจำนวนมาก และสาเหตุของการหลบหนีเข้ามาในประเทศไทย เป็นการหนีภัยการสู้รบโดยแท้จริง ดังนั้นเมื่อพิจารณาตามหลักของศีลธรรมและมนุษยธรรม สภาพความมั่นคงแห่งชาติได้เสนอให้กระทรวงมหาดไทยผ่อนผันไม่นำกฎหมายคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาใช้อย่างเคร่งครัด คงมีแต่การจำกัดบริเวณผู้หนีภัยจากการสู้รบให้อยู่ในพื้นที่ที่จัดไว้ให้เท่านั้น และหากลักลอบหนีออกจากพื้นที่ทางราชการจัดไว้ให้ ก็จะต้องถูกจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

ผู้หนีภัยจากการสู้รบจึงไม่ได้มีสิทธิเช่นเดียวกับสิทธิของผู้ลี้ภัยตามที่ UNHCR ได้กำหนดไว้ หากแต่จะได้รับการปฏิบัติขั้นพื้นฐานตามหลักมนุษยธรรมที่จะไม่ถูกขับไล่ส่งกลับ หรือผลักดันกลับไปยังชายแดน ได้รับที่พำนักที่ให้ความปลอดภัย ได้รับการปฏิบัติเช่นคนของชาตินั้น (National treatment) เช่น เสรีภาพในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา สิทธิในศิลปกรรม ทรัพย์สิน การศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำหรับสิทธิที่จะได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง (Most favorable treatment) เช่น สิทธิในการร่วมสมาคม การจ้างแรงงาน สิทธิที่เป็นคุณต่อผู้ลี้ภัยเท่าที่เป็นไปได้ ซึ่งไม่ว่ากรณีใด จะไม่น้อยกว่าคนต่างชาติโดยทั่วไปในสถานการณ์เดียวกัน (Treatment as favorable as possible) เช่น สิทธิในอสังหาริมทรัพย์ การประกอบธุรกิจส่วนตัว ที่อยู่อาศัย อิสรภาพในการเคลื่อนย้าย และเอกสารในการเดินทาง ยังถูกจำกัดอยู่เนื่องจากไม่สามารถออกจากพื้นที่พักพิง และถือว่าเป็นสิทธิเฉพาะตัวของประเทศไทยที่จะให้สิทธิหรือดำเนินการใดๆ UNHCR เป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือสังเกตการณ์ ประสานงาน ท่วงติง ในกรณีที่ประเทศไทยดำเนินการอันเป็นการขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนเท่านั้น สิทธิและเสรีภาพที่แตกต่างไปจากผู้ลี้ภัยเพราะผู้ลี้ภัยเสมือนว่าถูกตัดขาดจากประเทศของตนแล้ว ดังนั้น UNHCR จึงเข้าไปใช้สิทธิแทนเจ้าของสัญชาติ ในทางปฏิบัติมีเพียงไม่กี่ประเทศที่ยินยอมให้สหประชาชาติเข้าไปใช้สิทธิอย่างสมบูรณ์⁽⁵⁾

อย่างไรก็ตาม แม้ประเทศไทยจะไม่ได้ให้สถานภาพผู้ลี้ภัยแก่ผู้หนีภัยจากการสู้รบ หากแต่การปฏิบัติต่อบุคคลเหล่านี้ก็ไม่แตกต่างไปจากสิทธิที่ผู้ลี้ภัยพึงได้รับมากนัก ยกเว้นกรณีการจำกัดพื้นที่ให้คงอยู่ในพื้นที่พักพิงๆ ที่รัฐบาลไทยได้จัดสรรไว้ให้หากแต่ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นก็มีการอนุญาตเป็นรายกรณี หากมีเหตุจำต้องออกจากพื้นที่ เช่น การรับการอบรม หรือการรับการรักษาพยาบาลจากโรงพยาบาลในท้องถิ่น ในกรณีที่เจ็บป่วยขั้นร้ายแรง และคลินิกภายในพื้นที่พักพิงๆ ไม่สามารถให้การรักษาพยาบาลได้

หน่วยงานที่รับผิดชอบผู้หนีภัยจากการสู้รบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบและมีส่วนรับผิดชอบเกี่ยวกับงานผู้หนีภัยจากการสู้รบมีอยู่ด้วยกัน 4 กระทรวงและหนึ่งหน่วยงานได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) สภาความมั่นคงแห่งชาติจะเป็นผู้กำหนดนโยบายกระทรวงมหาดไทย โดยสำนักงานศูนย์ดำเนินการเกี่ยวกับผู้อพยพเป็นผู้ปฏิบัติงานร่วมกับกรมการปกครองในระดับจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด จะมอบหมายให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ดูแลงานผู้หนีภัยจากการสู้รบ โดยจะมอบหมายให้นายอำเภอในทุกพื้นที่ที่มีพื้นที่พักพิงๆ นายอำเภอจะแต่งตั้งให้ปลัดอำเภอเป็นหัวหน้าพื้นที่พักพิงๆ ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการและปกครองดูแลกิจการต่างๆ ภายในพื้นที่พักพิงๆ และประสานงานกับองค์กรเอกชนต่างชาติ (Non-Government Organization – NGO) ในส่วนของการควบคุมดูแลความปลอดภัย มีอาสาสมัครรักษาดินแดน (อส.) สังกัดกรมการปกครองเป็นผู้ดูแลความปลอดภัยภายในพื้นที่พักพิงๆ

สำหรับจังหวัดตาก การควบคุมดูแลผู้หนีภัยจากการสู้รบเป็นอำนาจหน้าที่โดยตรงของกระทรวงมหาดไทย จังหวัดและอำเภอ เป็นผู้รับผิดชอบตามลำดับ มีหน่วยงานทหารเข้ามาดูแลในด้านความปลอดภัย มีสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติและองค์กรเข้ามาให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม ในส่วนของจังหวัดตาก ได้แบ่งโครงสร้างไว้ดังนี้คือ

1. อนุกรรมการควบคุมและแก้ไขปัญหาผู้หนีภัยจากการสู้รบจังหวัดตาก มีรองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน โดยได้รับ มอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด และมีหัวหน้าฝ่าย

อำนาจการสำนักงานจังหวัดตากเป็นเลขานุการ มีหน้าที่กำหนดแนวทางกำกับดูแลในการควบคุมและแก้ไขปัญหาผู้หนีภัยจากการสู้รบในพื้นที่ 5 อำเภอชายแดนของจังหวัดตากและพื้นที่พักพิงฯ ทั้ง 3 แห่ง

2. อนุกรรมการควบคุมและแก้ไขปัญหาผู้หนีภัยจากการสู้รบอำเภอ (อำเภอชายแดน) มีนายอำเภอเป็นประธาน มีปลัดอำเภอ หรือหัวหน้าฝ่ายกิจการพิเศษเป็นเลขานุการ โดยมีเจ้าหน้าที่จากสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายทำหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการ “อนุกรรมการชุดนี้” มีหน้าที่ในการควบคุมกำกับดูแล กำหนดแนวทางประสานในการทำงานของชุดปฏิบัติงานประจำพื้นที่รองรับผู้หนีภัยจากการสู้รบ หน่วยงานราชการทหาร องค์การระหว่างประเทศ องค์การเอกชน ตามที่ได้รับมอบหมายจากอนุกรรมการควบคุมและแก้ไขปัญหาผู้หนีภัยจากการสู้รบ จังหวัดตาก

3. ชุดปฏิบัติงานประจำพื้นที่พักพิงฯ ของผู้หนีภัยจากการสู้รบบ้านแม่หละ จังหวัดตากได้จัดเจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย จำนวน 1 คน เข้ามาเป็นหัวหน้าพื้นที่พักพิงฯ และมีสมาชิกกองอาสาสมัครรักษาดินแดนจังหวัดตาก จำนวนหนึ่ง เข้าไปกำกับดูแล จัดระเบียบชุมชน และประสานงานกับหน่วยราชการทหาร องค์การระหว่างประเทศ องค์การเอกชน ตามที่ได้รับมอบหมายจากอนุกรรมการควบคุมและแก้ไขปัญหาผู้หนีภัยจากการสู้รบ จังหวัดตาก

4. ชุดปฏิบัติงานประจำพื้นที่บ้านอู๋เปี้ยมใหม่ อำเภอพบพระ และชุดปฏิบัติงานประจำพื้นที่บ้านนุโพ อำเภออุ้มผาง มีปลัดอำเภอหรือหัวหน้าฝ่ายกิจการพิเศษเป็นหัวหน้า ปลัดอำเภอดำเนินงานป้องกัน เป็นผู้ช่วย มีเจ้าหน้าที่ปกครองและสมาชิกกองอาสาสมัครรักษาดินแดนที่นายอำเภอ มอบหมาย เป็นเจ้าหน้าที่กำกับดูแลชุดปฏิบัติงานฯ มีหน้าที่จัดระเบียบชุมชน และประสานงานกับหน่วยราชการทหาร องค์การระหว่างประเทศ องค์การเอกชน ตามที่ได้รับมอบหมายจากนายอำเภอ

นอกจากฝ่ายพลเรือนจะทำหน้าที่ดูแลผู้หนีภัยจากการสู้รบแล้ว ยังมีฝ่ายทหารจากหน่วยรบพิเศษได้เข้ามาดูแลด้านความปลอดภัย ช่วยในการฝึกชุดรักษาความปลอดภัย การจัดเวรยาม โดยใช้ผู้หนีภัยจากการสู้รบ ดูแลรักษาความปลอดภัยรอบนอกพื้นที่พักพิงฯ เพื่อป้องกันการโจมตีจากกองกำลังภายนอกประเทศ การก่อวินาศกรรม การลักลอบหลบหนีออกนอกพื้นที่พักพิงฯ การกระทำผิดกฎหมาย เป็นต้น⁽⁹⁾

คุณภาพชีวิต

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

เนื่องจากคุณภาพชีวิตเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนปรารถนาอีกทั้งยังเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาประชากรของประเทศต่างๆ ในปัจจุบัน โดยเชื่อในแนวคิดที่ว่าถ้าคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี การพัฒนาในด้านต่างๆ ก็จะทำได้ดีและรวดเร็วยิ่งขึ้น การที่คนจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ ต้องรู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักตัดสินใจ คำว่า คุณภาพชีวิตจึงเกิดขึ้นพร้อมกับคำว่าประชากรศึกษา โดยถูกกำหนดขึ้นจากปัญหาความเป็นอยู่ที่ไม่สมดุลของมนุษย์⁽¹⁰⁾ ซึ่งในปี ค.ศ. 1960 คำว่าคุณภาพชีวิตได้ปรากฏขึ้นในสำนวนที่สละสลวยของรัฐบาลประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นครั้งแรก⁽¹¹⁾

ความหมายของคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิตมีความหมายที่หลากหลาย ซึ่งมาจากหลายๆ มุมมอง การให้ความหมายของคุณภาพชีวิตนั้นขึ้นอยู่กับแนวคิด ทศนะ และวัตถุประสงค์ของการศึกษาในแต่ละบุคคล ดังนั้นการให้ความหมายของคุณภาพชีวิตจึงเป็นสิ่งที่ยากและไม่มีความหมายใดที่มีความเห็นเหมือนกันหมด⁽¹²⁾ และคุณภาพชีวิตยังเป็นนามธรรมที่มีความหมายที่กว้างมากอีกด้วย⁽¹³⁾ แม้ในปัจจุบันก็ยังไม่มี ความหมายหรือคำนิยามใดที่เป็นมาตรฐาน⁽¹⁴⁾

องค์การอนามัยโลก (WHO)⁽¹⁵⁾ ได้ให้คำนิยามของคุณภาพชีวิตไว้ดังนี้ เป็นการรับรู้ส่วนบุคคลถึงด้านบวกของชีวิต ภายใต้บริบททางวัฒนธรรมและระบบคุณค่าในที่ที่บุคคลอาศัยอยู่ และมีความสัมพันธ์กับเป้าหมาย ความคาดหวัง มาตรฐาน และความสนใจของบุคคลนั้น

องค์การยูเนสโก (UNESCO)⁽¹⁶⁾ ได้นิยามคำว่า คุณภาพชีวิต ว่าหมายถึง ระดับความเป็นอยู่ที่ดีของสังคมและระดับความพึงพอใจในความต้องการส่วนหนึ่งของมนุษย์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน⁽¹⁷⁾ ได้ให้ความหมายคุณภาพชีวิตว่า ประกอบด้วย 2 คำ คือ “คุณภาพ” หมายถึง ลักษณะความดี ลักษณะประจำบุคคลหรือสิ่งของ “ชีวิต” หมายถึง ความเป็นอยู่ ดังนั้น “คุณภาพชีวิต” หมายถึง ลักษณะความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล

Hunter⁽¹⁸⁾ ได้กล่าวไว้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง การมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและเศรษฐกิจ

Orem⁽¹⁹⁾ กล่าวว่า คุณภาพชีวิตมีความหมายเช่นเดียวกับความผาสุก (Well being) ซึ่งเป็นการรับรู้ของบุคคลต่อการมีชีวิตอยู่ตามประสบการณ์ของความพึงพอใจ ความรู้สึกเป็นสุขภายในจิตใจ

Meeberg⁽²⁰⁾ ได้กล่าวไว้ว่า คุณภาพชีวิตเป็นความรู้สึกของความพึงพอใจในชีวิตทั่วไป เป็นความสามารถทางอารมณ์ในการประเมินผลชีวิตของตนเองตามความพอใจ สภาพที่ยอมรับได้ของสุขภาพทางกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

Zhan⁽²¹⁾ ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตว่า เป็นระดับความพึงพอใจการมีคุณค่าในชีวิต ความสุขในการดำรงชีวิต การรับรู้ถึงสุขภาวะ ความสามารถในการทำหน้าที่ และความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งขึ้นอยู่กับความแตกต่างทางวัฒนธรรม ศาสนา สภาพสังคม สิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการรับรู้และความเข้าใจความหมายของคุณภาพชีวิต ทั้งนี้การประเมินคุณภาพชีวิตซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์พื้นฐานชีวิตของแต่ละบุคคล

Bullinger⁽²²⁾ กล่าวถึงความหมายของคุณภาพชีวิตว่า เป็นความพึงพอใจในชีวิต การรับรู้ว่าคุณเองมีสุขภาพดี รวมไปถึงความสามารถในการแสดงบทบาทหรือการทำหน้าที่ทั่วไปได้ดี

Sucheera Phattharayuttawat⁽²³⁾ ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตว่า เป็นความแตกต่างส่วนบุคคลในการรับรู้และมีมุมมองถึงเรื่องต่างๆ ได้แก่ ความรู้สึกมีคุณค่าของตน ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ สถานะภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ส่วนบุคคล

กุหลาบ รัตนสังฆธรรม⁽²⁴⁾ ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง สภาพความเป็นอยู่บุคคลทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ความคิด และจิตใจ โดยรวมเอาทุกด้านของชีวิตไว้หมด โดยสามารถแสดงมิติต่างๆ ของคุณภาพชีวิตไว้ดังนี้

1. ด้านร่างกาย คือ อาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย สุขภาพอนามัย พลังงาน การออมทรัพย์ สิ่งอำนวยความสะดวกในครอบครัวและการประกอบอาชีพ
2. ด้านอารมณ์ คือ การพักผ่อนหย่อนใจที่มีคุณภาพ ประโยชน์ ความนิยมชมชอบในศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ความสัมพันธ์ที่อบอุ่นในครอบครัวและในชุมชน ความรักและความเป็นเจ้าของที่มีต่อหมู่คณะ

3. ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ คือ ภาวะแวดล้อมที่บริสุทธิ์ สะอาด และเป็นระเบียบ ปราศจากมลภาวะในดิน น้ำ อากาศ เสียง มีทรัพยากรที่จำเป็นแก่การดำรงชีพ และการคมนาคมที่สะดวก

4. ด้านสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม คือ โอกาสในการศึกษาและการประกอบอาชีพที่เท่าเทียมกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ ความปลอดภัยในชีวิตร่างกายและทรัพย์สิน การปกครองที่ให้สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค ความเป็นธรรมด้านรายได้และทางสังคม ความร่วมมือร่วมใจในชุมชน ความเป็นระเบียบ มีความเห็นอกเห็นใจกันและกันและมีค่านิยมที่สอดคล้องกับหลักธรรมในศาสนา

5. ความคิด คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลก ชีวิตและชุมชน การศึกษาวิชาชีพ ความสามารถในการป้องกัน แก้ไขปัญหาต่างๆ ของตัวเอง ครอบครัว และชุมชน การสร้างความสำเร็จด้วยตนเอง การยอมรับตัวเอง และการมีเป้าหมายในชีวิตที่เหมาะสม

6. ด้านจิตใจ คือ การมีคุณธรรมในส่วนตัว และในสังคม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต เมตตา กรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูล กตัญญูกตเวทิตะ ความจงรักภักดีต่อชาติ ความศรัทธาในศาสนา ความเสียสละ และการละเว้นอบายมุข

พรรณทิพา ศักดิ์ทอง⁽²⁵⁾ ให้ความหมายคุณภาพชีวิตว่าหมายถึง ความพึงพอใจหรือความสุขในชีวิต บุคคลที่อยู่ในสังคมที่แตกต่างกันก็จะให้ความสำคัญของสิ่งต่างๆ ในชีวิตที่แตกต่างกันด้วย

ดังนั้นจากการให้ความหมายของคุณภาพชีวิตทั้งหมด สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตหมายถึงระดับความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านร่างกาย สังคม จิตใจและสิ่งแวดล้อม ซึ่งการที่บุคคลจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้นั้น จะต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ มากมาย และปัจจัยเหล่านั้นก็มีความสำคัญมากน้อยแตกต่างกันออกไป ตามทัศนคติของแต่ละบุคคลหรือแต่ละสังคม

องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต

ยูเนสโก⁽²⁶⁾ ได้กำหนดไว้ว่า คุณภาพชีวิตจะดีหรือไม่ดีเพียงใด ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 5 ประการดังนี้

1. มาตรฐานการครองชีพ อาจพิจารณาได้จาก รายได้ต่อบุคคล สุขภาพ การศึกษา ที่อยู่อาศัย การสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

2. การเปลี่ยนแปลงของประชากร ในเรื่องขนาด โครงสร้างทางอายุและเพศ อัตราการเติบโตของประชากร อัตราการเกิด อัตราการตาย การย้ายถิ่น เป็นต้น

3. ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม พิจารณาจากระบบสังคม ค่านิยมทางศาสนา ค่านิยมทางวัฒนธรรม และชีวิตความเป็นอยู่ เป็นต้น

4. กระบวนการพัฒนาพิจารณาจากลำดับความสำคัญของการพัฒนาประสิทธิภาพ และความสามารถของบุคคล การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมการค้า

5. ทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล ธรรมชาติ อาหาร เงินทุน ตลอดจนเทคโนโลยีต่างๆ องค์การอนามัยโลก⁽²⁷⁾ ได้กำหนดองค์ประกอบสำคัญของคุณภาพชีวิตสำหรับบุคคลทั่วไป ว่าควรประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญของคุณภาพชีวิต 6 ด้านหลัก คือ

1. ด้านร่างกาย (Physical Domain) คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคลซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึกสบายไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้

2. ด้านจิตใจ (Psychological Domain) คือการรับรู้สภาพทางด้านจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจ และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ของตนและการรับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับความเครียดหรือกังวล เป็นต้น

3. ด้านระดับความเป็นอิสระของบุคคล (Level of Independence) คือ การรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน การรับรู้ว่าคุณไม่จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น หรือการรักษาทางการแพทย์อื่นๆ เป็นต้น

4. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relationships) คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รู้การที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม รวมทั้งการได้รับรู้ว่าคุณเองเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย

5. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณเองมีชีวิตอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษต่างๆ การคมนาคมสะดวก มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน สถานบริการทางสุขภาพและสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสที่จะได้รับข่าวสารหรือฝึกฝนทักษะต่างๆ การรับรู้ว่าคุณมีกิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น

6. ด้านความเชื่อส่วนบุคคล (Spirituality/Religion/Personal Beliefs) คือ การรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อต่างๆ ของตนที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ถึงความเชื่อด้าน จิตวิญญาณ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิต และความเชื่ออื่นๆ ที่มีผลในทางที่ดีต่อการดำเนินชีวิต มีผลต่อการเอาชนะอุปสรรค เป็นต้น

Zhan⁽²¹⁾ ได้กล่าวว่า คุณภาพชีวิตควรมีองค์ประกอบ 4 ด้านคือ

1. ด้านความพึงพอใจในชีวิต เป็นสิ่งที่บุคคลรับรู้ถึงสิ่งที่ตนเองครองอยู่ ซึ่งอยู่ระหว่างความปรารถนาที่ตั้งไว้ และความสำเร็จที่ได้รับ
2. ด้านอัตมโนทัศน์เป็นความเชื่อและความรู้สึก เกี่ยวกับตนเองในช่วงเวลาหนึ่ง รวมไปถึงความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และภาพลักษณ์ของตน อัตมโนทัศน์จึงมีอิทธิพลอย่างยิ่งในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น
3. ด้านสุขภาพและการทำงานของร่างกาย

Bruckhardt⁽¹¹⁾ ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต ควรวัดใน 5 ด้าน คือ

1. ความรู้สึกสนุกสนานในการดำรงชีวิต (Zest of life) คือ การมีความสุข ความพึงพอใจในสิ่งต่างๆ ที่เป็นกิจวัตรประจำวัน
2. ความตั้งใจและความอดทนในการดำเนินชีวิต (Resolution and fortitude) คือ การคิดว่าชีวิตมีความหมาย และยอมรับอย่างเด็ดเดี่ยวในสิ่งที่ชีวิตเป็นอยู่
3. ความสมดุลระหว่างความปรารถนา และการได้รับความสำเร็จตามเป้าหมาย (Congruence between desired and archived goals) คือ ความรู้สึกประสบความสำเร็จในเป้าหมายสำคัญที่ตั้งใจว่าจะทำ

4. อัตมโนทัศน์ (Self concept) คือ การยึดถือความนึกคิดทางด้านบวกของตนเอง
5. อารมณ์ที่เป็นสุข (Mood tone) คือ การมีความสุข อารมณ์อิ่มใจเบิกบานหรือมองโลกในแง่ดี

การประเมินคุณภาพชีวิต

การประเมินคุณภาพชีวิตหรือการสร้างเครื่องมือในการประเมินคุณภาพชีวิตมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับแนวความคิด และวัตถุประสงค์ของการศึกษาในแต่ละเรื่อง ทั้งนี้เป้าหมายหลักในการประเมินคุณภาพชีวิต คือ เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตในทุกด้าน ซึ่งจะต้องปรับเปลี่ยนไปตามสภาพสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่าง⁽²⁸⁾

การประเมินคุณภาพชีวิตสามารถแบ่งได้เป็น การประเมินคุณภาพชีวิตแบบทั่วไป และแบบเฉพาะกับโรคหรือภาวะสุขภาพใดภาวะหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. การประเมินคุณภาพชีวิตที่เกี่ยวกับสุขภาพแบบทั่วไป (Generic HRQOL) ซึ่งจะใช้เครื่องมือวัดแบบทั่วไป (generic instrument) ซึ่งไม่จำกัดอายุ เพศ หรือภาวะโรคที่เป็น พบว่าข้อดีของเครื่องมือประเมินคุณภาพชีวิตแบบทั่วไป คือสามารถวัดผลของการรักษาที่มีต่อชีวิตในมิติต่างๆ และสามารถเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตระหว่างผู้ป่วยกลุ่มโรคต่างๆ ได้ แต่มีข้อเสียคือ อาจเพราะความที่ไว (responsiveness) ต่อการเปลี่ยนแปลงของโรคหรือสุขภาพค่อนข้างต่ำ เนื่องจากเครื่องมือเหล่านี้ไม่เฉพาะต่อโรคใดโรคหนึ่ง ตัวอย่างเครื่องมือประเมินคุณภาพชีวิตแบบทั่วไปที่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายทั่วโลกคือ Short Form Health Survey (SF-36) และยังมีเครื่องมือประเมินคุณภาพชีวิตแบบทั่วไปอื่นๆ เช่น Sickness Impact Profile, Nottingham Health Profile (ประเมินระดับสภาวะสุขภาพทั่วไป ทั้งทางด้านกาย สังคมและอารมณ์ โดยแบ่งเป็น 6 ด้าน คือ พละกำลัง ความเจ็บปวด ปฏิกริยาทางอารมณ์ การนอนหลับ การถูกแยกจากสังคม และความพิการ), WHOQOL-BREF (เป็นแบบประเมินที่แปลเป็นหลายภาษา เพื่อให้เหมาะกับวัฒนธรรมหรือสภาพแวดล้อมของแต่ละภูมิภาค ประกอบด้วยคำถาม 26 ข้อ ครอบคลุมการประเมิน 4 ด้าน คือ ภาวะทางกาย จิต สังคม และสภาพแวดล้อม), Quality of Well-Being, Health Utility Index และ EuroQOL เป็นต้น

2. การประเมินคุณภาพชีวิตที่เกี่ยวกับสุขภาพแบบเฉพาะ (Specific instrument) เช่น

เครื่องมือประเมินคุณภาพชีวิตแบบเฉพาะโรค (Disease-specific instrument) ข้อดีของเครื่องมือประเภทนี้ คือ จะวัดต่อการเปลี่ยนแปลงของโรคหรือปัญหาทางสุขภาพแต่ก็อาจไม่ครอบคลุมหลายมิติของชีวิต และไม่สามารถนำคะแนนคุณภาพชีวิตที่ได้มาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มโรคได้ นอกจากนี้เปรียบเทียบผลของการรักษาหรือการเปลี่ยนแปลงในโรคเดียวกันเอง ตัวอย่างแบบประเมินคุณภาพชีวิตที่เกี่ยวกับสุขภาพแบบเฉพาะนั้น ได้แก่ Functional Assessment of Cancer-FACT-G ซึ่งใช้กับโรคมะเร็ง, Quality of Life in epilepsy ซึ่งใช้กับโรคลมชัก มีเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต 7 ด้าน เป็นต้น เครื่องมือประเมินคุณภาพชีวิตแบบเฉพาะอายุ (Age-specific instrument) เช่น Pediatric Asthma Quality of Life ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 23 ข้อแยกเป็น 3 มิติ เป็นต้น⁽²²⁾

ยูเนสโก (UNESCO)⁽¹⁶⁾ ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินคุณภาพชีวิตไว้ 2 ด้าน ดังนี้

1. ด้านวัตถุพิสัย (Objective Indicators) คือ สิ่งที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นตัวชี้วัดของสังคมโดยรวม ซึ่งวัดได้โดยอาศัยข้อมูลด้านรูปธรรมที่มองเห็นได้ นับได้ วัดได้ ได้แก่ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เช่น อัตราการว่างงาน อัตราการเกิดอาชญากรรม ความหนาแน่นของประชากร รายได้ประชาชาติ อัตราการฆ่าตัวตาย เป็นต้น

2. ด้านจิตวิสัย (Subjective Measures) คือ การที่บุคคลนั้นบอกเล่าถึงการรับรู้ความรู้สึกและการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัว เป็นการประเมินข้อมูลด้านจิตวิทยา ซึ่งอาจทำได้โดยการสอบถามความรู้สึกและเจตคติ ต่อประสบการณ์ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับชีวิต การรับรู้ต่อสภาพความเป็นอยู่ การดำรงชีวิต รวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ความพึงพอใจในชีวิต

ถ้าพิจารณาการประเมินคุณภาพชีวิต อาจจะเป็นการบรรยายหรือเป็นคะแนนแสดงให้เห็นระดับคุณภาพชีวิต รวมทั้งที่ประเมินอาจจะเป็นตัวบุคคลที่ต้องการจะประเมินเองหรือผู้อื่น

ชนิดา เรืองเดช⁽²⁹⁾ การประเมินคุณภาพชีวิตใน 3 ลักษณะดังนี้

1. เชิงวัตถุพิสัยโดยวัดเป็นปริมาณ เป็นเครื่องมือที่ประเมินโดยบุคคลอื่นเป็นผู้ประเมิน เช่น ในกรณีที่บุคคลอยู่ในสภาวะความเจ็บป่วย ผู้ประเมิน คือ บุคลากรทางการแพทย์ โดยประเมินออกมาเป็นคะแนน

2. เชิงจิตวิสัยโดยวัดเป็นปริมาณ เป็นเครื่องมือที่ประเมินโดยตัวบุคคลนั่นเอง ผลออกมาเป็นคะแนน

3. เชิงจิตวิสัยโดยวัดเป็นบรรยาย เป็นเครื่องมือที่ประเมินโดยตัวบุคคลผู้ประเมินเอง ผลออกมาเป็นการบรรยายและบอกถึงลักษณะสภาพที่บุคคลนั้นเป็นอยู่

โดยให้ข้อคิดเห็นในการพิจารณาเลือกวิธีการประเมินคุณภาพชีวิต ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้วัดนั้นสามารถวัดโดยใช้แนวคิดเพียงอันเดียว หรือต้องใช้หลายๆ แนวคิดในการวัด

2. เครื่องมือที่ใช้วัดให้ผลออกมาเป็นการบรรยายคุณลักษณะหรือบอกเป็นปริมาณ เครื่องมือที่บรรยายคุณลักษณะจะอธิบายเฉพาะผลของโรค และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของคุณภาพชีวิต ส่วนเครื่องมือที่ให้ผลหรือบอกเป็นปริมาณจะประเมินออกมาเป็นคะแนน

3. เครื่องมือนั้นเป็นการประเมิน โดยบุคคลอื่นหรือประเมินตนเอง

4. การมองมิติของคุณภาพชีวิตนั้น มองในมิติวัตถุวิสัยหรือมองในมิติเชิงจิตวิสัย

ฉะนั้นในการเลือกเครื่องมือเพื่อใช้ในการวัดคุณภาพชีวิตจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมว่า จุดประสงค์ของการวิจัยคืออะไร ต้องการให้ผู้อื่นเป็นผู้ประเมิน เช่น เจ้าหน้าที่ทางด้านสุขภาพ หรือต้องการให้ผู้ป่วยประเมินตนเองว่ารู้สึกถึงคุณภาพชีวิตตนเองเป็นอย่างไร นอกจากนี้ผู้วิจัยต้องทราบว่าการประเมินเชิงวัตถุวิสัยหรือจิตวิสัย

พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

ประวัติความเป็นมา

พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ จัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับผู้หนีภัยจากการสู้รบจากประเทศพม่า สืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบบริเวณชายแดน ไทย-พม่า ทางด้านจังหวัดตาก-แม่ฮ่องสอน ซึ่งกำลังทหารพม่าได้เข้าโจมตีที่ตั้งของกองกำลังชนกลุ่มน้อยที่ต่อต้านรัฐบาลทหารพม่า คือ กองกำลังทหารกะเหรี่ยง จนปลายปี 2537 และต้นปี 2538 ทหารพม่าสามารถยึดที่ตั้งสำคัญของกองกำลังกะเหรี่ยงได้เกือบทั้งหมด เป็นเหตุให้ประชาชนราษฎรกะเหรี่ยงซึ่งอยู่บริเวณชายแดน อพยพหลบหนีภัยจากการสู้รบเข้ามาอยู่ในประเทศไทยบริเวณชายแดน ในเขตอำเภอท่าสองยาง หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้จัดพื้นที่รองรับผู้หนีภัยจากการสู้รบประเทศพม่าขึ้นทั้งหมด 6 แห่งด้วยกัน คือ

- พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ	บ้านแม่ออกผารู หมู่ที่ 3 ตำบลแม่หละ
- พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านกามอเร โค๊ะ	บ้านแม่อุ่ม หมู่ที่ 6 ตำบลแม่दान
- พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านเคลอโค๊ะ	บ้านทีโน๊ะโค๊ะ หมู่ที่ 4 ตำบลแม่อุสุ
- พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านโซโกร	บ้านแม่สอง หมู่ที่ 1 ตำบลแม่สอง
- พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่สลิด	บ้านแม่สลิดหลวงหมู่ที่ 2 ตำบลแม่สอง
- พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่ตะวอ	บ้านแม่ตั้น หมู่ที่ 7 ตำบลท่าสองยาง

จากการที่มีพื้นที่รองรับผู้หนีภัยจากการสู้รบจำนวนมาก และที่ตั้งอยู่ใกล้ และติดชายแดนมากเกินไป ก่อให้เกิดการลักลอบเข้ามาของกองกำลังต่างชาติ เพื่อทำการเข้าโจมตี เผาทำลายบ้านเรือน ปล้นทรัพย์สิน รวมทั้งจับตัวผู้นำของผู้หนีภัย และยากแก่การให้ความช่วยเหลือและดูแลสวัสดิการสังคมด้านต่างๆ

ในปี 2539 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย กระทรวงมหาดไทย สำนักงานความมั่นคงแห่งชาติ และหน่วยงานด้านการทหาร มีการพิจารณาเคลื่อนย้ายผู้หนีภัยจากการสู้รบจากทั้ง 6 แห่ง มารวมไว้ ณ พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ โดยจากมติสภาความมั่นคงแห่งชาติเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2538 ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติของไทยต่อสถานการณ์ชายแดนไทย-พม่า ดังต่อไปนี้⁽³⁰⁾

1. การลดพื้นที่พักพิงชั่วคราวและการโยกย้ายพื้นที่ที่เหมาะสม มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยและฝ่ายทหารในพื้นที่ร่วมกันพิจารณาความเหมาะสมในการลดพื้นที่พักพิงชั่วคราวให้เหลือน้อยที่สุด และโยกย้ายพื้นที่พักพิงชั่วคราวเข้ามาห่างจากชายแดนพอสมควร โดยมีจุดเริ่มต้นในระยะแรกในพื้นที่อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก เป็นความเร่งด่วนลำดับแรก ให้พิจารณาลดลงเหลือไม่เกิน 2 แห่ง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแล และการให้ความคุ้มครองผู้หนีภัยจากการสู้รบ อีกทั้งเป็นการป้องกันปัญหาแรงงานเถื่อน การจัดการสิ่งเสพติด และผลทางจิตวิทยาต่อราษฎรไทยในพื้นที่ใกล้เคียง เป็นต้น ทั้งนี้ให้มีการประชาสัมพันธ์และปฏิบัติการจิตวิทยาต่อผู้หนีภัยจากการสู้รบในพื้นที่พักพิงต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อชักจูงให้คนเหล่านี้เดินทางกลับมาตุภูมิให้มากขึ้นด้วย

2. การรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ชายแดน ในขณะที่มีความจำเป็นในการจัดวางกำลังในพื้นที่ เพื่อปฏิบัติการกิจในการรักษาความปลอดภัยบริเวณชายแดนจนกว่าเหตุการณ์จะกลับสู่ภาวะปกติ มีการส่งเสริมการดำเนินมาตรการเชิงรุก เช่น จัดกำลัง ดซด. การดูแลในด้านการกระทำ

ผิดของผู้หนีภัยจากการสู้รบที่อาศัยอยู่ในเขตไทย มีการขอสนับสนุนกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารจากพื้นที่ใกล้เคียงมาช่วยในการรักษาความมั่นคงในอำเภอท่าสองยาง มีการประสานงานด้านการข่าวเพิ่มมากขึ้น มีการจัดทำทะเบียนประวัติลักษณะทางชาติพันธุ์ ภูมิลำเนาเดิม เพื่อให้ง่ายต่อการส่งกลับและแสดงตัวเลขของผู้ที่เข้ามาอาศัยด้วย

3. การหาทางส่งผู้หนีภัยจากการสู้รบกลับมาตุภูมิ มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงกลาโหม การทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ และ UNHCR เพื่อแสดงท่าทีในการเจรจาอย่างเป็นทางการกับรัฐบาลพม่าและชนกลุ่มน้อย ประกอบกับการประสานงานทำความเข้าใจกับองค์กรระหว่างประเทศที่เข้ามาดำเนินการภายในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ เช่น ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการนิยามผู้หนีภัยจากการสู้รบ และการจัดตั้งพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ

ดังนั้นจึงได้เลือกบริเวณพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ เป็นพื้นที่รองรับผู้หนีภัยจากการสู้รบทั้ง 6 แห่ง และทำการขนย้ายผู้หนีภัยจากการสู้รบทั้ง 6 แห่งเข้ามา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา

ที่ตั้งสภาพภูมิประเทศทั่วไป

พื้นที่พักพิงฯ บ.แม่หละ อ.ท่าสองยาง จ.ตาก ตั้งอยู่ บ.แม่ออกสู หมู่ 9 ต.แม่หละ อ.ท่าสองยาง จ.ตาก บริเวณพิกัด MU 3393 – MU 3692 ติดกับถนนหมายเลข 105 อ.แม่สอด – แม่สะเรียง บริเวณหลัก กม.ที่ 57-60 มีพื้นที่ประมาณ 1,148 ไร่

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับห้วยผารู และแนวเขตคอยผารู ความยาวประมาณ 1 กม.
ทิศใต้	ติดกับเขต อ.แม่ระมาด – อ.ท่าสองยาง แนวสวนป่าเอกชน
ทิศตะวันตก	ติดกับเขตคอยเลวและคอยผารู
ทิศตะวันออก	ติดกับถนนหมายเลข 105 อ.แม่สอด-แม่สะเรียง ความยาวประมาณ 3.7 กม.

ประชากร

ประชากรของราษฎรพม่าที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละสามารถแยก ได้ 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มที่คณะกรรมการของอำเภอและจังหวัด มีมติรับสถานะเป็นผู้หนีภัยจากการสู้รบ และได้จดทะเบียนร่วมกับ UNHCR
2. กลุ่มผู้พลัดถิ่น

การปกครองและการบริหารจัดการ

ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวชั่วคราวบ้านแม่หละจะประกอบด้วยหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเข้ามาดำเนินงานในพื้นที่พักพิงชั่วคราวจะต้องขออนุญาตจากทางรัฐบาลไทย และในส่วนนี้ประกอบด้วยหน่วยงานประสานงานของไทยในพื้นที่ด้วย กล่าวคือในพื้นที่พักพิงฯ จะมีหน่วยงานอยู่สามกลุ่มใหญ่ๆ ประกอบด้วย

กลุ่มแรก คือ หน่วยงานฝ่ายรัฐบาลไทย ประกอบด้วยศูนย์ประสานงานพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ กระทรวงมหาดไทย หน่วยงานทางทหาร (ชป.43) และหน่วยงานด้านข่าวและความมั่นคง ของสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.)

ในการปฏิบัติในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ จะมีศูนย์ประสานงานพื้นที่พักพิงฯ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักของไทย มีฐานะเป็นหน่วยราชการส่วนภูมิภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย มีสายบังคับบัญชาขึ้นตรงกับฝ่ายอำนวยการ สำนักงานจังหวัดตาก มีหัวหน้าพื้นที่รองรับผู้หลบหนีฯ เป็นผู้กำกับดูแลการปฏิบัติงานของราชการซึ่งมีปลัดอำเภอพื้นที่พักพิงฯ คอยดูแลและประจำการอยู่ในพื้นที่พักพิงฯ ลูกจ้าง ตลอดจนควบคุมดูแล ประสานงานกับองค์กรการกุศลต่างๆ ที่เข้ามาปฏิบัติงานในพื้นที่พักพิงฯ ให้ปฏิบัติตามที่กระทรวงมหาดไทยวางไว้ โดยมีหน้าที่ดังนี้

1. การจัดทำทะเบียน

- ปัจจุบันได้จัดทำทะเบียนผู้หนีภัยจากการสู้รบร่วมกับ UNHCR โดยทำการสำรวจทุกเดือนให้ทราบถึงการเกิด การตาย และการหลบหนี
- กลุ่มบุคคลพลมาที่มีมติให้ส่งกลับ แต่ยังไม่ส่งกลับไม่ได้ ให้แยกทำทะเบียนไว้ต่างหาก

2. การประสานงานองค์กรระหว่างประเทศ และองค์กรการกุศลเอกชน

- ทำความเข้าใจกับองค์กร NGOs ว่าประเทศไทยได้ให้ความช่วยเหลือผู้หนีภัยจากการสู้รบด้วยหลักมนุษยชน และจัดระเบียบพื้นที่พักพิงให้สอดคล้อง และเป็นไปตามกฎหมายไทย
- การให้ความช่วยเหลือจากองค์กร NGOs ก็ให้ความช่วยเหลือเพื่อยังชีพและสมควรแก่อัตภาพ โดยไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองไทย

3. การควบคุมตรวจสอบและระวังป้องกันมิให้ผู้หนีภัยกระทำความผิดกฎหมายไทย

- การลักลอบนำญาติพี่น้องเข้ามาพักอาศัยในพื้นที่พักพิงฯ
- การลักลอบออกนอกพื้นที่พักพิงฯ
- การช่อกุศลผู้คนของผู้หนีภัยฯ ซึ่งได้ทำการตรวจค้นอยู่เป็นประจำ
- การค้า และการเสพยาเสพติด
- การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า
- การเล่นการพนันทุกชนิด
- การกระทำความผิดกฎหมายอื่น ๆ

4. การปฏิบัติการทางจิตวิทยา และการข่าว

- จัดให้มีการนัดพบการด้านกีฬาเพื่อลดความกดดันและความเครียดของผู้หนี

ภัยจากการสู้รบ โดยมีการแข่งขันกีฬาฟุตบอล, วอลเลย์บอล และตะกร้อ

- จัดให้มีการรักษาวัฒนธรรมและประเพณี ของผู้หนีภัยฯ
- ทำความเข้าใจกับผู้หนีภัยฯ ให้เข้าใจถึงภาระหน้าที่ของประเทศไทยที่ให้ความคุ้มครอง อาศัยอยู่ในแผ่นดินไทยและเข้าใจถึงวัฒนธรรมประเพณีของประเทศไทย เนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันพ่อแห่งชาติ, วันแม่แห่งชาติ, วันขึ้นปีใหม่ และกิจกรรมอื่น ๆ
- ดำเนินการด้านการข่าวเพื่อให้ทราบถึงความเคลื่อนไหวของผู้หนีภัยฯ ทุกระยะ โดยประสานหน่วยงานการข่าวทหารในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

5. การประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานทหาร, ตำรวจ

- โดยมีการประชุมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหารือแนวทางการแก้ไขปัญหาของผู้หนีภัยฯ ร่วมกันอยู่ตลอดเวลา

กลุ่มที่สอง คือ กลุ่มองค์กรระหว่างประเทศและหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ ซึ่งองค์กรเหล่านี้จะมีพี่เลี้ยงใหญ่คือ UNHCR เป็นเหมือนตัวประสานงานในการทำงาน โดยในแต่ละเดือนจะมีการประชุมองค์กรเอกชนที่แม่สอดและแม่หละร่วมกัน โดยองค์กรเอกชนที่ทำงานในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละมีดังนี้

1. สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR)

- การสังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์เมื่อมีผู้หนีภัยจากการสู้รบเข้ามาใหม่
- การย้ายพื้นที่พักพิงฯ ให้อยู่ในพื้นที่ปลอดภัย
- การสนับสนุนงบประมาณให้กับรัฐบาลไทย และองค์กรเอกชนในการให้ความช่วยเหลือผู้หนีภัยจากการสู้รบ

แท้จริง

- การดูแลเรื่องสิทธิมนุษยชนของผู้หนีภัยจากการสู้รบ
- การส่งกลับผู้หนีภัย กลับภูมิลำเนา เมื่อสถานการณ์ปลอดภัย

2. คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (ICRC)

- การให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน

- การช่วยเหลือการส่งจดหมายภาษาถึงครอบครัวที่ถูกกลบโหมในเรือนจำประเทศพม่า
- 3. องค์กรที่ให้ความช่วยเหลือด้านเครื่องอุปโภค-บริโภค และสร้างที่อยู่อาศัย
 - T.B.B.C. (THAILAND BURMESE BORDER CONSORTIUM) จากประเทศอังกฤษ
- 4. องค์กรที่ให้ความช่วยเหลือด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสังคมสงเคราะห์
 - COERR (CATHOLIC OFFICE FOR EMERGENCY RELIEF REFUGEE)
- 5. องค์กรที่ให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์ การรักษาพยาบาลและการสาธารณสุข
 - AMI (AIDE MEDECINE INTERNATIONALE) จากประเทศฝรั่งเศส ด้านการแพทย์
 - HI (HANDICAP INTERNATIONAL) จากประเทศฝรั่งเศสช่วยเหลือผู้พิการทางร่างกาย
 - SMRU (SOKLO MALARIA RESEARCH UNIT) หน่วยวิจัยมาลาเรียคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล ศึกษาวิจัยป้องกันรักษาโรคมมาลาเรีย
 - PPAT (THE PLANNED PARENTHOOD ASSOCIATION OF THAILAND) สมาคมวางแผนครอบครัวในพระบรมราชูปถัมภ์ วางแผนควบคุมการเกิดของประชากร
 - IRC (INTERNATIONAL RESUUE COMMITTEE) ประเทศสหรัฐอเมริกา ดูแลเรื่องตา
 - SOLIDARIT'ES ประเทศฝรั่งเศส ดูแลด้านสุขภาพ
- 6. องค์กรที่ให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษา
 - ZOA (ZOA REFFUGEE CARE) ประเทศเนเธอร์แลนด์
 - WE/C (WORLD EDICATION CONSORTIUM) ประเทศสหรัฐอเมริกา
 - TOPS (TAIPEI OVERSEAS PEACE SERVICE) ประเทศไต้หวัน
 - ICS (NTERNATIONAL CHRISTELIK STEUFONDS ASIA) ประเทศ

เนเธอร์แลนด์

- ADRA(ADVENTIST DEVELOPMENT AND RELIEF AGENCY) ประเทศ

ออสเตรเลีย

- SVA (SHANTI VOLUNTEER ASSOCIATION) ประเทศญี่ปุ่น คูแล
กิจกรรมห้องสมุด

7. องค์กรที่ให้ความช่วยเหลือด้านศูนย์ข้อมูลและให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย

- INTERNATION RESUUE COMMITTEE (LAC) ประเทศสหรัฐอเมริกา

8. องค์กรที่ให้ความช่วยเหลือด้านการโยกย้ายถิ่นฐาน

- IOM (INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR MIGRATION)

กลุ่มที่สาม คือ หน่วยงานคณะกรรมการกะเหรี่ยงประสานงานของผู้หนีภัยจากการสู้รบ สำนักงานแม่หละ (Karen Refugee Committee, KRC) ในการรายงานสถิติผู้อพยพ คูแลให้ความช่วยเหลือ/ประสานงาน ระหว่างหน่วยงานของไทยและองค์กรต่างประเทศ คูแลรักษาความปลอดภัย รวมทั้งคูแลในด้านการจัดการการปกครองภายในพื้นที่พักพิงฯ ซึ่งได้มีการแบ่งเขตการปกครอง ออกเป็น 3 โซน ประกอบด้วย 16 กลุ่มบ้าน ประกอบด้วย

- โซน A จำนวน 5 กลุ่มบ้าน ประกอบด้วย A1, A2 , A3, A4 และ A5
- โซน B จำนวน 5 กลุ่มบ้าน ประกอบด้วย B1, B2 , B3, B4 และ B5
- โซน C จำนวน 7 กลุ่มบ้าน ประกอบด้วย C1A, C1B, C2, C3, C4 และ C5

โดยการปกครองนอกจากจะมีการแบ่งพื้นที่การปกครองเป็นกลุ่มย่อยๆ แล้ว ก็จะมีการแบ่งสายต่างๆ ของเจ้าหน้าที่คณะกรรมการกะเหรี่ยงด้วย ในแต่ละส่วนงานก็จะมีการรายงานให้สำนักงานกลางทราบตลอดเวลา โดยคณะกรรมการแต่ละคนจะมีวิสัยติดต่อกันเพื่อรายงานการเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์ต่างๆ ให้ทางศูนย์กลางทราบ และรายงานให้ สป.มท.

การบริหารงานภายในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ จะเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานทางรัฐบาลไทย คือ หัวหน้าและสำนักงานประสานงาน กระทรวงมหาดไทย (สป.มท.) และการทำงานด้านการประสานงานกับองค์กรภายใน โดยมีคณะกรรมการผู้ลี้ภัยกะเหรี่ยงเป็นผู้

ทำงานร่วมกับประชากรทั้งที่เป็นกะเหรี่ยง มุสลิม พม่า และกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ส่วนในด้านขององค์กรภายนอกพื้นที่พักพิงๆ จะมี UNHCR เป็นตัวกลางในการประสานงานต่างๆ เพื่อทำงานร่วมกันทั้งสามฝ่าย และมีการรายงานการทำงานต่อ สป.มท. ทราบทุกๆ เดือน และต้องมีการส่งแผนงานที่จะปฏิบัติในปีต่อไป ให้ทางกระทรวงทราบล่วงหน้า ในส่วนของคณะกรรมการกะเหรี่ยงในพื้นที่พักพิงๆ จะมาจากการเลือกตั้งซึ่งจะมีทุกๆ 4 ปี เพื่อปฏิบัติงาน โคนประชาชนที่มีรายชื่อขึ้นทะเบียนกับคณะกรรมการจะมีสิทธิ์ในการเลือกตั้งคณะกรรมการของตนเอง

การบริหารจัดการขององค์กรเอกชนและเกณฑ์การแจกจ่ายอาหาร

การดำเนินการบริหารจัดการในเรื่องการให้ความช่วยเหลือจากองค์กรเอกชนระหว่างประเทศ องค์กรเอกชนเป็นผู้ดำเนินการเอง ในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง เจ้าหน้าที่ไทยเป็นผู้ควบคุมดูแลการให้ความช่วยเหลือให้เป็นไปตามปริมาณที่กระทรวงมหาดไทยอนุมัติโดยอาสาสมัครขององค์กรเอกชนจะเข้ามาดำเนินกิจกรรมทุกวันมีสำนักงานอยู่ภายในพื้นที่พักพิงๆ โดยไปเข้า-เย็นกลับ และเป็นผู้ประสานงานกับตัวแทนผู้หนีภัยในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือต่างๆ

ตารางที่ 1 อัตราการแจกจ่ายเสบียงอาหาร

รายการแจกจ่าย (คน/เดือน)										
	ข้าวสาร (กก.)	ถั่ว เหลือง (กก.)	ปลาร้า (กก.)	พริก (กรัม)	น้ำมัน พืช (ลิตร)	เกลือ (กก.)	ถ่านหุง ต้ม (กก.)	ผ้าห่ม	มุ้ง	เสื้อผ้า
ผู้ใหญ่	16	1	1	125	1	1	15	1 คน	3 คน	คนละ
เด็ก	8	0.5	1	125	0.5	0.5	-	/ผืน/ปี	/หลัง/ปี	1 ผืน

หมายเหตุ ผู้ใหญ่ หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 5 ปีขึ้นไป
เด็ก หมายถึง ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปีลงมา

สาธารณูปโภค

1. ถนน ใช้ถนนหมายเลข 105 แม่สอด – แม่สะเรียง เป็นเส้นทางหลัก และมีถนนลูกรังเข้าพื้นที่พักพิง จากถนนหมายเลข 105 บริเวณจุดตรวจสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ผ่านบริเวณสำนักงานพื้นที่พักพิง ไปสิ้นสุดที่โรงพยาบาล บริเวณสนามฟุตบอล ระยะทางประมาณ 1.5 กิโลเมตร และมีถนนที่ใช้สัญจรไปมาภายในพื้นที่ 1 เส้น รถยนต์ไม่สามารถวิ่งไปมาได้เนื่องจากมีลำห้วยซิมอคูไหลผ่านหลายแห่ง มีเพียงสะพานคนเดินข้ามเท่านั้น

2. แหล่งน้ำ ใช้น้ำจากลำห้วยผารู เป็นหลักในการอุปโภค – บริโภค โดยสูบน้ำมาเก็บไว้ในแท็งก์บริเวณที่สูงภายในพื้นที่ แล้วปล่อยน้ำให้กับราษฎรเป็นเวลาคือช่วงเช้าและเย็น และกำหนดจุดรับน้ำไว้ตามกลุ่มบ้านต่าง ๆ และทางด้านทิศใต้ของพื้นที่ใช้น้ำจากประปา ภูเขาจากคอยเลวา และมีบ่อน้ำตื้นซึ่งขุดขึ้นบริเวณใกล้ลำห้วยซิมอคู กระจายทั่วบริเวณพื้นที่จำนวน 60 บ่อ

3. ไฟฟ้า ใช้พลังงานไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยกำหนดให้เฉพาะสำนักงานพื้นที่พักพิง และหน่วยงานทางด้านการรักษาพยาบาล และการศึกษาเท่านั้นใช้ไฟฟ้า ส่วนบ้านเรือนราษฎรใช้แสงสว่างจากแบตเตอรี่ เทียนไข และตะเกียง

4. หอกระจายข่าว มีหอกระจายข่าวจำนวน 8 แห่ง โดยใช้บริเวณสำนักงานพื้นที่ เป็นที่ควบคุมเสียงตามสาย ในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ⁽⁵¹⁾

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Benner M.T. and all⁽³²⁾ ได้ทำการศึกษาอนามัยการเจริญพันธุ์และคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้หญิงจากการสุ่มในประเทศไทย พบว่า เยาวชนเหล่านี้ยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์มากนัก เนื่องจากสามารถตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์ได้เพียง 1 ข้อในจำนวนข้อที่ถูกทั้งหมด 5 ข้อเท่านั้น เยาวชนเหล่านี้ต้องการความรู้เกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ซึ่งไม่ใช่จากครู หรือพ่อแม่ ที่ไม่สามารถให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ได้อย่างชัดเจน และพบอีกว่าสถานภาพสมรสมีผลกับการมีความรู้เกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์ โดยผู้ที่สมรสแล้วจะมีความรู้เกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์มากกว่าผู้ที่ยังไม่ได้สมรส และถึงแม้ว่าการใช้ถุงยางอนามัยจะเป็นสิ่งที่สำคัญ แต่เยาวชนเหล่านี้ก็อายที่จะใช้ถุงยางอนามัย และยังมี ความขัดแย้งระหว่างมุมมองทางศีลธรรมและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งมากกว่าครึ่งเชื่อว่าจะต้องรักษาความบริสุทธิ์จนกว่าจะถึงวันแต่งงาน แต่ก็ยังมีมากกว่าครึ่งที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน สองในสามของผู้หญิงแต่งงานก่อนอายุ 18 ปี และสองในสามของผู้หญิงเช่นกันที่แต่งงานในอายุที่ไม่เหมาะสม การถูกบังคับให้ มีเพศสัมพันธ์ได้รับการยอมรับจากหนึ่งในสามของเยาวชน และเยาวชนเหล่านี้ยังมีคุณภาพชีวิตต่ำ เนื่องจากการมีชีวิตอยู่ในอาณาบริเวณที่ถูกจำกัด ไม่มีงานทำ การที่ต้องพึ่งพาความช่วยเหลือ การไม่ทราบถึงอนาคตของตัวเองและการพบเจอเหตุการณ์อันไม่พึงประสงค์ ความขัดแย้งภายในประเทศ ส่งผลให้เยาวชนผู้หญิงจากการสุ่มเหล่านี้ต้องอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงเป็นเวลานาน ทำให้เกิดผลกระทบต่อชีวิตในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการไม่ได้รับความรู้ทางเพศศึกษา โอกาสในการประกอบอาชีพ และที่สำคัญคือ การยังไม่รู้ชะตากรรมในอนาคตนั่นเอง

เอกสารการประชุม Asia-Pacific Forum of National Human Rights Institutions (ที่จาการ์ตา)⁽³³⁾ ประเด็นสำคัญคือ UNHCR มีบทบาทหลักในการปกป้องคุ้มครองระหว่างประเทศ โดยการปกป้องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้ลี้ภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถรับรองได้ว่า ผู้ลี้ภัยจะไม่ถูกส่งกลับโดยไม่สมัครใจไปยังประเทศที่พวกเขาเหล่านั้นมีเหตุแห่งความกลัวจากการถูกประหัตประหาร อีกทั้งการดำเนินการส่งกลับผู้ลี้ภัยควรเป็นการส่งกลับโดยปลอดภัยและสมศักดิ์ศรี

Banjong O. and all.⁽³⁴⁾ ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริโภคอาหาร วิธีการจัดการกับอาหาร และความเพียงพอของการบริโภคสารอาหารในกลุ่มผู้หญิงจากการสุ่ม พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้าน

แม่หละ ประเทศไทย ซึ่งมีพื้นที่ติดตามแนวชายแดนไทย-พม่า โดยทำการศึกษาในเด็กที่มีอายุระหว่าง 1-15 ปี ใน 182 คริวเรือน จำนวน 1,159 คน พบว่า ถึงแม้ว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบเหล่านี้จะได้รับการช่วยเหลือแจกจ่ายอาหารจากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ รวมทั้งการส่งเสริมให้ปลูกพืชผักเลี้ยงสัตว์ และการแลกเปลี่ยนอาหารระหว่างคริวเรือนแล้ว แต่ก็ยังประสบปัญหาเกี่ยวกับการขาดสารอาหาร ซึ่งการได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ อาจจะเพียงพอสำหรับการดำรงชีวิตในระยะสั้นเท่านั้น แต่ในระยะยาวแล้วอาจก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสภาวะการขาดอาหาร ไม่มีที่สิ้นสุด โดยเฉพาะกับเด็กซึ่งต้องกินอาหารที่มีประโยชน์เพื่อการเจริญเติบโตที่ดีต่อไป

ประกิต กันยาบาล⁽⁴⁾ ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาผู้อพยพในประเทศไทย : ศึกษาอดีต ปัจจุบัน เพื่ออนาคต ทั้งนี้ไม่รวมถึงผู้ลี้ภัยหลบหนีเข้าเมือง พบว่า ประเทศไทยยังคงเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการต่อผู้อพยพต่อไป เนื่องจากสถานการณ์อันเป็นสาเหตุแห่งการอพยพในประเทศไทยดังที่ยังคงมีการสู้รบอย่างยืดเยื้อจึงไม่สามารถกำหนดเวลาสิ้นสุดหรือปิดศูนย์อพยพได้ล่วงหน้า อีกทั้งพบว่ากรณีที่หน่วยงานต่างๆ เข้าไปช่วยเหลือก็ถูกผู้อพยพได้ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของประชาชนไทยในชนบทตามพื้นที่ชายแดนเหล่านั้น เนื่องด้วยมีสภาพความเป็นอยู่ที่ลำบากเช่นเดียวกับผู้อพยพ

สถิรกาญจน์ วัชรกุลปต์⁽³⁵⁾ ได้ศึกษาเกี่ยวกับ UNHCR กับการเข้ามามีบทบาทร่วมแก้ไขปัญหาผู้ลี้ภัยหนีภัยจากการสู้รบตามแนวชายแดนไทย-พม่า พบว่า ประเทศไทยเผชิญกับปัญหาผู้ลี้ภัยหนีภัยจากการสู้รบตั้งแต่ปี ค.ศ.1984 ซึ่งที่ผ่านมารัฐบาลไทยได้ดำเนินนโยบายแก้ไขปัญหามาแต่เพียงลำพัง โดยอนุญาตให้มีการจัดตั้งพื้นที่พักพิงชั่วคราวตามแนวชายแดนไทย-พม่า และให้

องค์กรพัฒนาเอกชนเข้ามาช่วยเหลือตามหลักมนุษยธรรมเท่าที่จำเป็นเท่านั้น จนกระทั่ง ค.ศ.1998 รัฐบาลไทยจึงได้ยินยอมให้ UNHCR เข้ามามีบทบาทร่วมกับรัฐบาลไทยในการแก้ไขปัญหาผู้หนีภัยฯ ทั้งนี้การที่ UNHCR สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้ความคุ้มครองดูแลผู้ลี้ภัยฯตามแนวชายแดนไทย-พม่าได้ เป็นผลเนื่องมาจากแรงผลักดันจากประชาคมระหว่างประเทศเป็นปัจจัยสำคัญ เพราะประชาคมระหว่างประเทศได้วิจารณ์รัฐบาลไทยว่าปฏิบัติต่อผู้ลี้ภัยฯอย่างไร้มนุษยธรรม จึงได้เรียกร้องและผลักดันให้ UNHCR เข้ามามีบทบาทช่วยปกป้องคุ้มครองผู้ลี้ภัยฯ ซึ่งทางรัฐบาลไทยก็ยอมรับแรงผลักดันดังกล่าว ทั้งนี้เพราะรัฐบาลไทยต้องการให้เจ้าหน้าที่ของ UNHCR เข้ามาเป็นผู้สังเกตการณ์เพื่อจะได้เป็นสักขีพยานถึงความโปร่งใสชัดเจนใน

การดำเนินการต่อผู้หลบหนีภัยฯ และตระหนักว่ารัฐบาลไทยยังคงยึดหลักมนุษยธรรมระหว่างประเทศตามกฎหมายบัตรสหประชาชาติ ประกอบกับเป็นการยืนยันว่า ประเทศไทยยังมีพันธะต่อการปกป้องคุ้มครองผู้หลบหนีภัยฯตามหลักสิทธิมนุษยชนภายใต้ข้อตกลงต่างๆ ที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคี

เจษฎา มีบุญลือ⁽³⁶⁾ ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้หนีภัยจากการสู้รบด้านจังหวัดตากที่มีต่อการดูแลของรัฐบาลไทย และการได้รับการช่วยเหลือการบริการด้านสาธารณสุขจากองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) พบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบชาวกะเหรี่ยงด้านจังหวัดตาก มีความเห็นว่าการดูแลของรัฐบาลไทย และการช่วยเหลือการบริการด้านสาธารณสุขขององค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) เหมาะสมตามควรแก่สภาพ ส่วนปัจจัยทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นที่มีต่อการดูแลของรัฐบาลไทย คือ เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพสมรส การศึกษา สำหรับจำนวนสมาชิกในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็น สำหรับปัจจัยทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นที่มีต่อการได้รับการช่วยเหลือการบริการด้านสาธารณสุขจากองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) คือ เพศ ศาสนา ส่วนอายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว และระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็น โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive design) โดยทำการศึกษา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross-sectional Study) ซึ่งได้ทำการศึกษาคูณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ในช่วงเวลาระหว่างวันที่ 30 กันยายน - 6 ตุลาคม พ.ศ. 2555

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรเป้าหมาย (Target population) คือ ผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนกับกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (Sample population) คือ ผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนกับกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก มีความสามารถในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี และยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษา

เกณฑ์การคัดเข้า (Inclusion criteria) (1) อายุระหว่าง 18-60 ปี (2) เป็นผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติแล้ว (3) ยินดีให้ความร่วมมือเข้าร่วมในการวิจัย

เกณฑ์การคัดออก (Exclusion criteria) (1) ไม่สามารถสื่อสารได้อย่างเข้าใจ

กลุ่มตัวอย่าง (Samples) คือ ผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนกับกระทรวงมหาดไทยและ สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ที่มีอายุระหว่าง 18-60 ปี และมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเข้าและไม่เป็นไปตามเกณฑ์การคัดออก

การคำนวณขนาดตัวอย่าง (Sample size)

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด (จากสถิติของ TBBC เดือนตุลาคม 2555 เท่ากับ 27,886 คน)

e = ความคลาดเคลื่อนของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากประชากรเท่าที่จะยอมรับได้ = 0.1

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} \quad n &= \frac{27,886}{1 + 27,886(0.1)^2} \\ &= 99.64 \end{aligned}$$

ดังนั้นขนาดตัวอย่างเท่ากับ 100 คน

เพื่อเป็นการประมาณสัดส่วนผู้ไม่เข้าร่วมการวิจัย 10% จำนวนตัวอย่างจึงปรับเป็น 110 คน

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของ

กระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราว บ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ตามเขตการปกครอง ซึ่งมีการแบ่งเขตการปกครองเป็น 3 โชน ได้แก่ โชนเอ โชนบี และ โชนซี ในการสุ่มตัวอย่างเป็นไปตามสัดส่วนของจำนวนประชากรของแต่ละโชน โดยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากโชนเอ จำนวน 35 คน โชนบี จำนวน 35 คน และ โชนซี จำนวน 40 คน รวมทั้งหมด 110 คน ตามคุณสมบัติเกณฑ์การคัดเข้า (Inclusion criteria) และไม่เป็นไปตามเกณฑ์การคัดออก (Exclusion criteria)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ส่วน คือ แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานทั่วไปและแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (World Health Organization Quality of Life Brief – Thai, WHOQOL-BREF-THAI) ซึ่งได้ทำการแปลเป็นภาษาพม่าโดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาพม่าและภาษาไทย ซึ่งหลังจากได้ทำการแปลแบบสอบถามจากภาษาไทยเป็นภาษาพม่าโดยผู้เชี่ยวชาญคนหนึ่งเสร็จแล้วก็ได้ทำการแปลกลับจากภาษาพม่าเป็นภาษาไทยอีกครั้งหนึ่งโดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอีกคนหนึ่ง ซึ่งก็ได้ภาษาและประโยคที่ถูกต้องตรงกัน สำหรับการเก็บข้อมูลนั้นผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ในกรณีหากเกิดปัญหาด้านภาษาหรือความเข้าใจที่เกี่ยวเนื่องกับแบบสอบถาม ก็จะมีผู้วิจัยซึ่งพูดภาษาพม่าและกะเหรี่ยงได้พอควร อีกทั้งได้มีการนำผู้ช่วยนักวิจัยจำนวน 2 คน ที่มีความสามารถใช้ภาษาไทย ภาษาพม่าและภาษากะเหรี่ยงในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี เข้ามาช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องที่สุด ซึ่งผู้วิจัยได้มีการบอกวัตถุประสงค์และอธิบายทำความเข้าใจแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ให้ผู้ช่วยนักวิจัยทราบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ซึ่งออกแบบโดยผู้วิจัย (แปลเป็นภาษาพม่า)

ประกอบด้วย : ข้อมูลส่วนบุคคล, ข้อมูลด้านสุขภาพ, ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในการดำรงชีวิต และข้อมูลเกี่ยวกับจิตสังคมและสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 2 แบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (World Health Organization Quality of Life Brief – Thai, WHOQOL-BREF-THAI) (แปลเป็นภาษาพม่า) เป็นเครื่องมือที่พัฒนามาจากเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก 100 ข้อ โดย ทำการเลือกคำถามมาเพียง 1 ข้อ จากแต่ละหมวดใน 24 หมวด และรวมกับหมวดที่เป็นคุณภาพ ชีวิต และสุขภาพทั่วไปโดยรวมอีก 2 ข้อคำถาม หลังจากนั้นคณะทำงานพัฒนาเครื่องชี้วัด คุณภาพ ชีวิตของ องค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย ได้ทบทวนและปรับปรุงภาษาในเครื่องมือ WHOQOL-BREF โดยผู้เชี่ยวชาญทางภาษาแล้วนำไปทดสอบความเข้าใจภาษากับคนที่มีพื้นฐาน แตกต่างกัน นำมาปรับปรุงข้อที่เป็นปัญหาแล้วทดสอบซ้ำ ทำเช่นนี้อยู่ 3 รอบ และสามารถให้ทดสอบคุณภาพชีวิตได้กับคนทั่วไป ซึ่งพัฒนาโดยสุวัฒน์ มหัตนิรันดร์กุล และคณะ⁽³⁷⁾ แบบวัดคุณภาพชีวิตของ องค์การอนามัยโลกชุดย่อ (World Health Organization Quality of Life Brief , WHOQOL-BREF) นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะสามารถใช้วัดคุณภาพชีวิตในประชากรที่มีวัฒนธรรมและเชื้อชาติที่ แตกต่างกันได้ และได้มีการประเมินและทดสอบ WHOQOL จากทั่วโลก รวมทั้งยังได้รับการยอมรับและนำไปใช้ในภาคสนามอย่างแพร่หลายอีกด้วย⁽³⁸⁾

แบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (World Health Organization Quality of Life Brief – Thai, WHOQOL-BREF-THAI) ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ชนิดคือ แบบ ภาวะวิสัย (Perceived objective) และอัตวิสัย (self-report subjective) จะประกอบด้วย องค์ประกอบ ของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านร่างกาย (physical domain) คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคล ซึ่งมี ผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึก สุขสบาย ไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้ การรับรู้ถึงพลังกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน การรับรู้ว่าคุณไม่ต้องพึ่งพาอาศัยต่าง ๆ หรือการรักษา ทางกายภาพอื่น ๆ เป็นต้น

2. ด้านจิตใจ (psychological domain) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจ และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับความเศร้าหรือกังวล การรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ของตน ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ถึง ความเชื่อด้านวิญญาณ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิต และความเชื่ออื่น ๆ ที่มีผลในทางที่ดีต่อ การดำเนินชีวิตมีผลต่อการเอาชนะอุปสรรค เป็นต้น

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (social relationships) คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ ของตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย รวมทั้งการรับรู้ในเรื่องอารมณ์ทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์

4. ด้านสิ่งแวดล้อม (environment) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าคุณได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษต่าง ๆ การคมนาคมสะดวก มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน สถานบริการทางสุขภาพและสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสที่จะได้รับข่าวสารหรือฝึกฝนทักษะต่าง ๆ การรับรู้ว่าคุณได้มีกิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น

โดยประกอบด้วยข้อคำถาม 26 ข้อ แบ่งเป็นคุณภาพชีวิต 4 ด้านดังนี้

1. ด้านสุขภาพร่างกาย ได้แก่ ข้อ 2, 3, 4, 10, 11, 12, 24
2. ด้านจิตใจ ได้แก่ ข้อ 5, 6, 7, 8, 9, 23
3. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ได้แก่ ข้อ 13, 14, 25
4. ด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ข้อ 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22

ส่วนข้อที่ 1 และ 26 เป็นตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตและสุขภาพโดยรวม โดยมีข้อคำถามที่มีความหมายทางบวก 23 ข้อ และข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ 3 ข้อ คือข้อ 2, 9, 11 แต่ละข้อเป็นมาตรส่วนประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ ให้ผู้ตอบเลือกตอบดังนี้

ไม่เลย	หมายถึง ท่านไม่มีความรู้สึกเช่นนั้นเลย รู้สึกเช่นนั้นเล็กน้อยหรือรู้สึกแย่มาก
เล็กน้อย	หมายถึง ท่านรู้สึกเช่นนั้นนานๆ ครั้ง รู้สึกเช่นนั้นเล็กน้อย รู้สึกไม่พอใจหรือรู้สึกแย่
ปานกลาง	หมายถึง ท่านรู้สึกเช่นนั้นปานกลางรู้สึกพอใจระดับกลางๆ หรือรู้สึกแยระดับปานกลาง
มาก	หมายถึง ท่านรู้สึกเช่นนั้นบ่อยๆ รู้สึกพอใจหรือรู้สึกดี
มากที่สุด	หมายถึง ท่านรู้สึกเช่นนั้นเสมอ รู้สึกเช่นนั้นมากที่สุดหรือรู้สึกสมบูรณ์ รู้สึกพอใจมากรู้สึกดีมาก

การให้คะแนนและการแปลผล

คำตอบ	ไม่เลย	เล็กน้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
คะแนนความหมายทางบวก	1	2	3	4	5
คะแนนความหมายทางลบ	5	4	3	2	1

- คะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมมีคะแนนตั้งแต่ 26-130 คะแนน โดยแบ่งได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

คะแนน 26 – 60 คะแนน แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี

คะแนน 61 – 95 คะแนน แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตกลาง ๆ

คะแนน 96 – 130 คะแนน แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

- คุณภาพชีวิตแยกเป็นองค์ประกอบรายด้าน ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงคุณภาพชีวิตแยกตามองค์ประกอบรายด้าน

องค์ประกอบ	คุณภาพชีวิตไม่ดี	คุณภาพชีวิตปานกลาง	คุณภาพชีวิตดี
1. ด้านสุขภาพร่างกาย	7-16	17-26	27-35
2. ด้านจิตใจ	6-14	15-22	23-30
3. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	3-7	8-11	12-15
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	8-18	19-29	30-40
5. โดยรวม	26-60	61-95	96-130

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

โดย สุวัฒน์ มหันตนิรันดร์กุล และคณะทำงานพัฒนาเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อฉบับภาษาไทย ได้ทบทวนและปรับปรุงภาษาในเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ (World Health Organization Quality of Life Brief , WHOQOL-BREF) โดยผู้เชี่ยวชาญทางภาษาแล้วนำไปทดสอบความเข้าใจภาษากับคนที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน นำมาปรับปรุงข้อที่เป็นปัญหาจึงได้ ค่าความเชื่อมั่น Cronbach's alpha coefficient เท่ากับ 0.84 และมีความเที่ยงตรง (validity) ที่ดี โดยมีค่า content validity เท่ากับ 0.65 และมีความเชื่อมั่น (reliability) ที่ดี โดยมีความสอดคล้องภายใน (internal consistency) อีกด้วย⁽³⁹⁾

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ (World Health Organization Quality of Life Brief , WHOQOL-BREF-THAI) ซึ่งได้ทำการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาพม่าโดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาพม่าและภาษาไทย ซึ่งหลังจากได้ทำการแปลแบบสอบถามจาก

ภาษาไทยเป็นภาษาพม่าโดยผู้เชี่ยวชาญคนหนึ่งเสร็จแล้วก็ได้ทำการแปลกลับจากภาษาพม่าเป็นภาษาไทยอีกครั้งหนึ่งโดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอีกคนหนึ่ง ซึ่งก็ได้ภาษาและประโยคที่ถูกต้องตรงกัน จากนั้นได้นำไปทดสอบเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้หนีภัยจากการสู้รบในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ซึ่งกลุ่มประชากรที่ได้ทำการทดสอบมีความเข้าใจในแบบทดสอบเป็นอย่างดี และผลการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น Cronbach's alpha coefficient เท่ากับ 0.88

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีผู้ช่วยนักวิจัยที่มีความสามารถในการสื่อสารภาษาไทยและภาษาพม่าได้เป็นอย่างดี จำนวน 2 คน ซึ่งได้มีการดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาและหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจากเอกสารต่างๆ โดยศึกษาจากหนังสือวารสารงานวิจัย วิทยานิพนธ์ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ
2. ขอหนังสือรับรองจากหัวหน้าภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงปลัดอำเภอหัวหน้าพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก เพื่อขออนุญาตเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลผู้หนีภัยจากการสู้รบในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ
3. ขอหนังสือรับรองจากหัวหน้าภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตใช้และแปลแบบประเมินคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQOL – BREF –THAI) ซึ่งพัฒนาโดย สุวัฒน์ มหัตนิรันดร์กุล และคณะ
4. ติดต่อนายอำเภอท่าสองยางและปลัดอำเภอหัวหน้าพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าไปเก็บข้อมูลในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ
5. ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยการให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และมีผู้ช่วยนักวิจัยที่มีความสามารถในการสื่อสารภาษาไทย ภาษาพม่า และภาษากะเหรี่ยงได้เป็นอย่างดีจำนวน 2 คน ช่วยเป็นล่ามกรณีเกิดปัญหาด้านภาษา โดยคัดเลือกผู้หนีภัยจากการสู้รบตรง

ตามเกณฑ์การคัดเข้าและและคัดออกที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือในการวิจัย เมื่อผู้หนีภัยจากการสู้รบยินดีให้ความร่วมมือ ผู้วิจัยจึงจะสามารถเริ่มแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทำได้

6. ทำการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลในแบบสอบถาม หากข้อมูลในแบบสอบถามยังไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์

7. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องอีกครั้งก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 17.0 (Statistical Package for Social Science)

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และค่ามัธยฐาน

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) เพื่อสรุปผลและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ สถิติที่ใช้ เช่น T-Test, One-Way ANOVA, Multiple Linear Regression Analysis

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ที่มีตัวแปรพยากรณ์คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อม และ คุณภาพชีวิต ซึ่งทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม 2 ฉบับ ที่ผู้วิจัยได้ให้ผู้หนีภัยจากการสู้รบพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก จำนวน 110 คนตอบ โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ในกรณีหากเกิดปัญหาด้านภาษาหรือความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับแบบสอบถาม ก็จะมีผู้วิจัยซึ่งพูดภาษาพม่าและกะเหรี่ยงได้พอควร อีกทั้งได้มีการนำผู้ช่วยนักวิจัยจำนวน 2 คน ที่มีความสามารถใช้ภาษาไทย ภาษาพม่าและภาษากะเหรี่ยงในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี เข้ามาช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องที่สุด ซึ่งผู้วิจัยได้มีการบอกวัตถุประสงค์และอธิบายทำความเข้าใจแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ให้ผู้ช่วยนักวิจัยทราบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1** ข้อมูลทั่วไปของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก
- ส่วนที่ 2** คุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก
- ส่วนที่ 3** ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อม กับคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก
- ส่วนที่ 4** การวิเคราะห์ปัจจัยทำนายคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ จำนวน ร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต และปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

ปัจจัยต่างๆ		จำนวน	ร้อยละ
ปัจจัยส่วนบุคคล			
เพศ			
	ชาย	54	49.1
	หญิง	56	50.9
อายุ			
Mean = 35.85	SD = 13.28	Max=60	Min=18
	18 – 32 ปี	52	47.3
	33 – 47 ปี	32	29.1
	>47 ปี ขึ้นไป	26	23.6
ศาสนา			
	พุทธ	59	53.6
	คริสต์	34	30.9
	อิสลาม	17	15.5
จำนวนพี่น้องรวมตนเอง			
Mean = 4.96	SD = 2.25	Max=12	Min=1
	1 – 3 คน	27	24.5
	4 – 6 คน	58	52.7
	>6 คนขึ้นไป	25	22.7
ลักษณะการอยู่อาศัย			
	ครอบครัวของตนเอง	101	91.8
	ญาติ	5	4.6
	อยู่คนเดียว	4	3.6

ตารางที่ 3 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ จำนวน ร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต และปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพสมรส		
โสด	23	20.9
แต่งงาน	77	70.0
หย่าร้าง/แยกกันอยู่/หม้าย	10	9.1
ระดับการศึกษา		
ได้เรียน	60	54.5
ไม่ได้เรียน	50	45.5
จำนวนปีที่ได้รับการศึกษา	Mean = 4.31 SD = 4.83 Max=15 Min=1	
1-6 ปี	23	38.3
> 6 ปี	37	61.7
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ	Mean = 14.10 SD = 2.78 Max=16 Min=6	
1-10 ปี	16	14.5
> 10 ปี	94	85.5
ภูมิลำเนาเดิมในประเทศพม่า		
ชายบวช	61	55.5
ผาอ่าง	22	20.0
อื่นๆ	27	24.5
ปัจจัยด้านสุขภาพ		
โรคประจำตัว		
ไม่มี	103	93.6
มี	7	6.4
ความพิการ		
ไม่มี	108	98.2
มี	2	1.8

ตารางที่ 3 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ จำนวน ร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต และปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน	ร้อยละ
สาเหตุความพิการ		
สงคราม	2	100
ปัจจัยในการดำรงชีวิต		
ความเพียงพอของอาหาร		
เพียงพอ	45	40.9
ไม่เพียงพอ	65	59.1
ความเพียงพอของเครื่องนุ่งห่ม		
เพียงพอ	44	40.0
ไม่เพียงพอ	66	60.0
การรักษาพยาบาล		
โรงพยาบาลภายในพื้นที่พักพิงฯ	86	78.2
ซื้อยากินเอง	16	14.5
สมุนไพร	8	7.3
ความปลอดภัยของที่อยู่อาศัย		
ปลอดภัย	95	86.4
ไม่ปลอดภัย	15	13.6
ปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อม		
การได้ทำงานกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่พักพิงฯ		
ได้ทำ	37	33.6
ไม่ได้ทำ	73	66.4
การมีเรือญาติในพื้นที่พักพิงฯ		
มี	84	76.4
ไม่มี	26	23.6

ตารางที่ 3 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ จำนวน ร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต และปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน	ร้อยละ
การมีเรือญาติที่เดินทางไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สาม		
มี	86	78.2
ไม่มี	24	21.8
ประเทศที่เรือญาติไปตั้งถิ่นฐาน		
อเมริกา	61	55.5
ออสเตรเลีย	20	18.2
แคนาดา	3	2.7
นอร์เวย์	2	1.8
ไม่มี	24	21.8
สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน		
มาก	34	30.9
ปานกลาง	55	50.0
น้อย	18	16.4
ไม่มี	3	2.7
การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ		
มาก	31	28.2
ปานกลาง	60	54.5
น้อย	15	13.6
ไม่มี	4	3.6
ความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงฯ		
มาก	23	20.9
ปานกลาง	22	20.0
น้อย	63	57.3
ไม่มี	2	1.8

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต และ ปัจจัยด้านจิตสังคมสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบ จำนวน 110 คน พบว่า มีเพศชาย คิดเป็น ร้อยละ 49.1 และเพศหญิงร้อยละ 50.9 มีอายุเฉลี่ย 35.85 ปี ส่วนมากมีอายุอยู่ในช่วง 18-32 ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธถึงร้อยละ 53.6 รองลงมาคือศาสนาคริสต์ร้อยละ 30.9 และศาสนาอิสลาม ร้อยละ 15.5 ตามลำดับ มีจำนวนพี่น้องรวมทั้งตนเอง 4-6 คน ถึงร้อยละ 52.7 รองลงมาคือ 1-3 คน ร้อยละ 24.0 และมากกว่า 6 คน ร้อยละ 22.7 จำนวนพี่น้องมากที่สุด 12 คน ส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว มากถึงร้อยละ 70.0 โสดร้อยละ 20.9 และหย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่ร้อยละ 9.1 ตามลำดับ ส่วนมากอาศัยอยู่กับครอบครัวของตนเองมากที่สุดคือร้อยละ 91.8 มีเพียงร้อยละ 3.6 เท่านั้นที่อยู่คนเดียว ส่วนที่เหลือร้อยละ 4.6 อาศัยอยู่กับญาติ และร้อยละ 45.5 ไม่ได้เรียนหนังสือ และร้อยละ 54.5 ได้เรียนหนังสือ ส่วนใหญ่มีโอกาสได้เรียนอยู่ในช่วง 1-6 ปี ร้อยละ 38.3 และมากกว่า 6 ปี ร้อยละ 61.7 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละส่วนใหญ่อาศัยอยู่เป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปี ถึงร้อยละ 85.5 มากที่สุด 16 ปี และมีภูมิลำเนาเดิมส่วนใหญ่มาจากจังหวัดหลายบวช ในประเทศพม่าถึงร้อยละ 55.5 รองลงมาคือจังหวัดพะอ่าร้อยละ 20.0 และจังหวัดอื่นๆ ร้อยละ 24.5 ตามลำดับ

ปัจจัยด้านสุขภาพ พบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัวร้อยละ 93.6 ซึ่งมีเพียงร้อยละ 6.4 เท่านั้นที่มีโรคประจำตัว ส่วนใหญ่ไม่มีความพิการ มีเพียงร้อยละ 1.8 มีความพิการ สาเหตุความพิการร้อยละ 100 มาจากสงคราม

ปัจจัยในการดำรงชีวิต พบว่าอาหารไม่เพียงพอต่อความต้องการร้อยละ 59.1 และร้อยละ 40.9 เพียงพอต่อความต้องการ เครื่องนุ่งห่มไม่เพียงพอต่อความต้องการร้อยละ 60.0 และเพียงพอต่อความต้องการร้อยละ 40.0 การรักษาพยาบาลยามเจ็บป่วยส่วนใหญ่ไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล ภายในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละมากถึงร้อยละ 78.2 ซึ่อยากกินเองร้อยละ 14.5 และใช้สมุนไพรร้อยละ 7.3 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัยร้อยละ 86.4 และไม่ปลอดภัยร้อยละ 13.6

ปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบได้ทำงานกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละร้อยละ 33.6 ไม่ได้ทำถึงร้อยละ 66.4 มีเครือข่ายอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละมากถึงร้อยละ 76.4 และร้อยละ 78.2 มีเครือข่ายเดินทางไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สาม สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 50.0 รองลงมาคือมากร้อยละ 30.9 และระดับน้อยร้อยละ 16.4 ตามลำดับ การได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ อยู่ในระดับปานกลางถึงร้อยละ 54.5 รองลงมาคือมากร้อยละ 28.2 และน้อยร้อยละ 13.6 ตามลำดับ ความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละอยู่ในระดับความพึงพอใจที่น้อยร้อยละ 57.3

ตอนที่ 2 คุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

ตารางที่ 4 คุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

คุณภาพชีวิตโดยรวม	จำนวน (n=110)	ร้อยละ
คุณภาพชีวิตที่ดี (96-130 คะแนน)	13	11.8
คุณภาพชีวิตปานกลาง (61-95 คะแนน)	96	87.3
คุณภาพชีวิตไม่ดี (26-60 คะแนน)	1	0.9
Mean=83.19, SD= 11.79, Max=120, Min=60		

จากตารางที่ 4 พบว่าคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก อยู่ในระดับที่ดี ร้อยละ 11.8 ระดับปานกลาง ร้อยละ 87.3 และคุณภาพชีวิตระดับไม่ดี ร้อยละ 0.9 โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตอยู่ที่ 83.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 11.79 มีค่าคะแนนต่ำที่สุดที่ 60 และมีค่าคะแนนสูงที่สุดที่ 120

ตารางที่ 5 คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพร่างกายของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพร่างกาย	จำนวน (n=110)	ร้อยละ
คุณภาพชีวิตที่ดี (27-35 คะแนน)	25	22.7
คุณภาพชีวิตปานกลาง (17-26 คะแนน)	84	76.4
คุณภาพชีวิตไม่ดี (7-16 คะแนน)	1	0.9
Mean=23.81, SD=3.75, Max=35, Min=16		

จากตารางที่ 5 พบว่าคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพร่างกายของหนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก อยู่ในระดับที่ดี ร้อยละ 22.7 ระดับปานกลาง ร้อยละ 76.4 และคุณภาพชีวิตระดับไม่ดี ร้อยละ 0.9 โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตอยู่ที่ 23.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 3.75 มีค่าคะแนนต่ำที่สุดที่ 16 และมีค่าคะแนนสูงที่สุดที่ 35

ตารางที่ 6 คุณภาพชีวิตด้านจิตใจของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ	จำนวน (n=110)	ร้อยละ
คุณภาพชีวิตที่ดี (23-30 คะแนน)	14	12.7
คุณภาพชีวิตปานกลาง (15-22 คะแนน)	88	80.0
คุณภาพชีวิตไม่ดี (6-14 คะแนน)	8	7.3
Mean=19.13, SD=3.50, Max=30, Min=13		

จากตารางที่ 6 พบว่าคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก อยู่ในระดับที่ดี ร้อยละ 12.7 ระดับปานกลาง ร้อยละ 80.0 และคุณภาพชีวิตระดับไม่ดี ร้อยละ 7.3 โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตอยู่ที่ 19.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 3.50 มีค่าคะแนนต่ำที่สุดที่ 13 และมีค่าคะแนนสูงที่สุดที่ 30

ตารางที่ 7 คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม	จำนวน (n=110)	ร้อยละ
คุณภาพชีวิตที่ดี (12-15 คะแนน)	28	25.5
คุณภาพชีวิตปานกลาง (8-11 คะแนน)	75	68.2
คุณภาพชีวิตไม่ดี (3-7 คะแนน)	7	6.4
Mean=10.19, SD=2.00, Max=15, Min=5		

จากตารางที่ 7 พบว่าคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก อยู่ในระดับที่ดี ร้อยละ 25.5 ระดับปานกลาง ร้อยละ 68.2 และคุณภาพชีวิตระดับไม่ดี ร้อยละ 6.4 โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตอยู่ที่ 10.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 2.00 มีค่าคะแนนต่ำที่สุดที่ 5 และมีค่าคะแนนสูงที่สุดที่ 15

ตารางที่ 8 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวน (n=110)	ร้อยละ
คุณภาพชีวิตที่ดี (30-40 คะแนน)	12	10.9
คุณภาพชีวิตปานกลาง (19-29 คะแนน)	88	80.0
คุณภาพชีวิตไม่ดี (8-18 คะแนน)	10	9.1
Mean=24.01, SD=4.16, Max=35, Min=13		

จากตารางที่ 8 พบว่าคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก อยู่ในระดับที่ดี ร้อยละ 10.9 ระดับปานกลาง

ร้อยละ 80.0 และคุณภาพชีวิตระดับไม่ดี ร้อยละ 9.1 โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตอยู่ที่ 24.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 4.16 มีค่าคะแนนต่ำที่สุดที่ 13 และมีค่าคะแนนสูงที่สุดที่ 35

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและจิตสังคม กับคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้านของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

3.1 ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและจิตสังคม กับคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตโดยรวมกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและจิตสังคมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ ของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ One-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
ปัจจัยส่วนบุคคล					
เพศ					
ชาย	54	70.57	11.82	-1.978	0.05*
หญิง	56	74.96	11.46		
ระดับการศึกษา					
ได้เรียน	60	83.98	11.38	0.771	0.44
ไม่ได้เรียน	50	82.24	12.31		

ตารางที่ 9 (ต่อ) การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตโดยรวมกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและจิตสังคมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ ของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ One-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่พักพิงฯ					
1-10 ปี	16	77.62	11.76	-2.073	0.04*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	94	84.14	11.60		
อายุ					
18-32 ปี	52	84.54	12.20	0.650 ^a	0.542
33-47 ปี	32	82.19	11.68		
มากกว่า 47 ปีขึ้นไป	26	81.73	11.22		
ศาสนา					
พุทธ	59	84.19	12.63	2.031 ^a	0.136
คริสต์	34	84.09	11.65		
อิสลาม	17	77.94	7.36		
จำนวนพี่น้องรวมตนเอง					
1-3 คน	27	83.89	14.42	1.197 ^a	0.306
4-6 คน	58	84.24	11.45		
มากกว่า 6 คนขึ้นไป	25	80.00	9.00		
สถานภาพสมรส					
โสด	23	82.48	13.86	1.954 ^a	0.147
แต่งงาน	77	84.26	11.37		
หย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่	10	76.60	7.93		

ตารางที่ 9 (ต่อ) การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตโดยรวมกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและจิตสังคมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ ของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ One-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
ภูมิลำเนาเดิมในประเทศพม่า					
ลายบวย	61	82.56	10.80	11.362 ^a	<0.001**
ผาอ่าง	22	75.90	8.74		
อื่นๆ	27	90.56	12.26		
ลักษณะการอยู่อาศัย					
ครอบครัว	101	83.77	11.79	1.672 ^a	0.193
ญาติ	5	78.60	12.70		
อยู่คนเดียว	4	74.25	7.32		
ปัจจัยด้านสุขภาพ					
โรคประจำตัว					
มี	7	80.86	7.97	0.539	0.591
ไม่มี	103	83.35	12.02		
ความพิการ					
มี	2	76.50	6.36	-0.808	0.421
ไม่มี	108	83.31	11.85		
ปัจจัยในการดำรงชีวิต					
ความเพียงพอของอาหาร					
เพียงพอ	45	88.67	12.41	4.376	<0.001**
ไม่เพียงพอ	65	79.40	9.76		

ตารางที่ 9 (ต่อ) การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตโดยรวมกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและจิตสังคมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ ของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ One-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
ความเพียงพอของเครื่องนุ่งห่ม					
เพียงพอ	44	90.39	11.53	6.007	<0.001**
ไม่เพียงพอ	66	78.39	9.32		
ความปลอดภัยของที่อยู่อาศัย					
ปลอดภัย	95	83.39	10.92	0.309	0.762
ไม่ปลอดภัย	15	82.00	16.75		
การรักษาพยาบาล					
โรงพยาบาลในพื้นที่พักพิงฯ	86	81.78	10.84	4.386 ^a	0.015*
ซื้อยากินเอง	16	91.00	13.92		
สมุนไพร	8	82.75	12.59		
ปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อม					
การได้ทำงานกับหน่วยงานต่างๆในพื้นที่พักพิงฯ					
ได้ทำ	37	86.13	13.60	1.886	0.062
ไม่ได้ทำ	73	81.70	10.55		
การมีเรือญาติในพื้นที่พักพิงฯ					
มี	84	83.30	12.60	0.170	0.865
ไม่มี	26	82.85	8.87		
การมีเรือญาติที่เดินทางไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สาม					
มี	86	83.15	10.97	-0.067	0.947
ไม่มี	24	83.33	14.63		

ตารางที่ 9 (ต่อ) การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตโดยรวมกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและจิตสังคมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ ของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ One-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
สัมพันธ์ภาพกับเพื่อนบ้าน					
มาก	34	89.50	13.64	11.254 ^a	<0.001**
ปานกลาง	55	83.29	8.68		
น้อย	18	72.56	7.93		
ไม่มี	3	73.67	10.50		
การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ					
มาก	31	91.55	13.01	11.420 ^a	<0.001**
ปานกลาง	60	80.53	8.84		
น้อย	15	75.07	10.15		
ไม่มี	4	88.75	10.31		
ความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงฯ					
มาก	23	96.78	10.36	26.220 ^a	<0.001**
ปานกลาง	22	85.41	7.64		
น้อย	63	77.84	8.97		
ไม่มี	2	71.00	11.31		
ประเทศที่เครือข่ายฯไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สาม					
อเมริกา	61	82.75	10.35	0.099 ^a	0.982
ออสเตรเลีย	20	83.85	13.14		
แคนาดา	3	86.67	3.78		
นอร์เวย์	2	83.00	21.21		
ไม่มี	24	83.33	14.63		

^ap < 0.05 **p < 0.01

ตารางที่ 10 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมกับปัจจัยส่วนบุคคลระหว่างกลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมในประเทศพม่าที่แตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

ภูมิลำเนาเดิมในประเทศพม่า	Mean	ลาชบวย	ผาอ่าง	อื่นๆ
ลาชบวย	82.56	-	6.65	-8.00*
ผาอ่าง	75.90	-6.65	-	-14.65*
อื่นๆ	90.56	8.00*	14.64*	-

*p<0.05

ตารางที่ 11 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมกับปัจจัยในการดำรงชีวิตระหว่างกลุ่มที่มีการรักษาพยาบาลที่แตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

การรักษาพยาบาล	Mean	โรงพยาบาลใน พท. พักพิงฯ	ชื้อยากินเอง	สมุนไพร
โรงพยาบาลในพท. พักพิงฯ	81.78	-	-9.22*	-0.97
ชื้อยากินเอง	91.00	9.22*	-	8.25
สมุนไพร	82.75	0.97	-8.25	-

*p<0.05

ตารางที่ 12 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตโดยรวมกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านแตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน	Mean	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
มาก	89.50	-	6.21	16.94*	15.83
ปานกลาง	83.29	-6.21	-	10.74*	6.92
น้อย	72.56	-16.94*	-10.74*	-	-1.11
ไม่มี	73.67	-15.83	-9.62	1.11	-

*p<0.05

ตารางที่ 13 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตโดยรวมกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ที่แตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ	Mean	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
มาก	91.55	-	11.01*	16.48*	2.80
ปานกลาง	80.53	-11.02*	-	5.46	-8.22
น้อย	75.07	-16.48*	-5.67	-	-13.68
ไม่มี	88.75	-2.80	8.22	13.68	-

*p<0.05

ตารางที่ 14 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิต โดยรวมกับ ปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละที่แตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

ความพึงพอใจในการอาศัย อยู่ในพื้นที่พักพิงฯ	Mean	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
มาก	96.78	-	11.37*	18.94*	25.78*
ปานกลาง	85.41	-11.37*	-	7.57*	14.41
น้อย	77.84	-18.94*	-7.57*	-	6.84
ไม่มี	71.00	-25.78*	-14.41	-6.84	-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเกี่ยว $p = 0.05$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบเพศชาย

ระดับการศึกษาของผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ได้เรียนและไม่ได้เรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิต โดยรวมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละในระยะเวลาที่ต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละมากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ 1-10 ปี

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีระดับอายุที่ต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีศาสนาต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีจำนวนพี่น้องรวมทั้งตนเองต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีลักษณะการอยู่อาศัยต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีโรคประจำตัวและไม่มีโรคประจำตัว มีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตโดยรวมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพิการและไม่มีพิการ มีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตโดยรวมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความเพียงพอของอาหารต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีอาหารที่เพียงพอมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมที่สูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีอาหารไม่เพียงพอ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความเพียงพอของเครื่องนุ่งห่มต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีเครื่องนุ่งห่มที่เพียงพอมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมที่สูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีเครื่องนุ่งห่มที่ไม่เพียงพอ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัยและไม่ปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ได้ทำงานและไม่ได้ทำงานกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีเรือญาติและไม่มีเรือญาติในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีเรือญาติและไม่มีเรือญาติที่เดินทางไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สาม มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีเรือญาติไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สามในประเทศที่ต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 9 และ 10 พบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีภูมิลำเนาเดิมในประเทศพม่าต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ โดยพบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีภูมิลำเนาจากจังหวัดลพบุรีมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวม

สูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีภูมิลำเนาจากจังหวัดผาอ่าง แต่มีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตโดยรวมน้อยกว่าคุณภาพชีวิตจากจังหวัดอื่นๆ และเมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างรายคู่พบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิต โดยรวมที่สูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีภูมิลำเนาจากจังหวัดลพบุรีและผาอ่าง

จากตารางที่ 9 ละ 11 พบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีการรักษาพยาบาลที่ต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ซื้อยากินเองมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิต โดยรวมสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ใช้สมุนไพรและไปโรงพยาบาลภายในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละตามลำดับ และเมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างรายคู่พบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีการซื้อยากินเองมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิต โดยรวมที่สูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ไปโรงพยาบาลภายในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ

จากตารางที่ 9 และ 12 พบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านมากมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิต โดยรวมสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านปานกลาง ไม่มี และน้อย ตามลำดับ และเมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างรายคู่พบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านมากมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิต โดยรวมสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านน้อย และผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านปานกลางมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิต โดยรวมสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านน้อย

จากตารางที่ 9 และ 13 พบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ที่ต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.01$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ มาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิต โดยรวมสูงกว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ได้รับความช่วยเหลือปานกลาง และได้รับความช่วยเหลือน้อย ตามลำดับ และเมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ มาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิต โดยรวมสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบปานกลางและน้อย

จากตารางที่ 9 และ 14 พบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละที่ต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.01$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละมาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิต โดยรวมสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละปานกลาง น้อย และไม่มี

ตามลำดับ และเมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละมากมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละปานกลางน้อย และไม่มี และผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละปานกลางมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพโดยรวมชีวิตสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละน้อย

3.2 ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและจิตสังคม กับคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

ตารางที่ 15 การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านร่างกายกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและจิตสังคมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ On-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
ปัจจัยส่วนบุคคล					
เพศ					
ชาย	54	25.04	3.88	3.549	0.001**
หญิง	56	22.62	3.23		
ระดับการศึกษา					
ได้เรียน	60	24.35	3.60	1.672	0.097
ไม่ได้เรียน	50	23.16	3.84		
ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่พักพิงฯ					
1-10 ปี	16	22.31	3.24	-1.744	0.084
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	94	24.06	3.78		

ตารางที่ 15 (ต่อ) การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านร่างกายกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและจิตสังคมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ On-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
อายุ					
18-32 ปี	52	24.60	3.78	2.224 ^a	0.113
33-47 ปี	32	23.09	3.40		
มากกว่า 47 ปีขึ้นไป	26	3.90	3.90		
ศาสนา					
พุทธ	59	23.95	3.91	1.628 ^a	0.201
คริสต์	34	24.29	3.74		
อิสลาม	17	22.35	2.91		
จำนวนพี่น้องรวมตนเอง					
1-3 คน	27	24.56	4.69	1.064 ^a	0.349
4-6 คน	58	23.79	3.50		
มากกว่า 6 คนขึ้นไป	25	23.04	3.09		
สถานภาพสมรส					
โสด	23	24.00	4.39	0.403 ^a	0.669
แต่งงาน	77	23.88	3.65		
หย่าร้าง/แยกกันอยู่/หม้าย	10	22.80	3.01		
ภูมิลำเนาเดิมในประเทศพม่า					
ลาชบวย	61	23.74	3.94	6.833 ^a	0.002**
ผาอ่าง	22	21.81	2.68		
อื่นๆ	27	25.59	3.25		

ตารางที่ 15 (ต่อ) การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านร่างกายกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและจิตสังคมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ On-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
ลักษณะการอยู่อาศัย					
ครอบครัว	101	23.88	3.75	0.289 ^a	0.750
ญาติ	5	23.40	4.72		
อยู่คนเดียว	4	22.50	3.11		
ปัจจัยด้านสุขภาพ					
โรคประจำตัว					
มี	7	22.00	3.74	0.684	0.188
ไม่มี	103	23.93	3.73		
ความพิการ					
มี	2	22.00	2.83	-0.687	0.493
ไม่มี	108	23.84	3.76		
ปัจจัยในการดำรงชีวิต					
ความเพียงพอของอาหาร					
เพียงพอ	45	24.82	3.80	2.411	0.018*
ไม่เพียงพอ	65	23.11	3.57		
ความเพียงพอของเครื่องนุ่งห่ม					
เพียงพอ	44	25.39	3.78	3.822	<0.001**
ไม่เพียงพอ	65	23.11	3.57		
ความปลอดภัยของที่อยู่อาศัย					
ปลอดภัย	95	23.66	3.60	-1.028	0.306
ไม่ปลอดภัย	15	24.73	4.61		

ตารางที่ 15 (ต่อ) การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านร่างกายกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและจิตสังคมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ On-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
การรักษาพยาบาล					
โรงพยาบาลในพื้นที่พักพิงฯ	86	23.43	3.68	2.975 ^a	0.055
ชื่อยากินเอง	16	25.88	3.10		
สมุนไพร	8	23.75	4.71		
ปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อม					
การได้ทำงานกับหน่วยงานต่างๆในพื้นที่พักพิงฯ					
ได้ทำ	37	25.51	4.17	3.286	0.002**
ไม่ได้ทำ	73	22.94	3.21		
การมีเรือญาติในพื้นที่พักพิงฯ					
มี	84	23.98	3.96	0.839	0.403
ไม่มี	26	23.27	2.97		
การมีเรือญาติที่เดินทางไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สาม					
มี	86	24.08	3.80	1.450	0.150
ไม่มี	24	22.83	3.43		
สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน					
มาก	34	25.00	4.11	4.568 ^a	0.005**
ปานกลาง	55	23.91	3.33		
น้อย	18	21.17	3.03		
ไม่มี	3	24.33	4.51		

ตารางที่ 15 (ต่อ) การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านร่างกายกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ On-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ					
มาก	31	25.35	4.21	4.216 ^a	0.007**
ปานกลาง	60	23.17	3.15		
น้อย	15	22.40	4.10		
ไม่มี	4	26.75	2.22		
ความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงฯ					
มาก	23	27.13	3.61	12.215 ^a	<0.001**
ปานกลาง	22	24.50	2.84		
น้อย	63	22.40	3.28		
ไม่มี	2	22.50	3.54		
ประเทศที่เรือญาติไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สาม					
อเมริกา	61	24.11	3.76	0.984 ^a	0.420
ออสเตรเลีย	20	23.50	4.11		
แคนาดา	3	26.33	2.52		
นอร์เวย์	2	25.50	4.95		
ไม่มี	24	22.83	3.43		

*p<0.05 **p<0.01

ตารางที่ 16 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านร่างกายกับปัจจัยส่วนบุคคลระหว่างกลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมในประเทศพม่าที่แตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

ภูมิลำเนาเดิมในประเทศพม่า	Mean	ลาชบวย	ผาอ่าง	อื่นๆ
ลาชบวย	23.74	-	1.92	-1.85
ผาอ่าง	21.81	-1.92	-	-3.77*
อื่นๆ	25.59	1.85	3.77*	-

*p<0.05

ตารางที่ 17 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านร่างกายกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านแตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน	Mean	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
มาก	25.00	-	1.09	3.83*	0.67
ปานกลาง	23.91	-1.09	-	2.74*	-0.42
น้อย	21.17	-3.83*	-2.74*	-	-3.17
ไม่มี	24.33	-0.67	0.42	3.17	-

*p<0.05

ตารางที่ 18 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านร่างกายกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ที่แตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

การได้รับความช่วยเหลือจาก หน่วยงานต่างๆ	Mean	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
มาก	25.35	-	2.19	2.95	-1.40
ปานกลาง	23.17	-2.19	-	0.77	-3.58
น้อย	22.40	-2.95	-0.77	-	-4.35
ไม่มี	26.75	1.40	3.58	4.35	-

*p<0.05

ตารางที่ 19 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านร่างกายกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่ละที่แตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

ความพึงพอใจในการอาศัย อยู่ในพื้นที่พักพิงฯ	Mean	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
มาก	27.13	-	2.63	4.73*	4.63
ปานกลาง	24.50	-2.63	-	2.10	2.00
น้อย	22.40	-4.73*	-2.10	-	-0.10
ไม่มี	22.50	-4.63	-2.00	0.10	-

*p<0.05

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p<0.01$ โดยพบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบเพศชายมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านร่างกายสูงกว่าเพศหญิง

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านร่างกายที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการสู้รบที่ได้ทำงานกับหน่วยงานต่างๆ มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านร่างกายสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ไม่ได้ทำงานกับหน่วยงานต่างๆ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีเรือญาติและไม่มีเรือญาติอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านร่างกายที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีเรือญาติและไม่มีเรือญาติไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สาม มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านร่างกายที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีเรือญาติไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สามในประเทศที่ต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านร่างกายที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 15 และ 16 พบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีภูมิลำเนาในประเทศพม่าต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีภูมิลำเนาจากจังหวัดอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านร่างกายสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีภูมิลำเนาจากจังหวัดลพบุรีและผาอ่างตามลำดับ และเมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างรายคู่พบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีภูมิลำเนาจากจังหวัดอื่นๆ ในประเทศพม่า มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านร่างกายสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มาจากจังหวัดผาอ่าง

จากตารางที่ 15 และ 17 พบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านมากมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านร่างกายสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ไม่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน ปานกลาง และน้อยตามลำดับ และเมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านมากมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านร่างกายสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านน้อย

จากตารางที่ 15 และ 18 พบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ มาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านร่างกายสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ปานกลาง และน้อย ตามลำดับ

จากตารางที่ 15 และ 19 พบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละมากมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านร่างกายสูงกว่าผู้หนีภัย

จากการสู้รบที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละปานกลาง ไม่มี และน้อยตามลำดับ และเมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละมากมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านร่างกายสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละน้อย

3.3 ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและจิตสังคม กับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต และปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อม กับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ One-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
ปัจจัยส่วนบุคคล					
เพศ					
ชาย	54	19.83	3.57	2.113	0.037*
หญิง	56	18.45	3.31		
ระดับการศึกษา					
ได้เรียน	60	19.50	3.33	1.228	0.222
ไม่ได้เรียน	50	18.68	3.67		
ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่พักพิงฯ					
1-10 ปี	16	17.75	2.70	-1.720	0.088
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	94	19.36	3.57		

ตารางที่ 20 (ต่อ) การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต และปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อม กับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ One-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
อายุ					
18-32 ปี	52	19.92	3.42	2.632 ^a	0.077
33-47 ปี	32	18.41	3.73		
มากกว่า 47 ปีขึ้นไป	26	18.42	3.11		
ศาสนา					
พุทธ	59	19.58	3.76	3.522 ^a	0.033*
คริสต์	34	19.35	3.22		
อิสลาม	17	17.12	2.34		
จำนวนพี่น้องรวมตนเอง					
1-3 คน	27	19.44	4.21	0.714 ^a	0.492
4-6 คน	58	19.29	3.20		
มากกว่า 6 คนขึ้นไป	25	18.40	3.37		
สถานภาพสมรส					
โสด	23	19.65	3.76	2.617 ^a	0.078
แต่งงาน	77	19.27	3.42		
หย่าร้าง/แยกกันอยู่/หม้าย	10	16.80	2.82		
ภูมิลำเนาเดิมในประเทศพม่า					
ลายบวย	61	19.10	3.20	7.140 ^a	0.001**
ผาอ่าง	22	17.18	2.58		
อื่นๆ	27	20.78	4.03		

ตารางที่ 20 (ต่อ) การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต และปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อม กับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ One-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
ลักษณะการอยู่อาศัย					
ครอบครัว	101	19.28	3.54	1.409 ^a	0.294
ญาติ	5	18.20	2.49		
อยู่คนเดียว	4	16.50	2.52		
ปัจจัยด้านสุขภาพ					
โรคประจำตัว					
มี	7	18.43	3.58	0.545	0.587
ไม่มี	103	19.17	1.90		
ความพิการ					
มี	2	17.50	3.54	-0.663	0.509
ไม่มี	108	19.16	3.50		
ปัจจัยในการดำรงชีวิต					
ความเพียงพอของอาหาร					
เพียงพอ	45	20.18	3.98	2.697	0.008**
ไม่เพียงพอ	65	18.40	2.93		
ความเพียงพอของเครื่องนุ่งห่ม					
เพียงพอ	44	20.61	3.74	3.867	<0.001**
ไม่เพียงพอ	66	18.14	2.96		
ความปลอดภัยของที่อยู่อาศัย					
ปลอดภัย	95	18.92	3.36	-1.608	0.111
ไม่ปลอดภัย	15	20.67	4.12		

ตารางที่ 20 (ต่อ) การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต และปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อม กับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ One-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
การรักษาพยาบาล					
โรงพยาบาลในพื้นที่พักพิงฯ	86	18.77	3.26	6.101 ^a	0.003**
ซื้อยากินเอง	16	21.75	3.92		
สมุนไพร	8	17.75	2.92		
ปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อม					
การได้ทำงานกับหน่วยงานต่างๆในพื้นที่พักพิงฯ					
ได้ทำ	37	20.22	3.74	2.375	0.019*
ไม่ได้ทำ	73	18.58	3.25		
การมีเครือข่ายในพื้นที่พักพิงฯ					
มี	84	19.25	3.67	0.660	0.511
ไม่มี	26	18.73	2.90		
การมีเครือข่ายที่เดินทางไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สาม					
มี	86	18.94	3.39	-1.053	0.294
ไม่มี	24	19.79	3.84		
สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน					
มาก	34	20.38	4.33	6.028 ^a	0.001**
ปานกลาง	55	19.31	2.86		
น้อย	18	16.39	2.12		
ไม่มี	3	18.00	1.00		

ตารางที่ 20 (ต่อ) การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต และปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อม กับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ One-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ					
มาก	31	21.16	4.02	8.009 ^a	<0.001**
ปานกลาง	60	18.45	2.57		
น้อย	15	17.00	3.56		
ไม่มี	4	21.50	3.32		
ความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงฯ					
มาก	23	22.48	3.68	15.218 ^a	<0.001**
ปานกลาง	22	19.82	2.15		
น้อย	63	17.86	2.94		
ไม่มี	2	18.50	0.71		
ประเทศที่เรือญาติไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สาม					
อเมริกา	61	18.75	3.19	0.603 ^a	0.662
ออสเตรเลีย	20	19.15	4.14		
แคนาดา	3	21.00	2.64		
นอร์เวย์	2	19.50	3.54		
ไม่มี	24	19.79	3.84		

*p < 0.05 **p < 0.01

ตารางที่ 21 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคลระหว่างกลุ่มที่มีศาสนาแตกต่างกันประเทศพม่าที่แตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

ศาสนา	Mean	พุทธ	คริสต์	อิสลาม
พุทธ	19.58	-	0.22	2.46*
คริสต์	19.35	-0.22	-	2.24
อิสลาม	17.12	-2.46*	-2.24	-

*p<0.05

ตารางที่ 22 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจกับปัจจัยส่วนบุคคลระหว่างกลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมในประเทศพม่าที่แตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

ภูมิลำเนาเดิมในประเทศพม่า	Mean	ลาชบวย	ผาอ่าง	อื่นๆ
ลาชบวย	19.10	-	1.92	-1.68
ผาอ่าง	17.18	-1.92	-	-3.60*
อื่นๆ	20.78	1.68	3.60*	-

*p<0.05

ตารางที่ 23 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจกับปัจจัยในการดำรงชีวิตระหว่างกลุ่มที่มีการรักษาพยาบาลที่แตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

การรักษาพยาบาล	Mean	โรงพยาบาลใน พท. พักพิงฯ	ซื้อยากินเอง	สมุนไพร
โรงพยาบาลในพท. พักพิงฯ	18.77	-	-2.98*	1.02
ซื้อยากินเอง	21.75	2.98*	-	4.00*
สมุนไพร	17.75	-1.02	-4.00*	-

*p<0.05

ตารางที่ 24 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านแตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน	Mean	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
มาก	20.38	-	1.07	3.99*	2.38
ปานกลาง	19.31	-1.07	-	2.92*	1.31
น้อย	16.39	-3.99*	-2.92*	-	-1.61
ไม่มี	18.00	-2.38	-1.31	1.61	-

*p<0.05

ตารางที่ 25 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ที่แตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ	Mean	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
มาก	21.16	-	2.71*	4.16*	-0.34
ปานกลาง	18.45	-2.71*	-	1.45	-3.05
น้อย	17.00	-4.16*	-1.45	-	-4.50
ไม่มี	21.50	0.34	3.05	4.50	-

*p<0.05

ตารางที่ 26 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละที่แตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

ความพึงพอใจในการอาศัย อยู่ในพื้นที่พักพิงฯ	Mean	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
มาก	22.48	-	2.66*	4.80*	3.98
ปานกลาง	19.82	-2.66*	-	2.14*	1.32
น้อย	17.68	-4.80*	-2.14*	-	-0.82
ไม่มี	18.50	-3.98	-1.32	0.82	-

*p<0.05

จากตารางที่ 20 พบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p<0.05$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบเพศชายมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบเพศหญิง

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีอายุต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีจำนวนพี่น้องรวมตนเองต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีลักษณะการอาศัยอยู่ด้วยต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีโรคประจำตัวและไม่มีโรคประจำตัว มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพิการและไม่มีความพิการ มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความเพียงพอของอาหารต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีอาหารที่เพียงพอมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีอาหารไม่เพียงพอ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความเพียงพอของเครื่องนุ่งห่มต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีเครื่องนุ่งห่มเพียงพอมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ไม่มีเครื่องนุ่งห่มไม่เพียงพอ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความปลอดภัยของที่อยู่อาศัยต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ได้ทำงานและไม่ได้ทำงาน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ได้ทำงานมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ไม่ได้ทำงาน

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีเรือญาติและไม่มีเรือญาติอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีเรือญาติและไม่มีเรือญาติที่เดินทางไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สาม มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีเรือญาติไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สามในประเทศที่ต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 20 และ 21 พบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีศาสนาต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่นับถือศาสนาพุทธมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่นับถือศาสนาคริสต์ และอิสลามตามลำดับ และเมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่นับถือศาสนาพุทธมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่นับถือศาสนาอิสลาม

จากตารางที่ 20 และ 22 พบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีภูมิลำเนาในประเทศพม่าต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีภูมิลำเนาจากจังหวัดอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีภูมิลำเนาจากจังหวัดลาชวยและผาอ่าง ตามลำดับ และเมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีภูมิลำเนาจากจังหวัดอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีภูมิลำเนาจากจังหวัดผาอ่าง

พอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละมากมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละปานกลางและน้อย และผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละปานกลางมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละน้อย

3.4 ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและจิตสังคม กับคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

ตารางที่ 27 การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม กับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ One-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
ปัจจัยส่วนบุคคล					
เพศ					
ชาย	54	10.46	2.20	1.406	0.163
หญิง	56	9.93	1.77		
ระดับการศึกษา					
ได้เรียน	60	10.27	1.95	0.433	0.666
ไม่ได้เรียน	50	10.10	2.08		
ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่พักพิงฯ					
1-10 ปี	16	9.50	1.63	-1.502	0.136
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	94	10.31	2.04		

ตารางที่ 27 (ต่อ) การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ One-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
อายุ					
18-32 ปี	52	10.17	2.03	0.20 ^a	0.980
33-47 ปี	32	10.25	1.95		
มากกว่า 47 ปีขึ้นไป	26	10.15	2.09		
ศาสนา					
พุทธ	59	10.17	2.15	0.153 ^a	0.858
คริสต์	34	10.32	2.02		
อิสลาม	17	10.00	1.41		
จำนวนพี่น้องรวมตนเอง					
1-3 คน	27	9.96	2.05	2.518 ^a	0.085
4-6 คน	58	10.57	2.14		
มากกว่า 6 คนขึ้นไป	25	9.56	1.42		
สถานภาพสมรส					
โสด	23	9.00	1.73	15.105 ^a	<0.001**
แต่งงาน	77	10.79	1.85		
หย่าร้าง/แยกกันอยู่/หม้าย	10	8.30	1.25		
ภูมิลำเนาเดิมในประเทศพม่า					
ลาบวาย	61	10.02	1.88	9.988 ^a	<0.001**
ผาอ่าง	22	9.14	1.28		
อื่นๆ	27	11.44	2.15		

ตารางที่ 27 (ต่อ) การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ One-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
ลักษณะการอยู่อาศัย					
ครอบครัว	101	10.37	1.98	5.146 ^a	0.007**
ญาติ	5	8.40	0.89		
อยู่คนเดียว	4	8.00	0.82		
ปัจจัยด้านสุขภาพ					
โรคประจำตัว					
มี	7	9.43	1.72	1.041	0.300
ไม่มี	103	10.24	2.02		
ความพิการ					
มี	2	9.50	0.71	-0.491	0.625
ไม่มี	108	10.20	2.02		
ปัจจัยในการดำรงชีวิต					
ความเพียงพอของอาหาร					
เพียงพอ	45	11.27	1.94	5.223	<0.001**
ไม่เพียงพอ	65	9.45	1.70		
ความเพียงพอของเครื่องนุ่งห่ม					
เพียงพอ	44	11.39	1.86	5.837	<0.001**
ไม่เพียงพอ	66	9.39	1.68		
ความปลอดภัยของที่อยู่อาศัย					
ปลอดภัย	95	10.27	1.83	0.788	0.443
ไม่ปลอดภัย	15	9.67	2.89		

ตารางที่ 27 (ต่อ) การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ One-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
การรักษาพยาบาล					
โรงพยาบาลในพื้นที่พักพิงฯ	86	10.08	1.93	0.596 ^a	0.553
ชื่อยากินเอง	16	10.62	2.42		
สมุนไพร	8	10.50	2.00		
ปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อม					
การได้ทำงานกับหน่วยงานต่างๆในพื้นที่พักพิงฯ					
ได้ทำ	37	10.76	2.42	1.917	0.061
ไม่ได้ทำ	73	9.90	1.70		
การมีเรือญาติในพื้นที่พักพิงฯ					
มี	84	10.19	1.98	-0.004	0.997
ไม่มี	26	10.19	2.10		
การมีเรือญาติที่เดินทางไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สาม					
มี	86	10.10	1.82	-0.706	0.486
ไม่มี	24	10.50	2.57		
สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน					
มาก	34	11.44	2.16	13.860 ^a	<0.001**
ปานกลาง	55	10.09	1.49		
น้อย	18	8.61	1.33		
ไม่มี	3	7.33	2.08		

ตารางที่ 27 (ต่อ) การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ One-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ					
มาก	31	11.87	1.73	18.563 ^a	<0.001**
ปานกลาง	60	9.50	1.53		
น้อย	15	9.00	1.41		
ไม่มี	4	12.00	3.16		
ความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงฯ					
มาก	23	12.13	2.03	18.734*	<0.001**
ปานกลาง	22	10.77	1.66		
น้อย	63	9.36	1.42		
ไม่มี	2	7.50	3.54		
ประเทศที่เรือญาติไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สาม					
อเมริกา	61	9.98	1.74	0.871 ^a	0.484
ออสเตรเลีย	20	10.60	2.06		
แคนาดา	3	10.33	1.53		
นอร์เวย์	2	8.50	2.12		
ไม่มี	24	10.50	2.57		

*p<0.05 **p<0.01

ตารางที่ 28 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมกับปัจจัยส่วนบุคคลระหว่างกลุ่มที่สถานภาพสมรสที่แตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

สถานภาพสมรส	Mean	โสด	แต่งงาน	หย่าร้าง/แยกกันอยู่/หม้าย
โสด	9.00	-	-1.79*	0.70
แต่งงาน	10.79	1.79*	-	2.49*
หย่าร้าง/แยกกันอยู่/หม้าย	8.30	-0.70	-2.49*	-

*p<0.05

ตารางที่ 29 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมกับปัจจัยส่วนบุคคลระหว่างกลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมในประเทศพม่าที่แตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

ภูมิลำเนาเดิมในประเทศพม่า	Mean	ลาชบวย	ผาอ่าง	อื่นๆ
ลาชบวย	10.02	-	0.88	-1.43*
ผาอ่าง	9.14	-0.88	-	-2.31*
อื่นๆ	11.44	1.43*	2.31*	-

*p<0.05

ตารางที่ 30 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมกับปัจจัยส่วนบุคคลระหว่างกลุ่มที่มีลักษณะการอยู่อาศัยที่แตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

ลักษณะการอยู่อาศัย	Mean	ครอบครัวตนเอง	ญาติ	อยู่คนเดียว
ครอบครัวตนเอง	10.37	-	1.97	2.37
ญาติ	8.40	-1.97	-	0.40
อยู่คนเดียว	8.00	-2.37	-0.40	-

*p<0.05

ตารางที่ 31 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านแตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน	Mean	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
มาก	11.44	-	1.35*	2.83*	4.11*
ปานกลาง	10.09	-1.35*	-	1.48*	2.76
น้อย	8.61	-2.83*	-1.48*	-	1.28
ไม่มี	7.33	-4.11*	-2.76	-1.28	-

*p<0.05

ตารางที่ 32 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ที่แตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ	Mean	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
มาก	11.87	-	2.37*	2.87*	-0.13
ปานกลาง	9.50	-2.37*	-	0.50	-2.50*
น้อย	9.00	-2.87*	0.50	-	-3.00*
ไม่มี	12.00	0.13	2.50*	3.00*	-

*p<0.05

ตารางที่ 33 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละที่แตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

ความพึงพอใจในการอาศัย อยู่ในพื้นที่พักพิงฯ	Mean	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
มาก	12.13	-	1.36	2.76*	4.63*
ปานกลาง	10.77	-1.36	-	1.41*	3.27
น้อย	9.36	-2.76*	-1.41*	-	1.86
ไม่มี	7.50	-4.63*	-3.27	-1.86	-

*p<0.05

จากตารางที่ 27 พบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีอายุต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีศาสนาต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีจำนวนพี่น้องรวมทั้งตนเองต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตทางสัมพันธภาพทางสังคมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีโรคประจำตัวและไม่โรคประจำตัว มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพิการและไม่มีความพิการ มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความเพียงพอของอาหารต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p<0.01 โดยพบว่า ผู้หนีภัยจาก

การสูบบุหรี่ที่มีอาหารที่เพียงพอมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสูบบุหรี่ที่มีอาหารไม่เพียงพอ

ผู้หนีภัยจากการสูบบุหรี่ที่มีความเพียงพอของเครื่องนุ่งห่มต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสูบบุหรี่ที่มีเครื่องนุ่งห่มที่เพียงพอมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสูบบุหรี่ที่มีเครื่องนุ่งห่มไม่เพียงพอ

ผู้หนีภัยจากการสูบบุหรี่ที่มีความปลอดภัยของที่อยู่อาศัยที่ต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสูบบุหรี่ที่มีการรักษาพยาบาลต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพ

ทางสังคมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสูบบุหรี่ที่ได้ทำงานและไม่ได้ทำงาน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสูบบุหรี่ที่มีเรือญาติและไม่มีเรือญาติอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสูบบุหรี่ที่มีเรือญาติและไม่มีเรือญาติที่เดินทางไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สาม มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสูบบุหรี่ที่มีเรือญาติไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สามในประเทศที่ต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 27 และ 28 พบว่าผู้หนีภัยจากการสูบบุหรี่ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสูบบุหรี่ที่มีสถานภาพแต่งงานแล้วมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสูบบุหรี่ที่ยังโสด และหย่าร้าง/แยกกันอยู่/หม้ายตามลำดับ และเมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างรายคู่พบว่า ผู้หนีภัยจากการสูบบุหรี่ที่แต่งงานแล้วมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสูบบุหรี่ที่ยังโสด และผู้หนีภัยจากการสูบบุหรี่ที่หย่าร้าง/แยกกันอยู่/หม้าย

จากตารางที่ 27 และ 29 พบว่าผู้หนีภัยจากการสูบบุหรี่ที่มีภูมิลำเนาในประเทศมาต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสูบบุหรี่ที่มีภูมิลำเนาจากจังหวัดอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิต

กว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละปานกลางน้อย และไม่มี ตามลำดับ และเมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละปานกลางมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละน้อย และผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละมาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละน้อยและไม่มี

3.5 ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและจิตสังคม กับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

ตารางที่ 34 การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมกับปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต และปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ One-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
ปัจจัยส่วนบุคคล					
เพศ					
ชาย	54	23.76	3.89	-0.617	0.539
หญิง	56	24.25	4.43		
ระดับการศึกษา					
ได้เรียน	60	23.77	4.18	-0.668	0.506
ไม่ได้เรียน	50	24.30	4.17		

ตารางที่ 34 (ต่อ) การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมกับปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต และปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ One-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่พักพิงฯ					
1-10 ปี	16	22.31	4.88	-1.782	0.078
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	94	24.30	3.98		
อายุ					
18-32 ปี	52	23.77	4.50	0.177 ^a	0.838
33-47 ปี	32	24.31	4.23		
มากกว่า 47 ปีขึ้นไป	26	24.12	3.43		
ศาสนา					
พุทธ	59	24.27	4.74	0.989 ^a	0.375
คริสต์	34	24.20	3.53		
อิสลาม	17	22.70	2.95		
จำนวนพี่น้องรวมตนเอง					
1-3 คน	27	24.11	4.81	1.451 ^a	0.239
4-6 คน	58	24.48	4.31		
มากกว่า 6 คนขึ้นไป	25	22.80	2.69		
สถานภาพสมรส					
โสด	23	24.00	5.04	0.474 ^a	0.624
แต่งงาน	77	24.17	4.09		
หย่าร้าง/แยกกันอยู่/หม้าย	10	22.80	2.15		

ตารางที่ 34 (ต่อ) การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมกับปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต และปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ One-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
ภูมิลำเนาเดิมในประเทศพม่า					
ลายบวย	61	23.67	3.64	5.843 ^a	0.004**
ผาอ่าง	22	22.36	3.62		
อื่นๆ	27	26.11	4.93		
ลักษณะการอยู่อาศัย					
ครอบครัว	101	24.14	4.19	0.613 ^a	0.544
ญาติ	5	22.80	4.82		
อยู่คนเดียว	4	22.25	2.50		
ปัจจัยด้านสุขภาพ					
โรคประจำตัว					
มี	7	25.28	2.63	-0.838	0.404
ไม่มี	103	23.92	4.24		
ความพิการ					
มี	2	21.00	0.00	-1.033	0.304
ไม่มี	108	24.06	4.18		
ปัจจัยในการดำรงชีวิต					
ความเพียงพอของอาหาร					
เพียงพอ	45	25.93	4.70	4.060	<0.001**
ไม่เพียงพอ	65	22.68	3.14		
ความเพียงพอของเครื่องนุ่งห่ม					
เพียงพอ	44	26.41	4.27	5.286	<0.001**
ไม่เพียงพอ	66	22.41	3.24		

ตารางที่ 34 (ต่อ) การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมกับปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต และปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ One-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
ความปลอดภัยของที่อยู่อาศัย					
ปลอดภัย	95	24.50	3.75	3.286	0.001**
ไม่ปลอดภัย	15	20.87	5.32		
การรักษาพยาบาล					
โรงพยาบาลในพื้นที่พักพิงฯ	86	23.53	3.91	2.825 ^a	0.064
ชื่อยาकिनเอง	16	26.06	4.94		
สมุนไพร	8	25.00	4.21		
ปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อม					
การได้ทำงานกับหน่วยงานต่างๆในพื้นที่พักพิงฯ					
ได้ทำ	37	23.35	4.55	-1.183	0.240
ไม่ได้ทำ	73	24.34	3.94		
การมีเรือญาติในพื้นที่พักพิงฯ					
มี	84	23.86	4.08	-0.687	0.494
ไม่มี	26	24.50	4.46		
การมีเรือญาติที่เดินทางไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สาม					
มี	86	23.95	3.56	-0.201	0.842
ไม่มี	24	24.21	5.93		
สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน					
มาก	34	26.18	4.76	8.952 ^a	<0.001**
ปานกลาง	55	23.87	3.11		
น้อย	18	21.17	3.54		
ไม่มี	3	19.00	3.46		

ตารางที่ 34 (ต่อ) การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมกับปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยในการดำรงชีวิต และปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยใช้วิธี T-Test และ One-Way ANOVA

ปัจจัยต่างๆ	จำนวน (n=110)	ค่าเฉลี่ยคะแนน คุณภาพชีวิต	SD	t/F ^a	P-value
การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ					
มาก	31	26.35	5.10	6.422 ^a	<0.001**
ปานกลาง	60	23.53	3.48		
น้อย	15	21.47	2.64		
ไม่มี	4	22.50	1.29		
ความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงฯ					
มาก	23	28.00	4.00	14.500 ^a	<0.001**
ปานกลาง	22	24.00	4.05		
น้อย	63	22.76	3.19		
ไม่มี	2	17.50	3.54		
ประเทศที่เรือญาติไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สาม					
อเมริกา	61	23.85	3.38	0.311 ^a	0.870
ออสเตรเลีย	20	24.60	3.75		
แคนาดา	3	22.00	4.58		
นอร์เวย์	2	23.50	7.78		
ไม่มี	24	24.21	5.93		

*p < 0.05 **p < 0.01

ตารางที่ 35 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมกับปัจจัยส่วนบุคคลระหว่างกลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมในประเทศพม่าที่แตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

ภูมิลำเนาเดิมในประเทศพม่า	Mean	ลายบวย	ผาอ่าง	อื่่นๆ
ลายบวย	23.67	-	1.31	-2.44*
ผาอ่าง	22.36	-1.31	-	-3.75*
อื่่นๆ	26.11	2.44*	3.75*	-

*p<0.05

ตารางที่ 36 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านแตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน	Mean	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
มาก	26.18	-	2.30	5.01*	7.18*
ปานกลาง	23.87	-2.30	-	2.71	4.87
น้อย	21.17	-5.01*	-2.71	-	2.17
ไม่มี	19.00	-7.18*	-4.87	-2.17	-

*p<0.05

ตารางที่ 37 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ที่แตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

การได้รับความช่วยเหลือจาก หน่วยงานต่างๆ	Mean	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
มาก	26.35	-	2.82*	4.89*	3.85
ปานกลาง	23.53	-2.82*	-	2.07	1.03
น้อย	21.47	-4.89*	-2.07	-	-1.03
ไม่มี	22.50	-3.85	-1.03	1.03	-

*p<0.05

ตารางที่ 38 แสดงการทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมกับปัจจัยด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่ละที่แตกต่างกันของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ด้วยวิธีของ Scheffe's

ความพึงพอใจในการอาศัย อยู่ในพื้นที่พักพิงฯ	Mean	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
มาก	28.00	-	4.00*	5.24*	10.50*
ปานกลาง	24.00	-4.00*	-	1.24	6.50
น้อย	22.76	-5.24*	-1.24	-	5.26
ไม่มี	17.50	-10.50*	-6.50	-5.26	-

*p<0.05

จากตารางที่ 34 พบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่ละต่างกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การสู้รบที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ ปานกลาง น้อย และไม่มีตามลำดับ และเมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างรายคู่พบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละมากมีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ ปานกลาง น้อยและไม่มี

ตอนที่ 4 ปัจจัยทำนายคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

ตารางที่ 39 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุของคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

ตัวแปร	B	S.E.B	Beta	t	Sig.
ความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงฯ มาก	16.509	2.145	0.572	7.697	0.000
สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านน้อย	-8.692	2.311	-0.274	-3.761	0.000
ความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงฯ ปานกลาง	5.518	2.172	0.188	2.514	0.013
การรักษาพยาบาล โดยโรงพยาบาลในพื้นที่พักพิงฯ	-4.580	1.987	-0.161	-2.304	0.023
Constant	83.638	2.069	-	40.426	0.000
R = 0.710	R ² = 0.505				

จากตารางที่ 39 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุของคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้หนีภัยจากการสู้รบพบว่า จากตัวแปรทั้งหมด มีตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ $p < 0.05$ ได้แก่ ความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละมาก สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านน้อย ความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ

ปานกลาง และการรักษาพยาบาลโดยการไปโรงพยาบาลในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ ซึ่งสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 50.5 ($R^2 = 0.505$)

สมการความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) ของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

$$Y = 83.638 + 16.509X_1 - 8.692X_2 + 5.518X_3 - 4.580X_4$$

Y = คุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พัก

พิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

X_1 = ความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละมาก

X_2 = สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านน้อย

X_3 = ความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละปานกลาง

X_4 = การรักษาพยาบาล โดยโรงพยาบาลในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive design) โดยทำการศึกษา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross-sectional Study) กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนกับกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก จำนวน 110 คน ในช่วงเวลาระหว่างวันที่ 30 กันยายน - 6 ตุลาคม พ.ศ. 2555 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนกับกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยศึกษาคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามส่วนบุคคล และแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (World Health Organization Quality of Life Brief – Thai, WHOQOL-BREF-THAI) ซึ่งได้ทำการแปลเป็นภาษาพม่าโดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาพม่าและภาษาไทย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการบรรยายลักษณะของข้อมูล การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้ Independent-Sample T Test, One-Way ANOVA การทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe's และการทำนายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตโดยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ Multiple Linear Regression Analysis

สรุปผลการวิจัย

ผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนกับกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก จำนวน 110 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 50.9 อายุระหว่าง 18-32 ปี ร้อยละ 47.3 มากกว่าครึ่งนับถือศาสนาพุทธ ส่วนใหญ่มีพี่น้องรวมทั้งตนเอง 4-6 คน ถึงร้อยละ 52.7 มีลักษณะการอาศัยอยู่แบบอยู่กับครอบครัวตนเอง อยู่กับญาติ และอยู่คนเดียว ร้อยละ 91.8, 4.6 และ 3.6 ตามลำดับ สถานภาพสมรสแต่งงานแล้ว มากถึงร้อยละ 70.0 ระดับการศึกษาร้อยละ 54.5 ได้เรียนหนังสือจำนวนปีที่ได้รับการศึกษาส่วนใหญ่ 1-6 ปี ร้อยละ 66.2 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละร้อยละ 85.5 อาศัยอยู่มาแล้วมากกว่า 10 ปี ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเดิมในประเทศพม่าคือจังหวัดพะอ่าง ร้อยละ 55.5 ส่วนมากร้อยละ 93.6 ไม่มีโรคประจำตัว และร้อยละ 98.2 ไม่มีคามพิการ มีเพียงร้อยละ 1.8 ที่มีความพิการ ซึ่งสาเหตุความพิการร้อยละ 100 มาจากสงคราม ส่วนในเรื่องของความเพียงพอของอาหารและความเพียงพอของเครื่องนุ่งห่มนั้นไม่เพียงพอ ร้อยละ 59.1 และ 60.0 ตามลำดับ การรักษาพยาบาลส่วนใหญ่รับการรักษาพยาบาลจากโรงพยาบาลภายในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละร้อยละ 78.2 ความปลอดภัยของที่อยู่อาศัย มากถึงร้อยละ 86.4 มีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย และร้อยละ 66.4 ไม่ได้ทำงานกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ ร้อยละ 76.4 มีเครือญาติอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละและร้อยละ 78.2 มีเครือญาติไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สาม ซึ่งประเทศที่เครือญาติไปตั้งถิ่นฐานส่วนใหญ่คือประเทศสหรัฐอเมริกา ร้อยละ 55.5 ส่วนใหญ่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านปานกลาง ร้อยละ 50.0 ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ อยู่ในระดับปานกลางมากกว่าครึ่งคือร้อยละ 54.5 และมีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละน้อย ถึงร้อยละ 57.3

คุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนกับกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ซึ่งพบว่า

ผู้หนีภัยจากการสู้รบส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 87.3 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 83.19 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 11.79

ผู้หนีภัยจากการสู้รบส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตด้านร่างกายอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 76.4 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.75

ผู้หนีภัยจากการสู้รบส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตด้านจิตใจอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 80.8 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.13 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.50

ผู้หนีภัยจากการสู้รบส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 68.2 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.19 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.00

ผู้หนีภัยจากการสู้รบส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 80.8 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.01 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.16

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนกับกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

จากการวิเคราะห์ตัวแปรรายคู่พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีดังนี้

คุณภาพชีวิตโดยรวม ได้แก่ เพศ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ และการรักษาพยาบาล ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตโดยรวมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ และ ภูมิลำเนาเดิม ความเพียงพอของอาหาร ความเพียงพอของเครื่องนุ่งห่ม สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ และความพึงพอใจในการอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตโดยรวมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$

คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ได้แก่ ความเพียงพอของอาหาร ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตด้านร่างกายที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ และเพศ ภูมิลำเนาเดิม ความเพียงพอของเครื่องนุ่งห่ม การได้ทำงานกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ และ

ความพึงพอใจในการอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตด้านร่างกายที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$

คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ ได้แก่ เพศ ศาสนา และการได้ทำงานกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ และ ภูมิลำเนาเดิม ความเพียงพอของอาหาร ความเพียงพอของเครื่องนุ่งห่ม การรักษาพยาบาล สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ และความพึงพอใจในการอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$

คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม ได้แก่ สถานภาพสมรส ภูมิลำเนาเดิม ลักษณะการอยู่อาศัย ความเพียงพอของอาหาร ความเพียงพอของเครื่องนุ่งห่ม สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ และความพึงพอใจในการอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$

คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ภูมิลำเนาเดิม ความเพียงพอของอาหาร ความเพียงพอของเครื่องนุ่งห่ม ความปลอดภัยของที่อยู่อาศัย สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ และความพึงพอใจในการอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$

เมื่อทำการควบคุมตัวแปรอื่นๆ เพื่อหาความสัมพันธ์ปัจจัยทำนายที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม โดยวิธี Multiple Linear Regression Analysis ผลปรากฏว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมที่เพิ่มขึ้น คือ ความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละมากและปานกลาง ซึ่งพบว่าเมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่ การรู้สึกพึงพอใจมาก ทำให้คะแนนคุณภาพชีวิตเพิ่มขึ้น 16.509 คะแนน และการรู้สึกพึงพอใจปานกลาง ทำให้คะแนนเพิ่มขึ้น 5.518 คะแนน เมื่อเทียบกับการรู้สึกความพึงพอใจน้อยและไม่มีความพึงพอใจ ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมลดลง คือ การมีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านน้อย ซึ่งพบว่าเมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่การมีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านน้อย ทำให้คะแนนคุณภาพชีวิตลดลง 8.692 คะแนน และการรักษาพยาบาล โดยการไปโรงพยาบาลในพื้นที่พักพิงฯ ซึ่งพบว่าเมื่อ

ควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่ การรักษาพยาบาลโดยการไปโรงพยาบาลในพื้นที่พักพิงฯ ทำให้คะแนนคุณภาพชีวิตลดลง 4.580 คะแนน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมได้ถึงร้อยละ 50.5 ($R^2 = 0.505$)

อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนกับกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก จำนวน 110 คน จากผลการศึกษาพบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

คุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางรองลงมาคือมีคุณภาพชีวิตที่ดี และคุณภาพชีวิตไม่ดี ตามลำดับ ไม่ว่าจะเป็นคุณภาพชีวิตโดยรวมหรือรายด้าน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้หนีภัยจากการสู้รบได้อาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละเป็นระยะเวลาสั้น จึงสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสามารถดำเนินชีวิตตามปกติได้ และการมีความคาดหวังว่าหากอยู่ในพื้นที่พักพิงฯ จะทำให้มีชีวิตที่ดีกว่าเดิม รวมไปถึงการได้รับการสนับสนุนดูแลจากหน่วยงานและสังคมรอบข้าง จึงทำให้คุณภาพชีวิตโดยรวมส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ในระดับที่ไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นางสาวพิมพ์พันธ์ โภคา⁽⁴⁰⁾ เรื่องการปรับตัว การสนับสนุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างชาตินในอำเภอปอพลอย จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างคือแรงงานต่างชาตินในอำเภอปอพลอย มีการปรับตัวโดยรวมอยู่ในระดับสูงแสดงให้เห็นว่าแรงงานต่างชาตินมีความคาดหวังว่าเมื่อเข้ามาทำงานในประเทศไทยจะทำให้สามารถช่วยเหลือดูแลครอบครัวของตนเองให้มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีกว่าเดิม จึงเป็นตัวผลักดันให้พยายามปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิตและการทำงานในปัจจุบัน การสนับสนุนทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับสูงแสดงให้เห็นว่าแรงงานต่างชาตินได้รับการสนับสนุนที่ดีทั้งด้านการทำงานและความเป็นอยู่จากครอบครัว เพื่อนร่วมงาน และนายจ้าง คุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับสูงแสดงให้เห็นว่าแรงงานต่างชาตินได้รับการเอาใจใส่ดูแลที่ดีจากครอบครัว เพื่อนร่วมงาน และนายจ้างมากกว่าในช่วงที่อยู่อาศัยในประเทศของตนเอง

ดังจะเห็นได้จากการวิจัยครั้งนี้ซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้หนีภัยจากการสู้รบ คือ เพศ ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ โดยพบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบเพศหญิงมีคุณภาพชีวิตโดยรวมสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบเพศชาย อาจเนื่องมาจากเพศหญิงเป็นเพศที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดีกว่าผู้ชาย มีความละเอียดอ่อนด้านอารมณ์ มีพฤติกรรมที่อ่อนโยน มีการแสดงออกที่ชัดเจน เมื่อประสบกับปัญหา มักจะหาเพื่อนมาร่วมรับฟังและช่วยแก้ไขปัญหา⁽⁴¹⁾ จากลักษณะทางสังคมที่กล่าวมานั้นจึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้หนีภัยจากการสู้รบเพศหญิงมีคุณภาพชีวิตที่สูงกว่าเพศชาย

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ โดยพบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละมากกว่า 10 ปี มีคุณภาพชีวิตโดยรวมที่สูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ 1-10 ปี ซึ่งเหตุผลที่เป็นเช่นนี้ก็ได้กล่าวไว้ในตอนต้นในเรื่องของการที่ผู้หนีภัยจากการสู้รบอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละเป็นระยะเวลานาน ทำให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ ซึ่ง ธิปพนันท์ เกตุทัต⁽⁴²⁾ ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตในแนวทางการปรับตัวไว้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตมีความสุข ชีวิตที่สามารถปรับตนเองให้เข้ากับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ทั้งสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) และสิ่งแวดล้อมทางสังคม (Social Environment) และสามารถปรับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับตนเอง โดยไม่เบียดเบียนธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสังคม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น กล่าวคือ เรียนรู้ธรรมชาติและปรับตนเองและธรรมชาติให้เข้ากันได้โดยไม่เบียดเบียนกันนั่นเอง

รวมไปถึงตัวแปรอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้านของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ได้แก่ ความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ โดยพบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละอยู่ในระดับที่มากทำให้มีคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้านสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละน้อย ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าการที่ผู้หนีภัยจากการสู้รบมีทัศนคติในด้านความพึงพอใจที่ดีในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ และรวมไปถึงสภาพทั้งหลายซึ่งนำมาสู่ความพึงพอใจแก่บุคคลทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจในช่วงระยะเวลาหนึ่ง⁽⁴³⁾ ทำให้สามารถใช้

ชีวิตอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละอย่างมีความสุข และทำให้มีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีได้ ดังที่ Dalkey and Rourk⁽⁴⁴⁾ ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่า เป็นทัศนคติของบุคคลทั่วไป เกี่ยวกับการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ในด้านความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในชีวิตของคน รวมไปถึงการมีความสุขหรือความทุกข์ การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆมาก มีคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้านสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆน้อย เนื่องมาจากการได้รับการสนับสนุนทางสังคมที่ดี ทำให้คุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับสูง⁽⁴⁰⁾ และความรู้สึกว่าตนเองได้รับการช่วยเหลือจากสังคมสามารถส่งผลต่อคุณภาพชีวิตได้⁽⁴⁵⁾ การมีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านมาก มีคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้านสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านน้อย ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้านมาก ได้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคม มีความสามัคคี มีความไว้วางใจ สนับสนุนกลมเกลียวกันเป็นอย่างดี ตามแนวคิดของ Talcott Parsons⁽⁴⁶⁾ ที่ว่า สังคมเป็นระบบหนึ่งที่มีส่วนต่างๆ (Part) มีความสัมพันธ์และสนับสนุนซึ่งกันและกัน ความสัมพันธ์ที่คงที่ของแต่ละส่วนจะเป็นปัจจัยทำให้ระบบสังคมเกิดความสมดุล (Equilibrium)

ในเรื่องของอาหารและเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์ หากขาดปัจจัยทั้งสองนี้ ก็จะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตได้ ตามทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของ Maslow⁽⁴⁷⁾ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการหลายอย่าง ซึ่งจัดเป็นลำดับความสำคัญก่อนหลัง อาหารและเครื่องนุ่งห่มเป็นความต้องการทางกายภาพ (Physical Needs) ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ถือว่าเป็นลำดับของความต้องการขั้นต่ำสุดและขั้นแรกของมนุษย์ ซึ่งพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความเพียงพอของอาหารทำให้มีคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้านสูงกว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ไม่มีความเพียงพอของอาหาร และผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความเพียงพอของเครื่องนุ่งห่มทำให้มีคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้านสูงกว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ไม่มีความเพียงพอของเครื่องนุ่งห่ม

การได้ทำงานกับหน่วยงานต่างๆ ของผู้หนีภัยจากการสู้รบเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตด้านร่างกายและคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของผู้หนีภัยจากการสู้รบ โดยพบว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ได้ทำงานกับหน่วยงานต่างๆ มีคุณภาพชีวิตด้านร่างกายและจิตใจสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ไม่ได้ทำงานกับหน่วยงานต่างๆ ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ และ $p < 0.05$ ตามลำดับ ซึ่งคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย (physical domain) คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคล ซึ่งมี ผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึก สุขสบาย ไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้ การรับรู้ถึงผลกำไรในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน การรับรู้ว่าคุณไม่จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยต่าง ๆ หรือการรักษาทางการแพทย์อื่น ๆ เป็นต้น และคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ (psychological domain) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึก ภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจ และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับความ เสรี หรือกังวล การรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ของตน ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ถึง ความเชื่อด้านวิญญาณ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิต และความเชื่ออื่น ๆ ที่มีผลในทางที่ดีต่อ การดำเนินชีวิต มีผลต่อการเอาชนะอุปสรรค เป็นต้น⁽³⁷⁾ และนิศย์ สัมมาพันธ์⁽⁴⁸⁾ ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตการทำงานไว้ว่า การได้มีงานทำและได้ทำงานที่มีความหมาย คุณค่า และได้รับการตอบแทนที่เหมาะสมทั้งในเศรษฐกิจ จิตใจและสังคม จากการที่ผู้หนีภัยจากการสู้รบได้ทำงานกับหน่วยงานต่างๆ ทำให้ผู้หนีภัยจากการสู้รบรับรู้ถึงความสามารถในการทำงานของตนเอง การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การพบปะติดต่อกับบุคคลต่างๆ ในสถานที่ทำงาน ทั้งคนจากภายในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละและบุคคลจากภายนอกที่เข้าไปทำงานและเป็นอาสาสมัครในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้ การได้รับค่าตอบแทนเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตที่เหมาะสมทั้งในด้านเศรษฐกิจ จิตใจและสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าการได้ทำงานกับหน่วยงานต่างๆ ของผู้หนีภัยจากการสู้รบมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตด้านร่างกายและคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบ คือ ความปลอดภัยของที่อยู่อาศัย โดยพบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีความปลอดภัยของที่อยู่อาศัยสูงกว่า

ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ไม่มีความปลอดภัยของที่อยู่อาศัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ ซึ่งคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม (environment) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษต่าง ๆ การคมนาคมสะดวก มีแหล่งประโยชน์ ด้านการเงิน สถานบริการทางสุขภาพและสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสที่จะได้รับข่าวสาร หรือฝึกฝนทักษะต่าง ๆ การรับรู้ว่าคุณได้มีกิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น⁽³⁷⁾ ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีการรับรู้ถึงความปลอดภัยและมีความมั่นคงในชีวิต ไม่ถูกกักขัง การได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดีทำให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยของที่อยู่อาศัยจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ตัวแปรนี้สัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

สถานภาพสมรสและลักษณะการอยู่อาศัยของผู้หนีภัยจากการสู้รบ สองตัวแปรนี้มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม โดยพบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีสถานภาพแต่งงานมีคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่เป็นโสดและหย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่ ตามลำดับ ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ และผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีลักษณะการอยู่อาศัยแบบอยู่กับครอบครัวมีคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมสูงกว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่อาศัยอยู่กับญาติและอยู่คนเดียว ตามลำดับ ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.01$ ซึ่งคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (social relationships) คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ ของตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณได้เป็น ผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย รวมทั้งการรับรู้ในเรื่องอารมณ์ทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์⁽³⁷⁾ ดังนั้นผู้หนีภัยจากการสู้รบที่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในครอบครัว การมีครอบครัวที่อบอุ่น ดูแลซึ่งกันและกัน มีความรักความเอาใจใส่กัน รวมไปถึงการมีเพศสัมพันธ์ที่มีความสุข จึงเป็นสิ่งที่ทำให้ตัวแปรทั้งสองนี้มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม จากการศึกษาของ จารุพันธ์ สมบูรณ์สิทธิ์⁽⁴⁹⁾ ในผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีสถานะภาพสมรสคู่จะมีสุขภาพจิตดีกว่าผู้ที่เป็นโสด หรือไม่ได้อยู่กับคู่สมรส เนื่องจากคู่สมรสเป็นแรงสนับสนุนทางครอบครัวที่สำคัญ ผู้สูงอายุที่อยู่กับคู่สมรสจะมีโอกาสได้รับความรัก ความอบอุ่น และความดูแลเอาใจใส่ ทำให้ไม่รู้สึกเหงาและว้าเหว่ ซึ่งสถานภาพสมรสเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิต ในแง่ที่ว่าผู้ที่มีคู่สมรสอยู่ด้วยกันเป็น

ครอบครัว จะทำให้มีคูคิด มีเพื่อนแท้ที่คบได้อย่างสนิทใจ ไม่รู้สึกเหงาหรือโดดเดี่ยว นอกจากนี้ คู่สมรสจะเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือปลอบโยน ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา ก่อให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นใจ ที่มีเพื่อนวัยใกล้เคียงกันเป็นที่ปรึกษา รู้สึกมั่นคงในชีวิต เกิดความรับรู้คุณภาพชีวิตดีขึ้น⁽⁵⁰⁾

การรักษาพยาบาล ตัวแปรนี้มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตโดยรวมและด้านจิตใจ โดยพบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ซื้อยามกินเองยามเจ็บป่วยมีคุณภาพชีวิตโดยรวมและด้านจิตใจสูงที่สุด ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ และ $p < 0.01$ ตามลำดับ การที่ผู้หนีภัยจากการสู้รบซื้อยามาเพื่อรักษาพยาบาลตัวเองนั้น อาจมีสาเหตุมาจากอาการบาดเจ็บหรือการเจ็บป่วยที่ไม่รุนแรง ซึ่งสามารถทำการรักษาเบื้องต้นด้วยตัวเองได้โดยไม่ต้องไปโรงพยาบาล ซึ่งมีผลในทางที่ดีต่อการดำเนินชีวิต มีผลต่อการเอาชนะอุปสรรค การรับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับความเศร้าหรือกังวลได้⁽³⁷⁾ รวมไปถึงการที่โรงพยาบาลมีผู้ไปรับบริการจำนวนมาก และการเดินทางไปยังโรงพยาบาลไม่สะดวกโดยเฉพาะฤดูฝนซึ่งถนนในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละเป็นโคลนทำให้การเดินทางไปยังโรงพยาบาลเป็นไปด้วยความยากลำบาก ซึ่ง สรพงษ์ วิชัยดิษฐ⁽³⁰⁾ พบว่า การดูแลสุขภาพของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับ การดูแลสุขภาพจากองค์กรระหว่างประเทศที่ดูแลด้านสุขภาพ แต่การรักษาดังกล่าวก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้หนีภัยจากการสู้รบ และทูน ลิน เตน⁽⁵¹⁾ ทำการศึกษาการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพของแรงงานผู้อพยพชาวพม่าวัยทำงานที่ตำบลมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร ประเทศไทย พบว่า คุณภาพชีวิตที่เกี่ยวกับสุขภาพ มีความสัมพันธ์กับการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ การรับรู้ความยากลำบากในการไปยังสถานพยาบาล ความหนาแน่นของสถานพยาบาล

เมื่อนำมาวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ Multiple Linear Regression Analysis เพื่อเป็นการดูปัจจัยทำนายที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม พบว่า ความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ และการมีสัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งปัจจัยนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมได้ถึงร้อยละ 50.5 ($R^2 = 0.505$) ซึ่งผลที่ได้จากการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุนี้ สามารถนำมาเป็นปัจจัยทำนายในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบในทางที่ดีขึ้น ซึ่งอาจจะมีการให้ความรู้ความเข้าใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงฯ การส่งเสริม

การใช้ชีวิตด้านต่างๆ การจัดทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างเพื่อนบ้านเพื่อส่งเสริมสัมพันธภาพและความเข้าใจอันดีระหว่างกัน เป็นต้น

คุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับบริบทของบุคคลนั้นๆ อย่างไรก็ตามคุณภาพชีวิตเป็นการรับรู้ความพึงพอใจและสถานะของบุคคลในการดำรงชีวิตในสังคม โดยสัมพันธ์กับเป้าหมายและความคาดหวังของตนเอง ภายใต้บริบทที่แตกต่างกัน ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้อาจไม่ได้ประเมินเกี่ยวกับความคาดหวังในชีวิต แต่อาจเป็นสิ่งที่จะทำให้การศึกษาร่วมในครั้งต่อไปได้

ข้อจำกัดในการแปลผล

การแปลผลการวิจัยในครั้งนี้จำเป็นต้องพิจารณาถึงข้อจำกัดดังต่อไปนี้

1. เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive design) โดยทำการศึกษา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross-sectional Study) ตัวแปรต่างๆ ที่พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับคุณภาพชีวิต สามารถบอกได้ถึงความเกี่ยวข้อง แต่ไม่สามารถสรุปความสัมพันธ์เชิงสาเหตุได้ และเมื่อทำการศึกษาในช่วงเวลาที่ต่างกัน หรือมีบริบทของการปฏิบัติงานที่เปลี่ยนแปลงไป ผลการศึกษาที่ได้อาจมีความแตกต่างกัน
2. อาจมีตัวแปรอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ซึ่งต้องทำการศึกษาเพิ่มเติม อาจส่งผลให้ความสัมพันธ์และการอธิบายคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบแตกต่างออกไปจากการศึกษาในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เนื่องจากผู้หนีภัยจากการสู้รบ ยังเป็นกลุ่มประชากรที่มีการศึกษาน้อย ซึ่งผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบมีคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัจจัยที่สัมพันธ์กันได้แก่ ความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน ความเพียงพอของอาหาร ความเพียงพอของเครื่องนุ่งห่ม การได้รับความช่วยเหลือจาก

หน่วยงานต่างๆ ดังนั้นจากผลการวิจัยดังกล่าว สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการช่วยเหลือ และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. จากการพิจารณาคูณภาพชีวิตรายด้าน พบว่า คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมถ้านับเรียงลำดับแล้วอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าคุณภาพชีวิตด้านอื่นๆ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมด้านนี้ให้มากขึ้นเพื่อที่ผู้หนีภัยจากการสู้รบจะได้ใช้ชีวิตและอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละอย่างมีความสุข

3. จากการศึกษาปัจจัยทำนายที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้หนีภัยจากการสู้รบ พบว่า ความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ เป็นปัจจัยทำนายด้านบวกที่สัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตโดยรวม ซึ่งปัจจัยนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมได้ถึงร้อยละ 50.5 ($R^2 = 0.505$) ดังนั้นจึงถือได้ว่าปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปพิจารณาในการส่งเสริมให้ผู้หนีภัยจากการสู้รบมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. กลุ่มตัวอย่างนี้ยังมีการศึกษาวิจัยในระดับที่ค่อนข้างน้อย จึงยังขาดข้อมูลในด้านต่างๆ อยู่มาก ดังนั้นจึงเป็นการดีที่จะมีผู้สนใจทำการศึกษาวิจัยในด้านต่างๆ ให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการช่วยเหลือและเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. ในเรื่องของคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบยังมีตัวแปรอื่นๆ ที่ควรนำมาศึกษาเพิ่มเติม ได้แก่ จำนวนของบุตร-ธิดา จำนวนชั่วโมงของการนอน และการออกกำลังกาย

3. ในแง่ของการใช้ชีวิตอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละเป็นเวลานาน ดังนั้นควรมีการศึกษาวิจัยในรูปแบบเชิงคุณภาพ ซึ่งน่าจะนำมาซึ่งข้อมูลเชิงลึกและหลากหลายมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- (1) World Health Organization. Mental health of refugees. England : WHO Library Cataloguing in Publication Data, 1996.
- (2) The Border Consortium. TBC's camp population figures [online]. 2012. Available from : <http://www.tbcc.org/camps/populations.html> [2012,January 15]
- (3) ขจิตถัย นุรุชพัฒน์. ชนกลุ่มน้อยสัญชาติพม่า. กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์, 2540.
- (4) ประกิต กันยาบาล. ปัญหาผู้อพยพในประเทศไทย: ศักยภาพอดีต ปัจจุบัน เพื่ออนาคต. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2540-2541.
- (5) สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ. 20 คำถามและคำตอบเกี่ยวกับ UNHCR. ไม่ระบุปีที่จัดพิมพ์ : 1.
- (6) สมพงษ์ ชุมมาก และอรณี นवलสุวรรณ. ปัญหาผู้ลี้ภัยอินโดจีน : ทำที่และการปฏิบัติของประเทศต่างๆ และองค์กรระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- (7) Goodwin, Guy S. The Refugee in International Law. Oxford : Gill-Claredon press, 1985.
- (8) ธนะชาติ ปาลีเวทย์. ปัญหาและลู่ทางในการคุ้มครองระหว่างประเทศต่อผู้พลัดถิ่นภายในดินแดน : ศึกษากรณีสถานการณ์พลัดถิ่นภายในดินแดนประเทศพม่า. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ภาควิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- (9) พรพิมล ตรีโชติ. ไร้แผ่นดิน เส้นทางจากพม่าสู่ไทย (A Journey of Ethnic Minority). 1000 เล่ม, พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีบูรณะคอมพิวเตอร์-การพิมพ์, 2548.
- (10) ศุภชัย ศุภวรรณ. มุมหนังสือของสิทธิมนุษยชนกับคุณภาพชีวิต. วารสารประชากรศึกษา 12 (เมษายน 2539) : 85-87.
- (11) Bruckhardt, C.A.S. Measurement of Quality of Life : Current State of the Art. Arch Phys Med Rehabil 63 (February 1982) : 56-59.
- (12) Farguhar, M. Definition of Quality of Life:A Taxonomy. J Adv Nurs 32 (May 1995) : 22.
- (13) Richard, M., and Britget, B. Quality of Life in cardiovascular disease. Br Heart J 69 (1993) : 6-46.
- (14) McSweeny, A.J., and Creer, T.L. Health-Related Quality of Life Assessment in Medical Care. Dis Mon XLI (January 1995) : 6-71.

- (15) World Health Organization. Epilepsy : Factsheet [online]. 2011. Available from :
<http://www.who.int/mediacenter/factsheets/Fs999/en/index.html> [2011, November 15]
- (16) UNESCO. Evaluation the Quality of Life in Belgium. Social Indicators Research. 8
 (September 1980) : 312.
- (17) ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. กรุงเทพมหานคร: อักษร
 เจริญทัศน์, 2538.
- (18) Hunter, S. Adult Day Care : Promoting Quality of Life for the Elderly. Journal of
 Gerontological Nursing 18 (February 1992) : 17-20.
- (19) Orem, O.E. Nursing Concepts of Practice. New York : Mc Graw Hill Book Company,
 1991.
- (20) Meeberg, G.A. Quality of Life : A Concept Analysis. Journal of Advanced Nursing. 18
 (1993) : 32-38.
- (21) Zhan, L. Quality of life : Conceptual and measurement issue. Journal of Advanced
 Nursing 17 (1992) : 795-798.
- (22) Bullinger, M. Measuring Health Relate Quality of Life. Advance in Experimental
 Medicine and Biology 528 (2003) : 113-122.
- (23) Sucheera Phattharayuttawat. Quality of Life : Assessment in the Thai Context. Siriraj
 Medical Journal 60 (April 2008) : 210-212.
- (24) กุหลาบ รัตนสังขธรรม และคนอื่นๆ. การพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในวิธีการดำเนินงาน
 วางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานในระดับหมู่บ้าน พ.ศ. 2535.
โครงการมหาวิทยาลัยสนับสนุนการพัฒนาตามโครงการน้ำพระทัยจากในหลวงเพื่อ
 พัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวพระราชดำริ (ม.ค. 2533 - ส.ค. 2535) : 10-11.
- (25) พรรณทิพา สักดิ์ทอง. คุณภาพชีวิตที่เกี่ยวกับสุขภาพ. วารสารไทยเภสัชศาสตร์และวิทยาการ
 สุขภาพ 2 (มีนาคม 2007) : 327-337.
- (26) Unesco. Evaluation the Quality of Life in Belgium. Social Indicators Research 8
 (September 1980) : 312, อ้างถึงใน ยุวดี ธีรศิลป์, คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง
 ระยะสุดท้าย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสุขภาพจิต คณะแพทยศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- (27) The WHOQOL Group. The development of The World Health Organization Quality of
 Life Assesment Instrument (WHOQOL). Berlin : Springer-varlay, 1993.

- (28) Baker, G.A. Assessment of Quality of Life in People with Epilepsy : Some Practical Implication. *Epilepsia* 42 (March 2001) : 66-69.
- (29) ชนิตา เรืองเดช. คุณภาพชีวิตของอาจารย์แพทย์ในคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- (30) สภาความมั่นคงแห่งชาติ. สรุปการประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ. 22 พฤษภาคม 2538, อ้างถึงใน สรพงษ์ วิชัยดิษฐ. กระบวนการก่อรูปอัตลักษณ์ของผู้อพยพชาวกะเหรี่ยง: ศึกษากรณีกะเหรี่ยงในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชามานุษยวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- (31) คณะกรรมการการต่างประเทศ วุฒิสภา และคณะอนุกรรมการ. ศึกษาปัญหาชนกลุ่มน้อยและกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย. สรุปการเดินทางไปศึกษาดูงาน ระหว่างวันที่ 25-27 พฤศจิกายน ณ พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก, 2551.
- (32) Benner, M.T. et al. Reproductive health and quality of life of young Burmese refugees in Thailand [Online]. Available from : <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/20338037> [2012, January 15]
- (33) Statement by Mr.Steffan Boudernar, Regional Representative United Nations High Commissioner for Refugees at Jakarta (9 September 1998) : 2.
- (34) Banjong, O. et al. Dietary assessment of refugees living in camps: a case study of Mae La Camp, Thailand [Online]. 2012. Available from : <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/14870623> [2012, January 15]
- (35) สถิตราภรณ์ วัชรคุปต์. สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติกับการเข้าร่วมแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีภัยจากการสู้รบตามแนวชายแดนไทย-พม่า. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- (36) พันเอกหญิงเจษฎา มีบุญลือ. ความคิดเห็นของผู้หนีภัยจากการสู้รบด้านจังหวัดตากที่มีต่อการดูแลของรัฐบาลไทย และการได้รับการช่วยเหลือการบริการด้านสาธารณสุขจากองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาพัฒนาสังคม โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543.

- (37) สุวัฒน์ มหัตถ์นิรันดร์กุล และคณะ. เปรียบเทียบแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก 100 ตัวชี้วัดและ 26 ตัวชี้วัด. เชียงใหม่ : โรงพยาบาบสวนปรุง กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2540.
- (38) World Health Organization. WHO Quality of Life-BREF (WHOQOL-BREF) [Online]. 2012. Available from : http://www.who.int/substance_abuse/research_tools/whoqolbref/en/ [2012, January 12]
- (39) สุวัฒน์ มหัตถ์นิรันดร์กุล, วิรวรรณ ตันติพิวัฒนสกุล, วนิตา พุ่มไพศาลชัย, กรองจิต วงศ์สุวรรณ และ ราณี พรหมานะจิริงกุล. เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) [ออนไลน์]. 2545. แหล่งที่มา: <http://www.dmh.go.th/test/whoqol/> [28 ธันวาคม 2554]
- (40) พิมพ์นภัส โภคา. การปรับตัว การสนับสนุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างชาติในอำเภอพลอย จังหวัดกาญจนบุรี [ออนไลน์]. 2556. แหล่งที่มา : <http://kcenter.anamai.moph.go.th:81/info/html/da82acaa12d30dd59b7a3885b6614bf4.html> [25 มีนาคม 2556]
- (41) สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. การเรียนรู้ในการใช้ชีวิตคู่ ทำความเข้าใจธรรมชาติของหญิงและชาย [ออนไลน์]. 2556. แหล่งที่มา : <http://www.womenfamily.go.th/wofa/modules/website/upload/article/a8632f05cccb8bf4212a4751a9014729.pdf> [29 เมษายน 2556]
- (42) สิปปนนท์ เกตุทัต. ระบบการศึกษาช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างไร. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2523.
- (43) Wall, S., Identification of Quality of Life indicators for Use in Family Planning Program in Developing Countries. Dissertation Abstracts Internation. 15 (July) : 6.
- (44) Dalkey, N.C., and Rourke, D.L., The Delphi Procedure and Rating Quality of Life Factors : Quality of Life Concept. Washington DC : Environmental Protection Agency, 1973.
- (45) Padilla, G.V., and Grant, M.M. Quality of Life as A Cancer Nursing Outcomes Variable. Advance in Nursing Science 8 (October 1985) : 45-60.
- (46) Parsons, T., Family Structure and the Socialization of Child in Family, Socialization and Interaction Process. New York : Free Press, 1955.
- (47) Maslow, A. Motivation and personality. New York : Harper. 1954.
- (48) นิตย์ สัมมาพันธ์. การบริหารคุณภาพแบบญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภา. 2535.

- (49) จารุรัตน์ สมบูรณ์สิทธิ์. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากร กิจกรรมในการดำเนินชีวิตประจำวันกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพยาบาลสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2535.
- (50) สายลดา ลดาวัลย์ ณ อยุธยา. คุณภาพชีวิตของราษฎรอพยพหลังการสร้างเขื่อนสิริกิติ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองและการปกครอง. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.
- (51) Tun Linn Thein. Nature of Accessibility to Health Care Services and Health-Related Quality of Life Among Adult Myanmar Migrant Workers in Mahachai Sub-District, Samut Sakhon Province, Thailand. Master's Thesis. College of Public Health Sciences, Chulalongkorn University, 2008.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย (Information sheet for research participant) หน้า 1-7</p>
--	--

ชื่อวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทย และสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

ผู้ทำวิจัย

ชื่อ นางสาวชไมพร สุริยศ
ที่อยู่ 182 หมู่ 2 ตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก 63110
เบอร์โทรศัพท์ 086-5903549

เรียน ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยทุกท่าน

ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้เนื่องจากท่านเป็นผู้หนีภัยจากการสู้รบ ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ที่มีอายุระหว่าง 18-60 ปี และมีความสามารถในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการศึกษาวิจัยดังกล่าว ขอให้ท่านได้ฟังคำอธิบายจากผู้ทำวิจัยที่เกี่ยวกับเอกสารฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ท่านได้ทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ หากท่านมีข้อสงสัยใดๆ เพิ่มเติม กรุณาซักถามจากผู้ทำวิจัย ซึ่งจะเป็นผู้สามารถตอบคำถามและให้ความกระจ่างแก่ท่านได้

ท่านสามารถขอคำแนะนำในการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้จากครอบครัว บุคคลที่ท่านไว้วางใจ หรือแพทย์ประจำตัวของท่านได้ ท่านมีเวลาอย่างเพียงพอในการตัดสินใจโดยอิสระ ถ้าท่านตัดสินใจแล้วว่า จะเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ขอให้ท่านลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมของโครงการวิจัยนี้

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย (Information sheet for research participant) หน้า 2-7</p>
--	--

เหตุผลความเป็นมา

ในโลกปัจจุบัน ด้วยเหตุผลหลายประการได้ก่อให้เกิดสงครามขึ้นอย่างกว้างขวาง ทำให้ประชาชนต้องอพยพย้ายถิ่นฐานจากบ้านและจากประเทศของตนเพื่อไปสู่สถานที่ที่มีความปลอดภัยและมั่นคงกว่า และในที่สุดก็ได้กลายมาเป็นผู้หนีภัยจากการสู้รบ (The displaced person from fighting) ซึ่งได้รับผลกระทบก่อให้เกิดการบาดเจ็บทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ความหวาดโวย และความหวาดกลัว ก่อนหน้านั้นผู้คนส่วนใหญ่นำได้ให้ความสนใจเฉพาะตัวเลขของจำนวนผู้เสียชีวิต โรคที่เกิดจากทางกาย และการเกิดความชอกช้ำทางจิตหลังจากเจอกับเหตุการณ์รุนแรงเท่านั้น (trauma) แต่ในปัจจุบันนี้ได้ให้ความสนใจกับปัญหาทางด้านจิตสังคม (psychosocial) และสุขภาพจิต (mental health) มากยิ่งขึ้น การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณภาพชีวิตและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ในด้านต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้ตระหนักถึงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้หนีภัยจากการสู้รบและรับรู้ถึงปัญหาต่างๆ อย่างเข้าใจ รวมทั้งเป็นแนวทางในการศึกษาในประเด็นอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยผลการศึกษาที่ได้ในครั้งนี้จะนำไปเป็นแนวทางให้องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้ตระหนักถึงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้หนีภัยจากการสู้รบและรับรู้ถึงปัญหาต่างๆ อย่างเข้าใจ และเป็นแนวทางในการศึกษาในประเด็นอื่นๆ ต่อไป ผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัยจำนวน 110 คน

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย (Information sheet for research participant) หน้า 3-7</p>
--	--

วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

หากท่านมีคุณสมบัติเหมาะสมและยินยอมที่จะเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ ท่านจะได้รับการชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนการวิจัย และท่านจะได้รับการคัดเลือกโดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกเข้า (inclusion criteria) และเกณฑ์การคัดออก (exclusion criteria) ผู้ที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกเข้าจะได้รับแบบสอบถามส่วนบุคคลและแบบทดสอบคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (World Health Organization Quality of Life Brief – WHOQOL – BREF - THAI) ซึ่งได้แปลเป็นภาษาพม่าเรียบร้อยแล้ว และตอบแบบสอบถามต่างๆ ด้วยตนเอง ในกรณีหากเกิดปัญหาด้านภาษาหรือความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับแบบสอบถาม ก็จะมีผู้วิจัยซึ่งพูดภาษาพม่าและกะเหรี่ยง ได้พอควร อีกทั้งได้มีการนำผู้ช่วยนักวิจัยจำนวน 2 คน ที่มีความสามารถใช้ภาษาไทย ภาษาพม่าและภาษากะเหรี่ยงในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี เข้ามาช่วยเหลือ ระยะเวลาที่ท่านอยู่ในโครงการวิจัยใช้เวลาประมาณ 30-40 นาที และท่านจะอยู่ในการวิจัยเพียงครั้งเดียวเท่านั้น

ข้อมูลสำคัญที่ท่านควรทราบคือ การเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้จะไม่มีผลใดๆ ต่อท่านในทุกกรณี ท่านจะไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ใดๆ เป็นพิเศษทั้งสิ้น และข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่านซึ่งเป็นข้อมูลส่วนตัว ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับและเปิดเผยเฉพาะในรูปสรุปผลการวิจัยเท่านั้น

ความรับผิดชอบของอาสาสมัครผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยนี้ประสบความสำเร็จ ผู้ทำวิจัยใคร่ขอความความร่วมมือจากท่าน โดยจะขอให้ท่านปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ทำวิจัยอย่างเคร่งครัด และสอบถามข้อสงสัยต่างๆ ในการตอบแบบทดสอบได้ทันทีในระหว่างที่ท่านเข้าร่วมโครงการวิจัยให้ผู้ทำวิจัยได้รับทราบ

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย (Information sheet for research participant) หน้า 4-7</p>
--	--

ความเสี่ยงที่อาจได้รับ

ท่านอาจมีความเสี่ยงที่เกิดจากการทำแบบทดสอบคุณภาพชีวิตนี้ เช่น เสียเวลา อาจหงุดหงิด เครียด วิตกกังวล ไม่สะดวก ไม่สบายใจ ปวดศีรษะหรือมีอาการทางร่างกายอื่นๆ ท่านควรแจ้งให้ผู้วิจัยทราบในทันที ในกรณีที่เกิดความเสี่ยงจากการทำแบบทดสอบคุณภาพชีวิต เช่น เครียด วิตกกังวล มีอาการทางกายที่เกิดจากความเครียด ผู้วิจัยได้มีมาตรการช่วยเหลือดังนี้

1. หยุดการทดสอบทันที
2. ให้นั่งพักในที่ที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก
3. ช่วยให้อ่อนคลายด้วยวิธีต่างๆ ตามความเหมาะสม เช่น ฟีกหายใจ การฟีกผ่อนคลาย กล้ามเนื้อ การฟีกจินตนาการ หรือเทคนิคคลายเครียดอื่นๆ ตามความเหมาะสม

ดังนั้น กรุณาแจ้งผู้ทำวิจัยในกรณีที่พบอาการดังกล่าวข้างต้น หรืออาการอื่น ๆ ที่พบร่วมด้วย ระหว่างที่อยู่ใน โครงการวิจัย

ประโยชน์ที่อาจได้รับ

ท่านจะไม่ได้รับประโยชน์ใดๆจากการเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ แต่ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นแนวทางให้องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้ตระหนักถึงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้หนีภัยจากการสู้รบและรับรู้ถึงปัญหาต่างๆ อย่างเข้าใจ และเป็นแนวทางในการศึกษาในประเด็นอื่นๆ ต่อไป

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย (Information sheet for research participant) หน้า 5-7</p>
--	--

ข้อปฏิบัติของท่านขณะที่ร่วมในโครงการวิจัย

ขอให้ท่านปฏิบัติดังนี้

- ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง
- ขอให้ท่านแจ้งให้ผู้ทำวิจัยทราบความผิดปกติที่เกิดขึ้นระหว่างที่ท่านร่วมในโครงการวิจัย

ค่าใช้จ่ายของท่านในการเข้าร่วมการวิจัย

ไม่มีค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้

ค่าตอบแทนสำหรับผู้เข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี)

ท่านจะไม่ได้รับเงินค่าตอบแทนจากการเข้าร่วมในการวิจัย แต่ท่านจะได้รับค่าเสียเวลา ความไม่สะดวก ไม่สบาย ในการตอบแบบสอบถามเป็นกระเป๋าผ้า คนละ 1 ใบ

การเข้าร่วมและการสิ้นสุดการเข้าร่วมโครงการวิจัย

การเข้าร่วมในโครงการวิจัยครั้งนี้เป็นไปโดยความสมัครใจ หากท่านไม่สมัครใจจะเข้าร่วมการศึกษาแล้ว ท่านสามารถถอนตัวได้ตลอดเวลา การขอถอนตัวออกจากโครงการวิจัยจะไม่มีผลเสียและไม่ส่งผลกระทบต่อตัวท่านทุกด้านแต่อย่างใด

ผู้ทำวิจัยอาจถอนท่านออกจากการเข้าร่วมการวิจัย เพื่อเหตุผลด้านความปลอดภัยของท่าน หรือเมื่อผู้สนับสนุนการวิจัยยุติการดำเนินงานวิจัย หรือ ในกรณีดังต่อไปนี้

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย (Information sheet for research participant) หน้า 6-7</p>
--	--

- ท่านไม่สามารถปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ทำวิจัย
- เกิดอาการข้างเคียงหรือความผิดปกติจากการทำแบบทดสอบคุณภาพชีวิต

การปกป้องรักษาข้อมูลความลับของอาสาสมัคร

ข้อมูลนี้อาจนำไปสู่การเปิดเผยตัวท่าน จะได้รับการปกปิดและจะไม่เปิดเผยแก่สาธารณชน ในกรณีที่ผลการวิจัยได้รับการตีพิมพ์ ชื่อและที่อยู่ของท่านจะต้องได้รับการปกปิดอยู่เสมอ โดยจะใช้เฉพาะรหัสประจำโครงการวิจัยของท่าน

หากท่านขอยกเลิกการให้คำยินยอมหลังจากที่ท่านได้เข้าร่วมโครงการวิจัยแล้ว ข้อมูลส่วนตัวของท่านจะไม่ถูกบันทึกเพิ่มเติม อย่างไรก็ตามข้อมูลอื่น ๆ ของท่านอาจถูกนำมาใช้เพื่อประเมินผลการวิจัย และท่านจะไม่สามารถกลับมาเข้าร่วมในโครงการนี้ได้อีก ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลของท่านที่จำเป็นสำหรับใช้เพื่อการวิจัยไม่ได้ถูกบันทึก

หากท่านต้องการยกเลิกการใช้สิทธิ์ดังกล่าว ท่านสามารถแจ้ง หรือเขียนบันทึกขอยกเลิกการให้คำยินยอม โดยส่งไปที่ นางสาวชไมพร สุริยศ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพระราม 4 เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

สิทธิของผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย ท่านจะมีสิทธิ์ดังต่อไปนี้

1. ท่านจะได้รับทราบถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้
2. ท่านจะได้รับการอธิบายเกี่ยวกับระเบียบวิธีการของการวิจัยทางการแพทย์ คำแนะนำเกี่ยวกับการตอบแบบทดสอบ คุณภาพชีวิตที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
3. ท่านจะได้รับการอธิบายถึงความเสี่ยงและความไม่สบายที่จะได้รับจากการวิจัย
4. ท่านจะได้รับการอธิบายถึงประโยชน์ที่ท่านอาจจะได้รับจากการวิจัย
5. ท่านจะมีโอกาสได้ซักถามเกี่ยวกับงานวิจัยหรือขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Information sheet for research participant) หน้า 7-8</p>
--	--

6. ท่านจะได้รับทราบว่าการยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ท่านสามารถขอถอนตัวจาก
7. โครงการเมื่อไรก็ได้ โดย ผู้เข้าร่วมใน โครงการวิจัยสามารถขอถอนตัวจากโครงการโดยไม่ได้รับผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้น
8. ท่านจะได้รับสำเนาเอกสารใบยินยอมที่มีทั้งลายเซ็นและวันที่
9. ท่านมีสิทธิ์ในการตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมในโครงการวิจัยหรือไม่ก็ได้ โดยปราศจากการใช้สิทธิพลบังคับข่มขู่ หรือการหลอกลวง

หากท่านมีข้อสงสัยหรือคำถามใดๆ เกี่ยวกับสิทธิ์ของท่านในเรื่องการเข้าร่วมโครงการวิจัย ท่านสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ตลอด 24 ชั่วโมง ที่เบอร์ 086-5903549 หรือถ้าผู้วิจัยไม่ปฏิบัติตามที่เขียนไว้ในเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในการวิจัยท่านสามารถร้องเรียนได้ที่ คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตึกอำนวยการ ชั้น 3 โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ถนนพระราม 4 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทร 0-2256-4455 ต่อ 14, 15 ในเวลาราชการ

ขอขอบคุณในการร่วมมือของท่านมา ณ ที่นี้

.....

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย</p> <p>หน้า 1 / 3</p>
--	---

การวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบภายใต้การขึ้นทะเบียนของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

วันให้คำยินยอม วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....

ที่อยู่.....

ได้อ่านรายละเอียดจากเอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยที่แนบมาฉบับวันที่.....

และข้าพเจ้ายินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยโดยสมัครใจข้าพเจ้าได้รับสำเนาเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัยที่ข้าพเจ้าได้ลงนาม และ วันที่ พร้อมด้วยเอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ทั้งนี้ก่อนที่จะลงนามในใบยินยอมให้ทำการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ระยะเวลาของการทำวิจัย วิธีการวิจัย ความเสี่ยง รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัย และแนวทางรักษาโดยวิธีอื่นอย่างละเอียด ข้าพเจ้ามีเวลาและโอกาสเพียงพอในการซักถามข้อสงสัยจนมีความเข้าใจอย่างดีแล้ว โดยผู้วิจัยได้ตอบคำถามต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจไม่ปิดบังซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าพอใจ

วิธีการวิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถามต่างๆ ด้วยตนเอง ในกรณีหากเกิดปัญหาด้านภาษาหรือความเข้าใจที่เกี่ยวเนื่องกับแบบสอบถาม ก็จะมีผู้วิจัยซึ่งพูดภาษาพม่าและกะเหรี่ยงได้พอควร อีกทั้งได้มีการนำผู้ช่วยนักวิจัยจำนวน 2 คน ที่มีความสามารถเข้าใจภาษาไทย ภาษาพม่าและภาษากะเหรี่ยงในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี เข้ามาช่วยเหลือ โดยข้าพเจ้ามีสิทธิ์ในการปฏิเสธที่จะให้ความร่วมมือในการวิจัยเมื่อใดก็ได้ ข้อมูลที่ได้จะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวม ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลแต่ละบุคคลไว้เป็นความลับ และจะเปิดเผยได้ในรูปสรุปผลรวมของการวิจัยเท่านั้น

ข้าพเจ้ารับทราบจากผู้วิจัยว่าหากเกิดความเสียหายใด ๆ เช่น เครียด วิตกกังวล จากการวิจัยดังกล่าวผู้เข้าร่วมวิจัยจะได้รับการรักษาพยาบาลเบื้องต้นโดยผู้วิจัย

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย</p> <p>หน้า 2 /3</p>
--	--

ข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะบอกเลิกเข้าร่วมใน โครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งเหตุผล และการบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้ จะไม่มีผลต่อสิทธิอื่น ๆ ที่ข้าพเจ้าจะพึงได้รับต่อไป

ผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะเมื่อได้รับการยินยอมจากข้าพเจ้าเท่านั้น บุคคลอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน อาจได้รับอนุญาตให้เข้ามาตรวจและประมวลข้อมูลของผู้เข้าร่วมวิจัย ทั้งนี้จะต้องกระทำไปเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเท่านั้น โดยการตกลงที่จะเข้าร่วมการศึกษานี้ข้าพเจ้าได้ให้คำยินยอมที่จะให้มีการตรวจสอบข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วมวิจัยได้

ผู้วิจัยรับรองว่าจะไม่มีการเก็บข้อมูลใด ๆ ของผู้เข้าร่วมวิจัย เพิ่มเติม หลังจากที่ข้าพเจ้าขอขอลบเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยและต้องการให้ทำลายเอกสารและ/หรือ ตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบทั้งหมดที่สามารถสืบค้นถึงตัวข้าพเจ้าได้

ข้าพเจ้าเข้าใจว่า ข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะตรวจสอบหรือแก้ไขข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าและสามารถขอลบเลิกการให้สิทธิในการใช้ข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าได้ โดยต้องแจ้งให้ผู้วิจัยรับทราบ ข้าพเจ้าได้ตระหนักว่าข้อมูลในการวิจัยของข้าพเจ้าที่ไม่มีการเปิดเผยชื่อ จะผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การเก็บข้อมูล การบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกและในคอมพิวเตอร์ การตรวจสอบ การวิเคราะห์ และการรายงานข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการ รวมทั้งการใช้ข้อมูลทางการแพทย์ในอนาคต หรือการวิจัยทางด้านเภสัชภัณฑ์ เท่านั้น

ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายข้อความข้างต้นแล้ว และมีความเข้าใจดีทุกประการแล้ว ยินดีเข้าร่วมในการวิจัยด้วยความเต็มใจ จึงได้ลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมนี้

.....ลงนามผู้ให้ความยินยอม

(.....) ชื่อผู้ยินยอมตัวบรรจง

วันที่เดือน.....พ.ศ.....

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย</p> <p>หน้า 3 /3</p>
--	--

ข้าพเจ้าได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการวิจัย รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียด ให้ผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัยตามนามข้างต้นได้ทราบและมีความเข้าใจดีแล้ว พร้อมลงนามลงในเอกสารแสดงความยินยอมด้วยความเต็มใจ

.....ลงนามผู้ทำวิจัย

(.....) ชื่อผู้ทำวิจัย ตัวบรรจง

วันที่เดือน.....พ.ศ.....

.....ลงนามพยาน

(.....) ชื่อพยาน ตัวบรรจง

วันที่เดือน.....พ.ศ.....

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้หนีภัยจากการสู้รบ

คำชี้แจง กรุณาตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมคำลงในช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้หนีภัยจากการสู้รบ

1.1 เพศ ชาย หญิง

1.2 อายุ.....ปี

1.3 ศาสนา พุทธ คริสต์ อิสลาม อื่น ระบุ.....

1.4 จำนวนพี่น้อง.....คน (รวมตนเอง)

1.5 อาศัยอยู่กับ ครอบครัวของตนเอง (พ่อแม่ สามี ภรรยา)

ญาติ (ลุง ป้า น้า อา พี่ชาย พี่สาว หลาน)

เพื่อน คนรู้จัก

อื่นๆ ระบุ.....

1.6 สถานภาพสมรส โสด แต่งงาน หย่าร้าง/แยกกันอยู่/หม้าย

1.7 ระดับการศึกษา ในที่นี้หมายถึง ระดับการศึกษาที่มีองค์กรช่วยเหลือเอกชนเป็นผู้จัดตั้ง
ขึ้นเองภายในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ

เกรด 1-6 (ระดับประถมศึกษา)

เกรด 7-12 (ระดับมัธยมศึกษา)

อื่นๆ ระบุ.....

1.8 จำนวนปีที่ได้รับการศึกษา.....ปี

1.9 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ.....ปี

1.10 ภูมิลำเนาเดิมจังหวัด.....ในประเทศไทยพม่า

2. ข้อมูลด้านสุขภาพ

2.1 โรคประจำตัว ระบุ.....

2.2 ความพิการ มี ไม่มี (ถ้ามี กรุณาตอบข้อ 2.3)

2.3 สาเหตุของความพิการ.....

3. ข้อมูลด้านปัจจัยในการดำรงชีวิต

3.1 ความเพียงพอของอาหาร เพียงพอ ไม่เพียงพอ

3.2 ความเพียงพอของเครื่องนุ่งห่ม เพียงพอ ไม่เพียงพอ

3.3 การรักษาพยาบาลยามเจ็บป่วยที่ใช้บ่อยที่สุด สมุนไพร
 โรงพยาบาลในพื้นที่พักพิงฯ
 ซื้อมากินเอง
 อื่นๆ ระบุ.....

3.4 การมีที่อยู่อาศัย มีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย มีที่อยู่อาศัยที่ไม่ปลอดภัย

4. ข้อมูลด้านจิตสังคมและสิ่งแวดล้อม

4.1 การได้ทำงานกับหน่วยงานต่างๆในพื้นที่พักพิงฯ ได้ทำ ไม่ได้ทำ

4.2 การมีเครือข่ายในพื้นที่พักพิงฯ บ้านแม่หละ มี ไม่มี

4.3 การมีเครือข่ายที่เดินทางไปตั้งถิ่นฐานยังต่างประเทศ

มี ระบุ..... ไม่มี

4.4 สัมพันธภาพกับเพื่อนบ้าน

มาก (มีความสนิทสนม ไว้วางใจ และช่วยเหลือกันทุกอย่างเหมือนเครือญาติ)

ปานกลาง (มีความสนิทสนม ไว้วางใจ และช่วยเหลือกันเท่าที่พอจะทำได้)

น้อย (มีความสนิทสนม ไว้วางใจ และช่วยเหลือกันเฉพาะเรื่อง)

ไม่มี (ไม่มีความสนิทสนม ไม่ไว้วางใจ และไม่ช่วยเหลือกัน)

4.5 การได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ

มาก (ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ อย่างทั่วถึง)

ปานกลาง (ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ แต่ไม่ทั่วถึง)

น้อย (ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ บางหน่วยงานเท่านั้น)

ไม่มี (ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานใดๆ)

4.6 ความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงฯ บ้านแม่หละ

มาก (มีความสะดวกสบายเป็นอย่างมาก)

ปานกลาง (มีความสะดวกสบายดี)

น้อย (มีความสะดวกสบายน้อย)

ไม่มี (ไม่ได้รับความสะดวกสบาย)

4.7 ความคาดหวังในชีวิต กรุณาเลือกข้อที่มีความคาดหวังมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย

- กลับไปยังบ้านเกิดที่ประเทศพม่า
- ไปตั้งถิ่นฐานใหม่ยังประเทศที่สาม
- อาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงต่อไป
- การได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม
- การได้ประกอบอาชีพตามความเหมาะสม
- การมีรายได้
- การได้อยู่พร้อมหน้ากับครอบครัวและบุคคลอันเป็นที่รัก
- การได้เป็นพลเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมาย
- อื่นๆ ระบุ.....

ส่วนที่ 2 แบบประเมินคุณภาพชีวิตองค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (World Health Organization Quality of Life Brief – Thai, WHOQOL-BREF-THAI) ประเมินคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบ

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการทราบถึงระดับคุณภาพชีวิต ซึ่งประกอบด้วยคุณภาพชีวิต 4 ด้าน คือ การรับรู้ทางด้านร่างกายของบุคคลซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน การรับรู้สภาพทางด้านจิตใจของตนเอง การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนเองกับบุคคลอื่น และการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต

ข้อคำถามต่อไปนี้จะถามถึงประสบการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งของท่าน ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ให้ท่านสำรวจตัวท่านเอง และประเมินเหตุการณ์ หรือความรู้สึกของท่าน และทำเครื่องหมาย / ลงในช่องคำตอบที่เหมาะสมและเป็นจริงกับตัวท่านมากที่สุด หากท่านมีความไม่สะดวกที่จะตอบทุกข้อท่านสามารถไม่ตอบข้อใดข้อหนึ่งได้ โดยที่คำตอบ มิให้เลือกทั้งหมด 5 ตัวเลือก คือ

- ไม่เลย (1) หมายถึง ท่านไม่มีความรู้สึกเช่นนั้นเลย รู้สึกไม่พอใจมาก หรือรู้สึกแย่มาก
- เล็กน้อย (2) หมายถึง ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นนานๆ ครั้ง รู้สึกเช่นนั้นเล็กน้อย รู้สึกไม่พอใจหรือรู้สึกแย่
- ปานกลาง (3) หมายถึง ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นปานกลาง รู้สึกพอใจระดับกลางๆ รู้สึกแย่อะดับกลางๆ
- มาก (4) หมายถึง ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นบ่อยๆ รู้สึกพอใจ หรือรู้สึกดี
- มากที่สุด (5) หมายถึง ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นเสมอ รู้สึกเช่นนั้นมากที่สุด หรือรู้สึกว่าสมบูรณ์ รู้สึกพอใจมาก รู้สึกดีมาก

ข้อ	ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	เล็กน้อย	ไม่มี
1	ท่านพอใจกับสุขภาพของท่าน ในตอนนี้เพียงใด					
2	การเจ็บปวดตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว ทำให้ท่านไม่สามารถทำในสิ่ง ที่ต้องการมากนักเพียงใด					
3	ท่านมีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่ง ต่างๆ ในแต่ละวันหรือไม่ (ทั้ง การงาน หรือการดำเนิน ชีวิตประจำวัน)					
4	ท่านพอใจกับการนอนหลับ ของท่านมากนักเพียงใด					
5	ท่านรู้สึกพอใจในชีวิต (เช่น มี ความสุข ความสงบ มี ความหวัง) มากน้อยเพียงใด					
6	ท่านมีสมาธิในการทำงานต่างๆ ดีเพียงใด					
7	ท่านรู้สึกพอใจในตัวเอง มากนักเพียงใด					
8	ท่านยอมรับในรูปร่างหน้าตา ของตัวเองได้ไหม					
9	ท่านรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง วิตกกังวล บ่อยแค่ไหน					
10	ท่านรู้สึกพอใจมากน้อยแค่ ไหนที่สามารถทำอะไรๆ ผ่าน ไปได้ในแต่ละวัน					
11	ท่านจำเป็นต้องไปรับการ รักษาพยาบาล ตรวจสอบสุขภาพ รับการรักษาย่างต่อเนื่อง					
12	ท่านพอใจกับความสามารถใน การทำงานได้อย่างที่เคยทำมา มากนักเพียงใด					

ข้อ	ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	เล็กน้อย	ไม่มี
13	ท่านพอใจต่อการผูกมิตรหรือ เข้ากับคนอื่น ไหม					
14	ท่านพอใจกับการได้รับความ ช่วยเหลือ สนับสนุน จาก หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ มากน้อยแค่ไหน					
15	ท่าน มีความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัย ไหมในแต่ละวัน					
16	ท่านพอใจกับสภาพความ เป็นอยู่ที่พักอาศัย ในตอนนี้ มากน้อยเพียงใด					
17	ท่านมีเงินพอใช้จ่ายตาม ความจำเป็นมากน้อยเพียงใด					
18	ท่านพอใจที่จะสามารถเข้าถึง การบริการด้านสาธารณสุข ตามความจำเป็นเพียงใด					
19	ท่านได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่ จำเป็นในชีวิตแต่ละวันมาก น้อยเพียงใด					
20	ท่านมีโอกาสได้พักผ่อน คลาย เครียดมากน้อยเพียงใด					
21	สภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพ ของท่านมากน้อยแค่ไหน					
22	ท่านมีความสะดวกสบายใน การเดินทาง ในพื้นที่พักพิงฯ มากน้อยแค่ไหน					
23	ท่าน รู้สึกว่าชีวิต ท่าน มี ความหมายมากน้อยเพียงใด					
24	ท่านสามารถไปไหนมาไหน ด้วยตนเองได้ดีเพียงใด					

ข้อ	ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	เล็กน้อย	ไม่มี
25	ท่านพอใจในชีวิตทางเพศของท่านแค่ไหน (ชีวิตทางเพศหมายถึง เมื่อเกิดความรู้สึกทางเพศขึ้นแล้วท่านมีวิธีการทำให้ผ่อนคลายลงได้ รวมถึง การช่วยตัวเอง หรือ การมีเพศสัมพันธ์)					
26	ท่านคิดว่าท่านมีคุณภาพชีวิต (ชีวิตความเป็นอยู่) อยู่ในระดับใด					

ภาคผนวก ก

 <p>กระทรวงสาธารณสุข จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ဆေးပညာဌာန ကျူးလားလွန်းကွန်း</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Information sheet for research participant) သုတေသနလုပ်ငန်းပါဝင်သူများအတွက်အချက်အလက်စာစောင် စာမျက်နှာ 1-7</p>
---	---

သုတေသနခေါင်းစဉ်။ Ministry of interior (လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန) နှင့် UNHCR(ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့) များဆိုင်ရာ မဟာမင်းကြီးရုံး) သို့ မှတ်ပုံတင်ပြီး ထောင်စွဲယမ်းမြို့နယ်၊ တာ(၆)ခရိုင်ရှိ မယ်လကျေးရွာ၌ ခိုလှုံနေထိုင်သော စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များ၏ အသက်ရှင်နေထိုင်မှု အဆင့်အတန်း။

သုတေသနပြုလုပ်သူ၏ အမည် ချဉ်းဖေ၊ ဣရိယို

လိပ်စာ အမှတ် (182)၊ ရပ်ကွက် ၂၊ မိုးကုကျေးရွာ၊ မိုးဆောက်မြို့၊ တာ(၆)ခရိုင် 63110

ဖုန်းနံပါတ် 0865903549

အကြောင်းအရာ။ သုတေသနလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်သူများအားလုံး သိစေရန်။

သင့်ကို သုတေသနလုပ်ငန်းတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ရန် တောင်းဆိုခြင်း အကြောင်းအရင်းမှာ သင်သည် မယ်လကျေးရွာ၊ ထောင်စွဲယမ်းမြို့နယ်၊တာ(၆)ခရိုင်ရှိ မယ်လစခန်းတွင် ခိုလှုံနေထိုင်သူဖြစ်ပြီး အဆိုပါစခန်းတွင် နေထိုင်သူများသည် စစ်ပြေး ဒုက္ခသည်များဖြစ်ကြပြီး အသက်(၁၈-၆၀)နှစ်ရှိ သူများဖြစ်ကာ ဆက်ဆံပြောဆိုနိုင်ကြသောသူများဖြစ်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် သင်သည် အဆိုပါ သုတေသနလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်ရန်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မချမီ ဤသုတေသန၏ အကြောင်းအရာများကို ကောင်းစွာ နားလည်ထားပြီးဖြစ်သည်။ သင်သည် သုတေသန ပြုလုပ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းနှင့် အချက်အလက်များကို သုတေသနပြုလုပ်သူမှ ဤစာရွက်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ရှင်းလင်းခဲ့ရာ သင်ကောင်းစွာ နားလည်သဘောပေါက်သည်။ အကယ်၍ သင်မေးခွန်းများရှိခြင်း သို့မဟုတ် အကြောင်းအရာများကို ပိုမိုသိလိုပါကသုတေသနလုပ်ငန်းပြုလုပ်သူအားမေးမြန်းနိုင်ပါသည်။

သင်သည် ဤသုတေသနလုပ်ငန်းပြုလုပ်ရာ၌ ပူးပေါင်းပါဝင်ရာတွင် သင့်၏မိသားစု၊ ယုံကြည်သောပုဂ္ဂိုလ်(သို့)ကိုယ်ပိုင်ဆရာဝန်ထံမှ အကြံဉာဏ်ကို တောင်းဆိုနိုင်ပါသည်။ သင်သည် သုတေသနလုပ်ငန်းပြုလုပ်ခြင်း၌ ပါဝင်ရာတွင် လုံလောက်သောအချိန် အပြည့်အဝရရှိပြီး လွတ်လပ်စွာ

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ဆေးပညာဌာန ကျူးလားလွန်းကွန်း</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย (Information sheet for research participant) သုတေသနလုပ်ငန်းပါဝင်သူများအတွက်အချက်အလက်စာစောင် စာမျက်နှာ 2-7</p>
--	---

ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အကယ်၍ သင်သည် သုတေသနတွင် ပါဝင်ရန် သဘောတူလျှင် သဘောတူညီကြောင်း ဤစာရွက် စာတမ်းတွင် လက်မှတ်ထိုးပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။

သုတေသနလုပ်ငန်းပြုလုပ်ရသည့်အကြောင်းအရင်း

ဒီကနေ့ ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် စစ်မက်ဖြစ်ပွားခြင်းများဖြစ်၍ တိုင်းသူပြည်သားများ လုံခြုံတည်မြဲသောနေရာသို့ ထွက်ပြေးရပြီး ကိုယ့်အိုးအိမ်တိုင်းပြည်မှ သူတစ်ပါးနိုင်ငံသို့ ရွှေ့ပြောင်းရ၍ စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များ ဖြစ်ကြပြီး ကိုယ်လက်ထိခိုက် ဒဏ်ရာရရှိခြင်း၊ စိတ်ထိခိုက်ခြင်း၊ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်းနှင့် ကြောက်ရွံ့ခြင်းများကို ကြုံတွေ့နေရပါသည်။

ယခင်က လူအများစုသည် လူသေမှုအရေအတွက်များအား စိတ်ဝင်စားကြပြီး၊ ပြင်းထန်သောအဖြစ်အပျက်များကြောင့် ကိုယ်ခန္ဓာနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တုန်လှုပ်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ရောဂါများဖြစ်သော (Trauma)များကြောင့် ဖြစ်ကြသည်။ သို့သော် ယခု လက်ရှိခေတ်တွင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ(Psychosocial)နှင့် စိတ်ကျန်းမာရေး(Mental health) အား ပို၍စိတ်ဝင်စားမှုရှိလာခဲ့ကြသည်။ ယခု သုတေသနလေ့လာမှုသည် မယ်လကျေးရွာ၊ ထစောင်ယမ်းမြို့၊ တာ(ခါ)ခရိုင်ရှိ မယ်လဒုက္ခသည်စခန်း၌ ခိုလှုံနေထိုင်ကြသော စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များ၏ အသက်ရှင်နေထိုင်မှု အဆင့်အတန်းဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများအား လေ့လာမည်ဖြစ်သည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးဖြစ်သော ထိုင်းအစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများအား စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များ၏ အသက်ရှင်နေထိုင်မှု နည်းလမ်းနှင့် အဆင့်အတန်းအား သဘောပေါက်နားလည်ရန်နှင့် အနာဂတ်တွင် အခြားအကြောင်းအရာများ လေ့လာသင်ယူရာတွင် လမ်းညွှန်စေရန်နှင့် ကိုးကားရန်အတွက် လေ့လာခြင်းဖြစ်သည်။

သုတေသနစီမံကိန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

မယ်လကျေးရွာ၊ ထစောင်ယမ်းမြို့နယ်၊ တာ(ခါ)ခရိုင်ရှိ မယ်လဒုက္ခသည်စခန်းတွင် ခိုလှုံနေထိုင်သော စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များ၏ အသက်ရှင်နေထိုင်မှု အဆင့်အတန်းနှင့် သက်ဆိုင်သောအကြောင်းအရာများကို သုတေသနပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုလေ့လာရေးမှ ရရှိသောရလဒ်သည် အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးဖြစ်သော ထိုင်းအစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများအား စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များ၏ အသက်ရှင်နေထိုင်မှု နည်းလမ်းနှင့်

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ဆေးပညာဌာန ကျူးလားလွန်းကွန်း</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย (Information sheet for research participant) သုတေသနလုပ်ငန်းပါဝင်သူများအတွက်အချက်အလက်စာစောင် စာမျက်နှာ 3-7</p>
--	---

တိုက်ပွဲမှ အသက်ရှင်နေထိုင်သော ဒုက္ခသည်တို့၏ အခြေအနေများနှင့် ကြုံတွေ့ရသော အခက်အခဲများကို နားလည်သဘောပေါက်လာစေရန်နှင့် အနာဂတ်တွင် အခြားသော အကြောင်းအရာများအား

လေ့လာသင်ယူရာတွင် လမ်းညွှန်စေရန်နှင့် ကိုးကားရန်ဖြစ်သည်။ ဤသုတေသနလုပ်ငန်းတွင်ပူးပေါင်းပါဝင်သူ စုစုပေါင်း(၁၁၀)ဦး ရှိသည်။

လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်နှင့် ပတ်သက်သော သုတေသနလုပ်ငန်း

သင်သည် သင့်တော်သော အရည်အချင်းရှိပြီး ပူးပေါင်းပါဝင်ရန် သဘောတူညီခဲ့လျှင် ရှင်းလင်းချက်အသေးစိတ်အား လက်ခံရရှိမည် ဖြစ်သည်။ သင်သည် (Inclusion criteria) ဖြင့် ပါဝင်ရန်ရွေးချယ်ခံရမည်ဖြစ်ပြီး (Exclusion criteria) ဖြင့် ထွက်သွားသော အခါ၌လည်း ရွေးချယ်ခံရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုစမ်းသပ်ခြင်းအား အောင်မြင်သောသူသည် ပုဂ္ဂိုလ်အကြောင်းအရာ မေးခွန်းဖောင်နှင့်

ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးဌာန အသက်ရှင်နေထိုင်မှုအဆင့်အတန်း ထိုင်းဘာသာရပ်- မြန်မာဘာသာဖြင့်ပြန်ထားသောဖောင် (World Health organization Quality of life-Brief WHOQOL- BREF-THAI) ကိုရရှိမည်။ မေးခွန်းများဖြေဆိုရာတွင် ကိုယ်တိုင်ဖြေဆိုရမည်ဖြစ်ပြီး မေးခွန်းများကို နားမလည်ခြင်း(သို့) ဘာသာစကားအခက်အခဲ

ရှိခဲ့ပါက မြန်မာစကားနှင့် ကရင်စကားအသင့်အတင့် ပြောနိုင်သောသုတေသနပြုလုပ်သူအား မေးမြန်းနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ထိုင်းစကား၊ မြန်မာစကားနှင့် ကရင်စကားပြောဆိုနိုင်သော သုတေသနအကျ(၂)ဦးသည် သုတေသနပြုလုပ်နေသော အချိန်ကာလ ၃၀-၄၀ မိနစ်အတွင်း ရှိနေမည်ဖြစ်ပြီး သင်သည် တစ်ကြိမ်တည်းသာလျှင် သုတေသနပြုလုပ်ခံရမည်ဖြစ်သည်။

သင်သိသင့်သော အရေးကြီးသည့် အကြောင်းအရာမှာ ဤသုတေသနလုပ်ငန်း၌ ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်းဖြင့် သင်သည် မည်သည့် ထိခိုက်နစ်နာမှုများကိုမျှ ရရှိမည်မဟုတ်ကြောင်းနှင့် အထူးအခွင့်အရေးလည်း ရှိမည်မဟုတ်ပါ။ သင်နှင့်သက်ဆိုင်သော အကြောင်းအရာများသည် သုတေသနပြုလုပ်သူမှ လျှို့ဝှက်ထားမည်ဖြစ်ပြီး သင်၏ရုပ်ပုံတစ်ခုတည်းသာ သုတေသန ပြုလုပ်ရာတွင် ဖော်ပြမည်ဖြစ်သည်။

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ဆေးပညာဌာန ကျူးလားလွန်းကွန်း</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Information sheet for research participant) သုတေသနလုပ်ငန်းပါဝင်သူများအတွက်အချက်အလက်စာစောင် တမျက်နာ 4-7</p>
--	---

သုတေသနလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်မည့် စေတနာဝန်ထမ်း၏ တာဝန်ဝတ္တရား

ဤသုတေသနသည် အောင်မြင်သော သုတေသနဖြစ်ရန်အတွက် သုတေသနပြုလုပ်သူမှ သင့်အား ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်းဖြင့် ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း တိကျစွာလိုက်နာရန် တောင်းဆိုမည်ဖြစ်၍ မေးခွန်းများ ဖြေဆိုနေစဉ်တွင် မရှင်းသောမေးခွန်းရှိပါက သုတေသနပြုလုပ်သူအား ပြန်လည်မေးမြန်းနိုင်သည်။

ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသောဘေးအန္တရာယ်များ

အသက်ရှင်နေထိုင်မှု အဆင့်အတန်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဆန်းစစ်ချိန်တွင် သင့်၌ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော ဘေးအန္တရာယ်များမှာ ဥပမာ- အချိန်ကုန်ခြင်း၊ စိတ်ညစ်ခြင်း၊ စိတ်ဖိစီးခြင်း၊ စိတ်မချမ်းမသာမှုဖြစ်ခြင်း၊ အဆင်မပြေခြင်း၊ နေမကောင်းခြင်း၊ ခေါင်းကိုက်ခြင်းနှင့် ကိုယ်ခန္ဓာကိုက်ခဲခြင်းများ ဖြစ်နိုင်စေပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ပါက သုတေသနပြုလုပ်သူအား ချက်ချင်းအသိပေးပါ။ အကယ်၍ အသက်ရှင်နေထိုင်မှု အဆင့်အတန်း ဆန်းစစ်ချိန်၌ စိတ်မချမ်းသာခြင်း၊ စိတ်ညစ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်ခန္ဓာတစ်ခုခုဖြစ်ခဲ့ပါက သုတေသနပြုလုပ်သူမှ အောက်ပါအချက်များ ကူညီမည်ဖြစ်သည်။

၁. ဆန်းစစ်ခြင်းအားချက်ခြင်းရပ်ခြင်း။

၂. လွတ်လပ်သောနေရာတွင်အနားယူခြင်း။

၃. သင့်တော်သော နည်းပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် အနားယူခြင်း၊ ဥပမာ - ထွက်သက်ဝင်သက်လေ့ကျင့်ခြင်း၊ ကိုယ်လက်လေ့ကျင့်ခြင်း၊ အတွေးအာရုံလေ့ကျင့်ခြင်း (သို့) စိတ်သက်တောင့်သက်သာဖြစ်အောင် နည်းလမ်းများ ပြုလုပ်ပေးမည်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဖော်ပြထားသော ဘေးအန္တရာယ်များ သို့မဟုတ် အခြားသောဘေးအန္တရာယ်များ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါက သုတေသန ပြုလုပ်သူအား အသိပေးနိုင်ပါသည်။

အကျိုးကျေးဇူးများ

ဤသုတေသနတွင် ပါဝင်ခြင်းအားဖြင့် မည်သည့်အကျိုးကျေးဇူးကိုမျှ ရရှိမည်မဟုတ်ပါ။ သို့သော် သုတေသနလေ့လာခြင်းမှ ရရှိသော အချက်အလက်များသည် ထိုင်းအစိုးရအဖွဲ့အစည်းဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်စေ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးများအား အသက်ရှင်နေထိုင်မှုနည်းလမ်းများနှင့်

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ဆေးပညာဌာန ကျူးလားလွန်းကွန်း</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย (Information sheet for research participant) သုတေသနလုပ်ငန်းပါဝင်သူများအတွက်အချက်အလက်စာစောင် စာမျက်နှာ 5-7</p>
--	---

စစ်ဖြစ်ပွားမှုကြောင့် ဒုက္ခသည်အဖြစ် ခိုလှုံနေထိုင်နေသော စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များ၏ အခက်အခဲအမျိုးမျိုးအား သဘောပေါက်နားလည်လာစေရန်နှင့် အခြားအကြောင်းအရာများအား လေ့လာသင်ယူရာတွင် လမ်းညွှန်စေရန်နှင့် ကိုးကားရန်ဖြစ်သည်။

သုတေသနပြုလုပ်နေစဉ် သင်လုပ်ရမည့်အရာများ

သင့်သည် အောက်ပါအတိုင်း ပြုလုပ်ရန် တောင်းဆိုလိုပါသည်။

- သင်သည် မေးခွန်းဖြေဆိုရာ၌ စစ်မှန်သောအဖြေများ ဖြေဆိုရန်
- သုတေသနပြုလုပ်နေစဉ် ပုံမှန်မဟုတ်သော ရောဂါလက္ခဏာဖြစ်ပေါ်လာပါက သုတေသနပြုလုပ်သူအားအကြောင်းကြားရန်

သုတေသနလုပ်ငန်းပါဝင်ရာ၌ကုန်ကျမှုများရှိပါသလား။

- သုတေသနလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်ရာ၌ မည်သည့်ကုန်ကျစရိတ်မျှ ပေးဆောင်ရန်မလိုပါ။

သုတေသနလုပ်ငန်းတွင်ရရှိနိုင်မည့်အကျိုးခံစားခွင့်

သင်သည် သုတေသနလုပ်ငန်း၌ ပါဝင်ခြင်းအားဖြင့် ငွေကြေးများ ရရှိမည်မဟုတ်ပါ။ သို့သော် သင့်အချိန်ကုန်ခြင်း၊ မပြေလည်ခြင်း၊ အဆင်မပြေခြင်းကြောင့် လက်ဆောင်အဖြစ် တစ်ဦးလျှင် လွယ်အိပ် (၁) လုံး ရရှိမည်ဖြစ်သည်။

သုတေသနပါဝင်ခြင်းနှင့် ပြီးဆုံးခြင်း

သင်သည် သုတေသနလုပ်ငန်း၌ ပါဝင်ခြင်းသည် သင့်၏ဆန္ဒဖြင့် ပါဝင်ခြင်းဖြစ်ရမည်။ မိမိဆန္ဒ မပါပါက အချိန်မရွေး သုတေသနပါဝင်မှုအား ရပ်ဆိုင်းနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ ရပ်ဆိုင်းခြင်းသည် သင့်အား မည်သည့်ထိခိုက်နစ်နာမှုမျှ ဖြစ်စေမည်မဟုတ်ပါ။ သင့်အား သုတေသနပြုလုပ်သူမှ သင်၏လုံခြုံမှုအတွက် ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်းမှ ပယ်ဖျက်လိုက်ခြင်း (သို့) သုတေသန ပုံပိုးပေးသူမှ သုတေသနပြုလုပ်ခြင်းအား ရပ်ဆိုင်းခြင်း (သို့) အောက်ပါ ဖော်ပြချက်အကြောင်းကြောင့်ပယ်ဖျက်ခြင်းရှိမည်။

- သင်သည် ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း လိုက်နာမှုမရှိခြင်း၊

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ဆေးပညာဌာန ကျူးလားလွန်းကွန်း</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Information sheet for research participant) သုတေသနလုပ်ငန်းပါဝင်သူများအတွက်အချက်အလက်စာစောင် စာမျက်နှာ 6-7</p>
--	---

- အသက်ရှင်နေထိုင်မှု အဆင့်အတန်းဆန်းစစ်ချိန်တွင် ပုံမှန်မဟုတ်သော ရောဂါလက္ခဏာဖြစ်ပေါ်လာခြင်း။

အချက်အလက်များ လျှို့ဝှက်စွာ ထိန်းသိမ်းပေးခြင်း

အချက်အလက် ထုတ်ဖော်ရာတွင် သင်၏အကြောင်းအရာများအား လျှို့ဝှက်ထားမည်။ အကယ်၍ သုတေသနလုပ်ငန်းမှ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမှု ပြုလုပ်ခဲ့ပါက သုတေသနလုပ်ငန်းမှ သင်၏အမှတ်စဉ်ကိုသာ အသုံးပြုပြီး သင့်၏အမည်နှင့် နေရပ်လိပ်စာများကို လျှို့ဝှက်ထားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသုတေသနလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်ပြီးနောက် ပယ်ဖျက်ချင်ပါက သင့်နှင့်သက်ဆိုင်သော အချက်အလက်များအား ဆက်လက်သိမ်းဆည်းခြင်း ပြုလုပ်မည်မဟုတ်ပါ။ သို့ရာတွင် သင့်၏ကျန်ရှိသော အချက်အလက်များကို သုတေသနလုပ်ငန်း သုံးသပ်ရာတွင် အသုံးပြုမည်ဖြစ်သည်။ သင်သည် သုတေသနလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်ခြင်းမှ ပယ်ဖျက်ခဲ့လျှင် ထပ်မံပါဝင်နိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် အသုံးပြုလိုသော အချက်အလက်မှအပ သင်၏ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အချက်အလက်များကို သိမ်းဆည်းထားမည်မဟုတ်ပါ။

ထိုခွင့်ပြုချက်အား ပယ်ဖျက်စေလိုပါက ချမ်းသာ ဓမ္မစိုက် , ကျူးလားလွန်းကွန်းတက္ကသိုလ်- ဖရမ်းလမ်းမ 4 ပထမပိုင်းခရိုင် (10330) ဘန်ကောက်မြို့ရှိ စိတ်ရောဂါကုသမှုဌာနသို့ စာရေးနိုင်ပါသည်။

သုတေသနပါဝင်သူ၏ အခွင့်အရေး

- သင်သည် သုတေသနပါဝင်သောသူ တစ်ယောက်အနေဖြင့် အောက်ပါအခွင့်အရေးများကို ရရှိမည်ဖြစ်သည်။
၁. သင်သည် သုတေသနပုံစံနှင့် ရည်ရွယ်ချက်ကို သိရမည်။
 ၂. သင်သည် ဆရာဝန်ထံမှ သုတေသနစည်းကမ်းချက် ၊ ဤသုတေသနပြုလုပ်ရာ၌ အသုံးပြုသော အသက်ရှင်နေထိုင်မှု အဆင့်အတန်း မေးခွန်းဖောင်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ညွှန်ကြားချက်ရရှိမည်။
 ၃. သင်သည် သုတေသနပြုလုပ်ခြင်းမှ ရရှိမည့်ဘေးအန္တရာယ်များကို သိရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။
 ၄. သင်သည် သုတေသနပြုလုပ်ခြင်းမှ ရရှိမည့်အကျိုးကျေးဇူးများကို သိရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။
 ၅. သင်သည် သုတေသနလုပ်ငန်း(သို့) နည်းလမ်းများအား မေးမြန်းရန် အခွင့်အရေး အပြည့်အဝရရှိမည်။
 ၆. သင်သည် သုတေသနလုပ်ငန်း၌ ပါဝင်သော်လည်း အချိန်မရွေးပယ်ဖျက်နိုင်သည်ကို နားလည်ပြီး သုတေသနလုပ်ငန်းမှ ပယ်ဖျက်ခြင်းအားဖြင့် မည်သည့်ထိခိုက်နစ်နာမှုမျှ ရရှိမည်မဟုတ်ကြောင်းကို သိရှိမည်။
 ၇. သဘောတူညီချက်စာချုပ်ကို သင်ရရှိမည်။

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ဆေးပညာဌာန ကျူးလားလွန်းကွန်း</p>	<p>เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย (Information sheet for research participant) သုတေသနလုပ်ငန်းပါဝင်သူများအတွက်အချက်အလက်စာစောင် စာမျက်နှာ 7-7</p>
--	---

၈. သင်သည် သုတေသနလုပ်ငန်း၌ ပါဝင်ခြင်း/မပါဝင်ခြင်းကို သင်ကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သုတေသနလုပ်ငန်း၌ ပါဝင်ရာတွင် သင်၏အခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး မေးခွန်းများရှိပါက သုတေသနပြုလုပ်သူအား ဖုန်းနံပါတ် ၀၈၆-၅၉၀-၃၅၄၉ ကို (၂၄) နာရီဆက်သွယ်မေးမြန်းနိုင်ပါသည်။ သုတေသနပြုလုပ်သူသည် ဤစာစောင်၌ ဖော်ပြချက်အရ လိုက်နာမှု မရှိပါက အကြံပေးနာယကထံသို့ တင်ပြနိုင်ပါသည်။ ပေးပို့နိုင်သည့်နေ့ရပ်လိပ်စာမှာ ဆေးပညာဌာန ကျူးလားလွန်းကွန်း တက္ကသိုလ်၊ အားနားဒန်းမဟီဒွန်းအဆောက်အအုံ အထပ်(၃) ကျူးလားလွန်းကွန်းဆေးရုံ ဖရမ်းလမ်းမ (၄) ပါထူးဝန်း ဘန်ကောက် ၁၀၃၃၀ (ဖုန်းနံပါတ် ၀-၂၂၅၆-၄၄၅၅ ဆက်လက်နှိပ်ရာ ၁၄. ၁၅) သို့ ရုံးချိန်တွင်မေးမြန်းနိုင်ပါသည်။

ပူးပေါင်းပါဝင်သောကြောင့် အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

.....

 <p>กรมแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ဆေးပညာဌာနကျွမ်းကျွမ်းကွင်း</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย သုတေသနစီမံကိန်း၌ပါဝင်ရန်သဘောတူညီချက်စာချုပ်</p> <p>စာမျက်နှာ 1/3</p>
---	--

သုတေသနအကြောင်းအရာ။ ။ Ministry of interior(လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန) and UNHCR(ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများဆိုင်ရာမဟာမင်းကြီးရုံး) သို့မှတ်ပုံတင်စာရင်းတင်သွင်းပြီး ထဆောင်ယမ်းမြို့နယ်၊ တာ(၆)ရိုင်ရှိ မယ်လကျေးရွာ၌ ခိုလှုံနေထိုင်သောစစ်ပြေးဒုက္ခသည်များ၏ အသက်ရှင်နေထိုင်မှု အဆင့်အတန်း။

ခွင့်ပြုသောရက်စွဲ။ ။ ရက်.....လ.....ခုနှစ်.....
ကျွန်တော်/ကျွန်မ.....နေရပ်လိပ်စာ.....သည်
ဤသုတေသနလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပူးတွဲစာရွက်၌ ရှိသောအကြောင်းအရာများကို ဤရက်စွဲ.....တွင် ဖတ်ခဲ့ပြီး ၎င်းသုတေသနလုပ်ငန်း၌ ပါဝင်ရန် သဘောတူညီပါသည်။

ကျွန်တော်/ကျွန်မသည် သုတေသနလုပ်ငန်းနှင့် သက်ဆိုင်သောအကြောင်းအရာနှင့်အတူတကွ ကျွန်တော်/ကျွန်မ၏ လက်မှတ်နှင့် ရက်စွဲပါသော သဘောတူညီချက် စာချုပ်မိတ္တူအား လက်ခံရရှိပါသည်။ ထို့ပြင် ကျွန်တော်/ကျွန်မသည် သုတေသနပြုလုပ်သူထံမှ သုတေသနလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ အချိန်ကာလ၊ သုတေသနလုပ်ငန်းမှရရှိမည့် ဘေးအန္တရာယ်၊ အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် ကုသမှုနည်းလမ်းများကို လက်မှတ်ထိုးမီ အသေးစိတ်ရှင်းပြခြင်းကို လက်ခံရရှိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော်/ ကျွန်မသည် နားမလည်သောအကြောင်းအရာနှင့် နားမလည်သောမေးခွန်းများ မေးမြန်းရာတွင် အချိန်ပြည့်အဝရရှိပြီး သုတေသနပြုလုပ်သူမှ ကျွန်တော်/ကျွန်မအား နားလည်သည့်အထိ စိတ်ရှည်စွာရှင်းပြပြီး ကျွန်တော်/ကျွန်မကောင်းစွာနားလည်သဘောပေါက်ခဲ့ပါသည်။

သုတေသန အချက်အလက်ကောက်ခံသောနည်းလမ်းမှာ မေးခွန်းဖောင်များ ဖြေဆိုရမည်ဖြစ်ပြီး မေးခွန်းများနားမလည်ခြင်း (သို့)ဘာသာစကားအခက်အခဲရှိခဲ့ပါက မြန်မာစကားနှင့် ကရင်စကားအသင့်အတင့် ပြောတတ်သော သုတေသနပြုလုပ်သူနှင့် တိုင်းစကား၊ မြန်မာစကားနှင့် ကရင်စကားပြောနိုင်သော သုတေသနအကူ(၂)ဦးတို့မှ အကူအညီပေးမည်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်/ကျွန်မသည် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုမှ ငြင်းပယ်ချင်သောဆန္ဒရှိပါက အချိန်မရွေး ငြင်းပယ်နိုင်ပါသည်။ အချက်အလက်များကို စိစစ်ရာတွင် သုတေသနပြုလုပ်သူသည် ပါဝင်သူတစ်ဦးချင်းစီ၏ အချက်အလက်အား လျှို့ဝှက်ထားမည်ဖြစ်ပြီး အချက်အလက်ဖော်ပြရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ပုံကိုသာ ဖော်ပြနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

 <p>คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ဆေးပညာဌာနကျွမ်းကျင်ရေးကွန်း</p>	<p>เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย သုတေသနစိမ့်ကိန်း၌ပါဝင်ရန်သဘောတူညီချက်စာချုပ်</p> <p>စာမျက်နှာ 2/3</p>
--	---

သုတေသနလုပ်ငန်းမှဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်စေမည့် စိတ်ညစ်ခြင်း၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်းများရှိခဲ့ပါက သုတေသနပြုလုပ်သူမှ ဆေးကုသမှုစသော ကုန်ကျမှုများအား တာဝန်ယူမည်ကို ကျွန်ုပ်အားအသိပေးသည်။ သုတေသနလုပ်ငန်းအား ပါဝင်သော ဆန္ဒမရှိပါက အကြောင်းအရင်းတင်ပြရာမလိုဘဲ အချိန်မရွေး ငြင်းပယ်နိုင်ကြောင်းနှင့် ထိုငြင်းပယ်ခြင်းသည် ကျွန်ုပ်၏ မည့်သည့်အခွင့်အရေးကိုမျှ ထိခိုက်မည်မဟုတ်ပါ။ သုတေသနပြုလုပ်သူသည် ကျွန်ုပ်၏ အချက်အလက်များကို လျှို့ဝှက်ထားမည်ကို အာမခံချက်ပေးခဲ့ပြီး ကျွန်ုပ်ထံမှ ခွင့်ပြုချက်ရရှိခဲ့မှသာလျှင် ထုတ်ဖော်မည်ဖြစ်သည်။

ထို့အပြင် ဤသုတေသနလုပ်ငန်းနှင့် သက်ဆိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်နှင့် နာယကများသာ အချက်အလက်စိစစ်ရာတွင် ကျွန်ုပ်ထံမှ ခွင့်ပြုချက်ရရှိ မည်။သို့သော် ထိုတိကျမှန်ကန်မှု စစ်ဆေးခြင်း ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုဖြစ်မှသာလျှင် ကျွန်ုပ်၏အချက်အလက်များအား စစ်ဆေးရန် သဘောတူညီပါမည်။ကျွန်ုပ်မှ သုတေသနလုပ်ငန်းပါဝင်ရာတွင် ငြင်းပယ်ပြီးနောက် ကျွန်ုပ်၏အချက်အလက်များ ထပ်မံသိမ်းဆည်းမှုမရှိကြောင်းနှင့် ကျွန်ုပ်၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အချက်အလက်များနှင့် ကျွန်ုပ်အား ထိခိုက်နစ်နာမည့် အကြောင်းအရာများ သုတေသနပြုလုပ်သူမှ ပယ်ဖျက်ရမည် ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်၏အချက်အလက်များ စိစစ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် ငြင်းပယ်လိုသော ဆန္ဒရှိပါက သုတေသနပြုလုပ်သူအား အကြောင်းကြားပြီး ပြုလုပ်နိုင်ကြောင်းကိုလည်း နားလည်ထားပြီးဖြစ်သည်။ကျွန်ုပ်၏အချက်အလက်များသည် သုတေသနပြုလုပ်ရာတွင် အမည်ထုတ်ဖော်မှုမရှိခြင်းကို နားလည် သဘောပေါက်ကြောင်းနှင့် ကျွန်ုပ်၏အချက်အလက်များကို အချက်အလက် စုဆောင်းသည့်ဖောင်/ကွန်ပျူတာထဲတွင် သိမ်းဆည်းခြင်း၊ အချက်အလက်စိစစ်ခြင်းနှင့် ပညာရေးပိုင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်တင်ပြခြင်း ၊အနာဂတ်၌ ဆေးပညာပိုင်း ဆိုင်ရာနှင့် ဆေးဝါးဖော်စပ်ရာတွင် ကိုးကားအသုံးပြုနိုင်သည်။

ကျွန်ုပ်သည် အကြောင်းအရာများကို ကောင်းစွာနားလည်မှုရှိကြောင်းနှင့် ဤသုတေသနလုပ်ငန်း၌ ပါဝင်ရန် သဘောတူညီကြောင်း သဘောတူညီချက်စာချုပ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးပါသည်။

..... ပါဝင်သူလက်မှတ်

(.....) ပါဝင်သူအမည်

ရက်စွဲ.....လ.....ခုနှစ်.....

 <p> คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ဆေးပညာဌာနကျွမ်းကျင်ရေးကွန်း </p>	<p> เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย သုတေသနစီမံကိန်း၌ပါဝင်ရန်သဘောတူညီချက်စာချုပ် </p> <p style="text-align: right;">စာမျက်နှာ 3/3</p>
---	--

ကျွန်ုပ်သည် ပါဝင်သူအား သုတေသနပြုလုပ်နည်း၊ သုတေသနပြုလုပ်ခြင်းမှ ရရှိမည့်ဘေးအန္တရာယ်နှင့် အကျိုးကျေးဇူးများ နားလည်အောင် ရှင်းပြပြီး ပါဝင်သူမှ ကောင်းစွာ နားလည်သဘောပေါက်ပြီးကြောင်း သိရှိသောကြောင့် သဘောတူညီချက်စာချုပ်၌ လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း ဖြစ်သည်။

..... သုတေသနပြုလုပ်သူလက်မှတ်

(.....)သုတေသနပြုလုပ်သူအမည်

ရက်စွဲ.....လ.....ခုနစ်.....

..... သက်သေလက်မှတ်

(.....) သက်သေအမည်

ရက်စွဲ.....လ.....ခုနစ်.....

ภาคผนวก ง

သုတေသနမေးခွန်းများ

အပိုင်း ၁. စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များ ကိုယ်ပိုင်အကြောင်း

ရှင်းလင်းချက်ကျေးဇူးပြု၍သင့်၏အဖြေများအားဤလက္ခဏာ ✓ဖြင့်ဘောင်တွင်း □ သို့မဟုတ်ကွက်လပ်ရှိသောနေရာတွင်ဖြည့်စွက်ပေးပါ။

၁. စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များ၏ ကိုယ်ပိုင်အကြောင်းအရင်း

- ၁.၁ လိင် ယောက်ျား မိန်းမ
- ၁.၂ အသက်.....နှစ်
- ၁.၃ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ခရစ်ယန် အီစလာန် အခြားဖော်ပြပါ.....
- ၁.၄ မောင်နှမ.....ဦး (ကိုယ်တိုင်အပါအဝင်)
- ၁.၅ မည်သူနှင့်နေထိုင်သနည်း။
 - ကိုယ့်မိသားစု (အမေယောက်ျားမိန်းမ)
 - ဆွေမျိုး (ဦးလေး၊အဒေါ်၊အစ်ကို၊အစ်မ၊တူ)
 - အသိသူငယ်ချင်း
 - အခြားဖော်ပြပေးပါ.....

- ၁.၆ အိမ်ထောင်ရှိမရှိ အပျို/လူပျို အိမ်ထောင်ရှိ ကွာရှင်းခြင်း/ကွဲနေခြင်း/ မုဆိုးမ/မုဆိုးဖို
- ၁.၇ ပညာအရည်အချင်း (ဆိုလိုခြင်းမှာ စခန်းအတွင်း၌ ရှိသောကျောင်း)
 - အတန်း ၁-၆ (အလယ်တန်းကျောင်း)
 - အတန်း ၇- ၁၂ (အထက်တန်းကျောင်း)
 - အခြားဖော်ပြပေးပါ.....

- ၁.၈ ပညာသင်ယူသည့်နှစ်ပေါင်း.....ခုနှစ်
- ၁.၉ စခန်း၌ နေထိုင်သည့်အချိန်ကာလ.....နှစ်
- ၁.၁၀ မွေးရပ်ဒေသခရိုင်..... မြန်မာပြည်

၂. ကျန်းမာရေးအချက်အလက်

- ၂.၁ နာတာရှည်ရောဂါဖော်ပြပါ.....
- ၂.၂ မသန်မစွမ်းခြင်း ရှိ မရှိ (ရှိခဲ့သော် မေးခွန်းနံပါတ် ၂.၃ ကိုဖြေဆိုပါ)
- ၂.၃ မသန်မစွမ်းသည့် အကြောင်းအရင်း
- ၃. စားဝတ်နေရေးအကြောင်းအရာ

၃.၁ အစားအစာ လုံလောက်မှု ရှိ မရှိ

၃.၂ အဝတ်အစား လုံလောက်မှု ရှိ မရှိ

၃.၃ ဖျားနာသောအခါ ဆေးကုသသောနည်းလမ်းအများဆုံး

- တောဆေး/ပိန်းတောဆေး
- မယ်လစခန်းရှိဆေးရုံသို့
- ကိုယ်တိုင်ဆေးဝယ်ခြင်း
- အခြားဖော်ပြပါ.....

၃.၄ မှီခိုရန်နေရာရှိခြင်း လုံခြုံမှုရှိသော မှီခိုရန်နေရာ လုံခြုံမှုမရှိသော မှီခိုရန်နေရာ

၄. လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အချက်အလက်

- ၄.၁ စခန်းအတွင်း အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးနှင့် အလုပ်တွဲလုပ်သည်။ လုပ် မလုပ်
- ၄.၂ မယ်လစခန်းတွင် ဆွေမျိုးရှိသည် ရှိ မရှိ
- ၄.၃ တတိယနိုင်ငံ၌ ဆွေမျိုးရှိသည်။ ရှိအမည်ဖော်ပြပေးပါ..... မရှိ

၄.၄ အိမ်နီးနားချင်းနှင့်ဆက်သွယ်မှု

- အရမ်းကောင်းသည် (ရင်းနှီးမှုရှိသည်၊ ယုံကြည်မှုရှိသည်၊ အမျိုးတစ်ယောက်လိုကူညီစောင့်ရှောက်ခြင်း)
- ကောင်းသည် (ရင်းနှီးမှုရှိသည်၊ ယုံကြည်မှုရှိသည်၊ သင့်တော်သလောက် ကူညီပံ့ပိုးသည်)
- နည်းသည် (ရင်းနှီးမှုရှိသည်၊ ယုံကြည်မှုရှိသည်၊ အကြောင်းရှိမှကူညီခြင်း)
- မရှိ (ရင်းနှီးမှုမရှိ၊ ယုံကြည်မှုမရှိ၊ ကူညီပံ့ပိုးမှုမရှိ)

၄.၅ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးမှ ကူညီပံ့ပိုးမှုရရှိသည်။

- အရမ်းကောင်းသည် (အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးစီမှ ထိရောက်သော ကူညီပံ့ပိုးမှုရရှိသည်)
- ကောင်းသည် (အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးစီမှကူညီပံ့ပိုးမှုရရှိသည်။ သို့သော် ထိရောက်မှုမရှိ)
- နည်းသည် (အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးမှ ကူညီပံ့ပိုးမှုရရှိသည်။ သို့သော် တချို့သောအဖွဲ့သာ ဖြစ်သည်)
- မရှိ (အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးမှ ကူညီထောက်ပံ့မှုမရရှိ)

၄.၆ မယ်လဒုက္ခသည်စခန်း၌ နေထိုင်ရာတွင်ကျေနပ်မှုရှိခြင်း

- အရမ်းကောင်းသည် (အဆင်ပြေမှုရှိသည်)
- ကောင်းသည် (အဆင်ပြေမှုရှိသည်)

နည်းသည် (အဆင်ပြေမှုနည်းသည်)

မရှိ (အဆင်ပြေမှုမရှိ)

၄.၇၁၀တလျှောက်မျှော်လင့်ထားသောအရာများ

ကျေးဇူးပြု၍ သင်၏အလိုလားဆုံးသော မျှော်လင့်ချက်(၃)ချက် ရွေးချယ်ပေးပါ။ အလိုလားဆုံးသော မျှော်လင့်ချက်မှစ၍ အနည်းဆုံးဖြင့် စီပေးပါ။

ကိုယ့်တိုင်းပြည်သို့ပြန်နေခြင်း

တတိယနိုင်ငံသို့ သွားရောက်အခြေချခြင်း

လက်ရှိစခန်း၌ ဆက်လက်နေထိုင်ခြင်း

ပညာသင်ကြားရန် အခွင့်အရေးရရှိခြင်း

သင့်တော်သော အလုပ်အကိုင်ရရှိခြင်း

ဝင်ငွေရရှိခြင်း

မိသားစုနှင့် ကိုယ်ချစ်ခင်သောသူများနှင့်အတူ နေထိုင်ရခြင်း

တရားဝင်သော တိုင်းသူပြည်သားများဖြစ်ခြင်း

အခြားဖော်ပြပေးပါ.....

အပိုင်း ၂ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအသက်ရှင်နေထိုင်မှုအဆင့်အတန်းဖောင်-ထိုင်းဘာသာရပ် (World Health Organization Quality of Life Brief – Thai, WHOQOL-BREF-THAI) ဖြင့် စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များ၏ အသက်ရှင်နေထိုင်မှု အဆင့်အတန်းသုံးသပ်ခြင်း။

ရှင်းလင်းချက်

ဤမေးခွန်းဖောင်၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် အသက်ရှင်နေထိုင်မှု အဆင့်အတန်းအား သိစေလို၍ အသက်ရှင်နေထိုင်သည့် အဆင့်အတန်းအား (၄) ပိုင်းခွဲထားသည်။ ၎င်းတို့မှာ လူတစ်ဦး၏ ကိုယ်ခန္ဓာအကြောင်း၊ နေ့စဉ်နေထိုင်မှုအပေါ် သက်ရောက်သောအကြောင်းအရာများ သိစေလိုခြင်း၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးအကြောင်း သိစေလိုခြင်း၊ အိမ်နီးချင်းများနှင့် ဆက်စပ်ရင်းနှီးမှုအကြောင်း သိစေလိုခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်မှ နေ့စဉ်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုအား မည်သို့အကျိုး သက်ရောက်စေခြင်းအား သိစေလိုခြင်းဖြစ်သည်။

အောက် ဖော်ပြပါ မေးခွန်းများ ထဲမှ တစ်မျိုးမျိုးကို မဖြေဆိုနိုင်ပါက မေးခွန်းအားလုံးကို ဖြေဆိုရန် မလိုအပ်ပါ ။ အောက်ပါမေးခွန်း သည် သင်၏ အတွေ့အကြုံနှင့် သက်ဆိုင်သောမေးခွန်းများဖြစ်၍ ပြီးခဲ့သည့် (၂)ပတ်အတွင်း သင်ကိုယ်တိုင် ကြုံတွေ့ခဲ့သောအရာများ (သို့) သင်၏ခံစားချက်များကို ဆန်းစစ်ပြီး ကွက်လပ်တွင် အမှတ်အသားနှင့် တကယ်ဖြစ်ရပ်မှန်ကို အဖြေ ပေးရန်နှင့် ရွေးချယ်ရန်မေးခွန်း(၅)ခုရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

- မဟုတ်ပါ (၁) ဆိုလိုခြင်းမှာ သင်သည် ထိုသို့ခံစားချက်မျိုးမရှိပါ။ စိတ်မကျေနပ်မှုနှင့် စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်ခြင်း
- နည်းနည်းပါးပါး (၂) ဆိုလိုခြင်းမှာ သင်သည် ထိုသို့ခံစားချက် တစ်ခါတစ်လေရှိခြင်း။ထိုသို့ အနည်းငယ်ခံစားမှုရှိခြင်းနှင့် စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်ခြင်း
- အလယ်အလတ် (၃) ဆိုလိုခြင်းမှာ သင့်သည် ထိုသို့ခံစားချက်အလယ်အလတ်ရှိခြင်း။အလယ်အလတ်စိတ်ကျေနပ်မှုရှိခြင်း၊ စိတ်မချမ်းမသာမှု အလယ်အလတ်ဖြစ်ခြင်း
- များသည် (၄) သင်သည် ထိုသို့ခံစားချက် ခဏခဏရှိခြင်း၊ စိတ်ကျေနပ်မှုရှိသည် (သို့) စိတ်ချမ်းသာသည်
- အများဆုံး (၅) သင်သည် ထိုသို့ခံစားချက် အမြဲတမ်းရှိခြင်း၊ ထိုသို့ခံစားချက်အများဆုံးရှိခြင်း (သို့) ပြည့်စုံခြင်းနှင့် စိတ်ကျေနပ်မှုရှိခြင်း၊ စိတ်ချမ်းသာမှုရှိခြင်း။

မေးခွန်း	ပြီးခဲ့သည့်(၂)ပတ်	အများဆုံး	များသည်	အလယ်	နည်းသည်	မရှိ
1	ယခုလက်ရှိသင့်၏ကျန်းမာရေးကိုဘယ်လောက် စိတ်ကျေနပ်မှုရှိသနည်း။					
2	ကိုယ်ခန္ဓာကိုက်ခဲခြင်း- ခေါင်းကိုက်ခြင်း၊ ဗိုက်နာခြင်း၊ ကိုယ်ခန္ဓာကိုက်ခဲခြင်းဖြင့်သင့်အားလုပ်ချင်သောအရာများမလုပ်နိုင်စေခြင်းများ ဘယ်လောက်ရှိသနည်း။					
3	သင်သည်နေ့စဉ်လုပ်ဆောင်မှုများလုပ်ရန်ခွန်အားအပြည့်ရှိပါသလား။(အလုပ်အကိုင်နှင့် နေ့စဉ်စားဝတ်နေရေး)					
4	သင်သည်သင်၏အအိပ်အနေနှင့်ဆက်စပ်ပြီးကျေနပ်မှုရှိ လား။					
5	သင်သည်သင်၏ဘဝအားကျေနပ်မှုဘယ်လောက်ရှိသလဲ (ဥပမာ- ပျော်ရွှင်မှု၊ စိတ်တည်ငြိမ်မှု၊ မျှော်လင့်ချက်ရှိမှု)					
6	သင်၏ လုပ်ငန်းအား သင်အာရုံဘယ်လောက်ကောင်း သနည်း။					
7	သင်သည်ကိုယ့်ကိုကိုယ်စိတ်ကျေနပ်မှုဘယ်လောက်ရှိသ နည်း။					
8	သင်၏ရုပ်ရည်အား ဘယ်လောက်လက်ခံနိုင်မှုရှိသနည်း။					
9	စိတ်မပျော်သောအရာများဖြစ်သောအဖော်ခွဲခြင်း၊ စိတ်မကောင်းခြင်း၊ စိတ်ဖိစီးခြင်း၊ မျှော်လင့်ချက်ဆုံးရှုံးခြင်း၊ စိတ်စိုးရိမ်ခြင်း၊ စိတ်ပူပင်ခြင်းများအကြိမ်ပေါင်းမည်မျှရှိသနည်း။					
10	နေ့စဉ်အလုပ်ကိစ္စများလုပ်ဆောင်နိုင်သည့်အတွက်မည်သည့်စိတ်ကျေနပ်မှုရှိသနည်း။					
11	သင်သည်ဆေးရုံသို့အဆက်မပြတ်သင်ဆေးကုသခြင်းများဘယ်လောက်ရှိပါသနည်း။					
12	သင်သည်သင့်၏လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းအပေါ်ဘယ်လောက်စိတ်ကျေနပ်မှုရှိသနည်း။					
13	သင်သည်အခြားလူများနှင့်ပူးပေါင်းဆက်ဆံရာ၌စိတ်ကျေနပ်မှုဘယ်လောက်ရှိသနည်း။					

မေးခွန်း	ပြီးခဲ့သည့်(၂)ပတ်	အများဆုံး	များသည်	အလယ်	နည်းသည်	မရှိ
14	သင်သည်အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၏ထောက်ပံ့မှုအပေါ်စိတ် ကျေနပ်မှုပါသလား။					
15	သင်သည်သင်၏နေ့စဉ်ဘဝ၌လုံခြုံမှုအားဘယ်လောက် တည်ငြိမ်မှုရှိသနည်း					
16	သင်သည်ယခုလက်ရှိလိုနေထိုင်မှုအခြေအနေအပေါ်သင်ဘယ်လောက်ကျေနပ်မှုရှိသနည်း။					
17	သင်သည်လိုအပ်သောအသုံးစရိတ်ငွေလုံလောက်မှုရှိပါသလား။					
18	သင်သည်ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာရရှိရာ၌သင်ဘယ်လောက်ကျေနပ်မှုရှိပါသနည်း။					
19	သင်သည် လိုအပ်သောသင်၏နေ့စဉ်ဘဝ၌ သင်သိသင့် သောသတင်းအချက်အလက်အားဘယ်လောက်သိ ပါသနည်း။					
20	သင်သည်အပန်းဖြေရန်ခွင့်အရေးဘယ်လောက်ရှိပါသလဲ					
21	သင်၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်သည်သင့်ကျန်းမာရေးအတွက်ဘယ်လောက်ကောင်းပါသနည်း။					
22	သင်သည် စခန်းအတွင်း၌သွားလာလုပ်ရှားရာ၌မည်မျှအဆင်ပြေသနည်း။					
23	သင်သည်သင့်၏ဘဝအဓိပ္ပာယ်ရှိကြောင်းသင်ဘယ်လောက်ခံစားမှုရှိသနည်း။					
24	သင်သည်ကိုယ်တိုင်သွားလာလုပ်ရှားမှုမည်မျှရှိသနည်း။					
25	သင်သည်သင်၏လိင်ဆက်ဆံမှု၌ကျေနပ်မှုရှိပါသလား။ (လိင်ဆက်ဆံခြင်းဆိုလိုသည်မှာလိင်ဆက်ဆံလိုသောစိတ်ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ မည်သို့စိတ်ကိုဖြေသိမ့်သနည်း)					

မေးခွန်း	ပြီးခဲ့သည့်(၂)ပတ်	အများဆုံး	များသည်	အလယ်	နည်းသည်	မရှိ
26	သင်သည်သင်၏ဘဝအသက်ရှင်နေထိုင်မှုအဆင့်အတန်းမည်မျှရှိသည်ကိုသင်ထင်သနည်းဘယ်အဆင့်၌ရှိသနည်း။					

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวชไมพร สุริยศ เกิดเมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2526 ภูมิลำเนาจังหวัดตาก สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2548 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2554 ปัจจุบันปฏิบัติงานฝ่ายปฏิบัติการองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน สำนักงานอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก